

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY – – JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY

Vedoucí práce: Mgr. Richard Macků, DiS.

Autor práce: Vlasta Laisková
Studijní obor: Pedagogika volného času
Forma studia: Kombinovaná
Ročník: III.

2014

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b) zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

24. 03. 2014

.....
Vlasta Laisková

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Richardovi Macků, DiS. za ochotu, odborné vedení a pomoc při konzultacích k bakalářské práci.

Dále bych ráda poděkovala samotným respondentům, starostům jednotlivých obcí, kteří byli ochotni věnovat mi svůj čas. Děkuji také své rodině za podporu a trpělivost, které se mi z jejich strany dostávalo po celou dobu mého studia

Obsah

ÚVOD	5
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU	7
1.1 Vymezení cestovního ruchu.....	8
1.2 Historie a základní předpoklady vývoje cestovního ruchu v ČR.....	11
1.3 Vztah mezi volným časem a cestovním ruchem.....	12
1.4 Typologie cestovního ruchu.....	15
1.5 Co jsou UMA?.....	16
2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	21
2.1 Jihočeský kraj	21
2.2 Okres a okresní město Český Krumlov	23
2.3 Územní struktura okresu Český Krumlov	25
2.4 Vymezení venkova a venkovského prostoru	27
2.5 Zájmové území	31
3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	35
3.1 Metodologie šetření	35
3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	36
3.3 Přehled UMA v zájmovém území	37
3.4 Jmenný seznam atraktivit v zájmovém území	40
4 UDRŽITELNÁ VENKOVSKÁ TURISTIKA	42
4.1 Udržitelná venkovská turistika	42
4.2 Role a využití UMA.....	44
4.3 Oživení venkovského prostoru	45
4.4 Agroturistika jako specifická forma venkovské turistiky	46
ZÁVĚR	50
Seznam použitých zdrojů	52
Seznam příloh	57
Seznam tabulek	58
Seznam obrázků	59
Přílohy	60
Abstrakt	79
Abstract	80

ÚVOD

Volný čas je součástí života každého z nás, cestování drtivé většiny z nás. Cestovní ruch a volný čas jsou dva neoddelitelné fenomény. Volný čas totiž tvoří jednu ze základních podmínek vzniku a rozvoje cestovního ruchu. Existuje nepřehledné množství míst, které stojí za to navštívit i nepřehledná škála nabízených služeb a aktivit s cestovním ruchem souvisejících. S nadšákou se dá říci, že cestovní ruch hýbe světem. Lidé se přesouvají z města do města, z kraje do kraje, ze země do země i z kontinentu na kontinent... Obecně je cestovní ruch nejintenzivnější tam, kde sama příroda nabízí rozmanitou škálu zajímavostí, lokalit a atraktivit. Některé z nich pak mohou být i atraktivitami unikátními.

Zmapovat ve svém okolí „něco“ zajímavého, unikátního, ojedinělého a neobyčejného jsem se rozhodla na základě informace, že se v roce 2008, v anketě dvaceti nejkrásnějších historických míst planety, umístilo město Český Krumlov na 16. příčce. Zajímalo mě, co atraktivního může nabídnout jeho okolní venkovský prostor.

Hlavním cílem této práce je zmapovat unikátní místní atraktivity (UMA) ve vybraném zájmovém území a poukázat na možnosti jejich využití v oblasti udržitelné venkovské turistiky (UVT). Tímto zájmovým územím jsou obce, resp. malé obce nacházející se v okrese Český Krumlov, vybrané podle předem určených kritérií. Po stanovení tohoto hlavního cíle, následují logicky cíle dílčí: zasadit UVT do kontextu vědního oboru cestovní ruch a vymezit zájmové území v českokrumlovském regionu. Přehledu UMA je dosaženo vyhodnocením dotazníkového šetření (tzv. sondy), přičemž respondenty jsou starostové jednotlivých obcí vybraného zájmového území.

Bakalářská práce je členěna do čtyř kapitol. Každá její jednotlivá část má logickou návaznost a souvisí s cestovním ruchem a volným časem. Kapitola první představuje teoretický úvod do problematiky cestovního ruchu a vysvětluje vztah mezi volným časem a cestovním ruchem. Zabývá se samotnou definicí cestovního ruchu, jeho historií, vývojem, typologií apod. Druhá teoretická kapitola seznamuje čtenáře se základními pojmy souvisejícími s územní strukturou regionu, venkovem a venkovským prostorem, nezbytnými pro vymezení zájmového území. Klíčovou je pro tuto práci kapitola číslo tři, která se věnuje vlastnímu dotazníkovému šetření. Je zde uvedena metodologie šetření, struktura dotazníkového šetření, vyhodnocení získaných údajů a přehled UMA ve vymezeném zájmovém území českokrumlovského regionu. V závěrečné čtvrté kapitole je představena udržitelná venkovská turistika a agroturistika spolu s unikátními místními atraktivitami jako možná alternativa způsobu trávení volného času.

V práci jsou použity primární i sekundární zdroje informací a je nezbytné uvést, že se jedná převážně o zdroje české. Primárními zdroji jsou původní informace získané vlastním shromážděním dat (dotazníkové šetření). Sekundárními zdroji jsou publikace o turismu, volném čase či atraktivitách: *Aktuální problémy volného času a cestovního ruchu* (Fazik, Štemberk, 2013), *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice* (MMR ČR, 2013), *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Zelenka, Pásková, 2012), *Základy cestovního ruchu* (Vystoupil, Šauer, 2006), *Děti, mládež a volný čas*

(Hofbauer, 2004), *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času* (Horner, Swarbrooke, 2003), *Cestovní ruch* (Malá, 1999), *Venkovská turistika a agroturistika* (Stříbrná, 2005), *Agroturistika* (Němčanský, 1996), *Geografie cestovního ruchu* (Wokoun, Vystoupil, 1987) a další. Při vymezení zájmového území bylo čerpáno např. z publikace *Vnímání venkova* (Kučera, Kuldová, 2006), *Venkov, typologie venkovského prostoru* (Perlín, 2008), *Jsou obce v České republice příliš malé?* (Hampl, Müller, 1998), *Malé obce – sociologický pohled* (Maříková, 2004) nebo *Venkovský cestovní ruch v České republice* (Holešínská, 2006). Vyskytují se zde informace získané z Ministerstva pro místní rozvoj České republiky nebo data získaná z Českého statistického úřadu a regionálního informačního systému či informace pořízené z oficiálních stánek měst a obcí okresu Český Krumlov.

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU

V současné české odborné literatuře se používá oficiální termín *cestovní ruch* (CR) a jeho mezinárodní ekvivalent *turismus*. CR vytváří pracovní a podnikatelské příležitosti, přináší potřebné investice a v neposlední řadě zvyšuje životní úroveň obyvatel daného regionu. Je alternativou pro rozvoj celého státu, jeho krajů, měst i venkovských obcí.

V naší zemi je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (MMR ČR). Vzhledem k nutnosti objasnění pojmů a stále nových termínů z oblasti cestovního ruchu iniciovalo toto ministerstvo již podruhé vydání Výkladového slovníku cestovního ruchu¹. Kompletně přepracované a doplněné druhé vydání se na trhu objevilo v roce 2012, tj. deset let po vydání prvního výkladového slovníku stejných autorů, Josefa Zelenky a Marty Páskové. Výkladový slovník je, vzhledem k definicím jednotlivých pojmů a vymezení terminologie v oblasti průmyslu cestovního ruchu i statistickým údajům, velkým přínosem pro širokou veřejnost, studenty i odborné pracovníky.²

Jedním z nezbytných nástrojů pro činnost MMR ČR v oblasti cestovního ruchu je *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020*³, která je propojena s realizací národního marketingu popsáno a specifikováno ve schválené *Marketingové strategii cestovního ruchu 2013–2020*⁴ agentury CzechTourism. Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism je státní příspěvkovou organizací MMR ČR a v roce 2014 oslavuje 20 let od svého založení. V současné době je zpracován časový plán zahrnující podrobný popis strategie do konce roku 2015, ve kterém dojde k dílčímu vyhodnocení této marketingové strategie.⁵

Hlavním cílem agentury CzechTourism je propagace České republiky (ČR) jako destinace cestovního ruchu v zahraničí i u nás. Oba výše uvedené dokumenty charakterizují naši zemi jako novodobou tvář komunikační křižovatky moderní atraktivní evropské destinace a představují ji jako zemi, která dala světu mnoho významných osobností, obohatila literaturu, vědu i sport. Snaží se poukázat na dosud nevyužitý potenciál neobjevených míst v regionech, které mohou rozšířit nabídku v oblasti cestovního ruchu. ČR je zde prezentována jako přátelská, pohostinná, bezpečná, radostná, srdečná, zábavná, poklidná, útulná a sympatická destinace, jež nabízí mimořádné zážitky.⁶

---

¹ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s.

² Srov. Tamtéž, s. 13.

³ Pozn. *Koncepce* představuje základní strategicky střednědobý dokument v oblasti cestovního ruchu pro nadcházející období 2014–2020. Jejím hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, udržení ekonomické výkonnosti i jeho pozitivních dopadů na socio-kulturní a environmentální rozvoj České republiky.

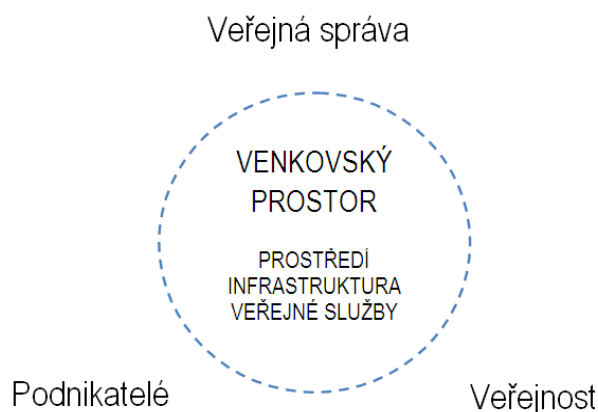
Srov. MMR ČR. *Usnesení vlády České republiky č. 220 ze dne 27. 3. 2013*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁴ Srov. Agentura CzechTourism. *Marketingová strategie CR 2013–2020*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁵ Srov. Agentura CzechTourism. *Základní informace*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶ Srov. Agentura CzechTourism. *Marketingová strategie CR 2013–2020*, [online]. [cit. 2014-02-04].

V oblasti řízení cestovního ruchu tak výrazně posílil zájem státu o rozvoj všech forem cestovního ruchu, založený na filozofii udržitelného rozvoje společnosti. Pro oživení cestovního ruchu ve venkovském prostoru je nezbytná spolupráce veřejné správy i privátního sektoru.⁷

Obr. 1 Spolupráce veřejné správy a privátního sektoru
Zdroj: MMR ČR – vlastní zpracování

1.1 Vymezení cestovního ruchu

Cestovní ruch je nejen socioekonomickým, ale i prostorovým jevem. Z tohoto důvodu je objektem zájmu ekonomiky, sociologie, geografie, medicíny, psychologie, pedagogiky nebo urbanismu. Zkoumat CR jen z pohledu jedné disciplíny je nedostatečné, proto se uplatňuje tzv. interdisciplinární přístup. Při výzkumu cestovního ruchu se vyčlenila ekonomika cestovního ruchu, sociologie cestovního ruchu, geografie cestovního ruchu, rekreologie a další speciální disciplíny, které cestovní ruch zkoumají vždy z jistého zorného úhlu. V konečném důsledku to znamená, že vědní disciplíny, jejichž objektem zkoumání je CR, tvoří celek – vědu o cestovním ruchu.⁸

Vymezit samotný pojem cestovní ruch je velmi problematické, jelikož bývá používán v nejrůznějších souvislostech. Problematicnost je zřejmá již ze samotné definice Milla a Morrisna, kterou cituje Zelenka a Pásková ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu. Uvádí se zde, že „*cestovní ruch vždy zahrnuje cestování, ale ne každé cestování je cestovním ruchem. Cestovní ruch zahrnuje rekreaci, ale ne každá rekreace*

⁷ MMR ČR. *Spolupráce veřejné správy a privátního sektoru*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁸ Srov. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*, s. 17.

*je cestovním ruchem. Cestovní ruch se uskutečňuje ve volném čase, ale ne celý volný čas je věnován cestovnímu ruchu“.*⁹

Podle Indrové se cestovní ruch stal součástí každodenní moderní společnosti, jelikož se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi apod. Podle autorky je hlavním motivem pohybu a pobytu záměrná změna prostředí, která umožňuje člověku uspokojit některé potřeby, např. potřebu kulturních a estetických zážitků, poznání, pohybu, klidu, odpočinku nebo změny místa, pro jejichž uspokojení neposkytuje místo běžného životního prostředí (tj. bydliště) dost možností a příležitostí nebo neposkytuje dostačující kvalitu uspokojení.¹⁰

Již na počátku minulého století se objevily různé přístupy k definici CR. Někteří autoři přihlíželi při definování CR k aspektům ekonomickým, dopravním nebo sociologickým a jiní např. Malá se snažila pojem CR odlišit od pojmu *cestování*¹¹. V poválečných definicích i v definicích současných se můžeme setkat také s chápáním CR v souvislosti s využitím volného času, a tak se dá CR chápat i jako jedna z cest k uspokojování potřeb lidí v oblasti a hlavně za účelem rekreace, turistiky, kultury, cestování i poznání.¹²

Cestovní ruch můžeme také chápat jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem příjemných činností. Horner a Swarbrooke poukazují také na skutečnost, že do této definice nespadá oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce a ne zábava, přičemž uvádí, že mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost.¹³

Jedním z nejdůležitějších mezníků při definování cestovního ruchu se stal rok 1991, kdy se konala Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu v Ottawě. Pořádala ji Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) s cílem ustanovení jednotného návrhu na sjednocení základních pojmů souvisejících s turismem. Byly zde ustanoveny základní pojmy a tato platná mezinárodní definice cestovního ruchu: „*Cestovní ruch je činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě. Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu šest měsíců.*“¹⁴ Je to statisticky zaměřená definice, která v sobě zahrnuje místní, časové i motivační vymezení turismu.¹⁵

---

⁹ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 15.

¹⁰ Srov. INDROVÁ, J. *Cestovní ruch (základy)*, s. 7–9.

¹¹ Pozn. Pod pojmem *cestování* rozumíme cesty spojené s přechodným pobytem na jiném místě.

Srov. MALÁ, V. *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*, s. 7–10.

¹² Srov. Tamtéž.

¹³ Srov. HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb*, s. 53–54.

¹⁴ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 15.

¹⁵ Srov. Tamtéž.

Podle Wokouna a Vystoupila, jsou nejcharakterističtějšími znaky turismu pohyb a pobyt, přičemž v obou složkách vystupuje na jedné straně člověk jakožto subjekt cestovního ruchu a na straně druhé přírodní prostředí jako objekt CR.¹⁶

Zde je rovněž zapotřebí představit účastníky cestovního ruchu. Hlavním účelem dělení účastníků cestovního ruchu do skupin je možnost statistického zaznamenávání dopadů jejich účasti na cestovním ruchu, vedlejším účelem je vytvoření ustáleného pojmového aparátu. Ve výkladovém slovníku je za účastníka CR považována každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě, a účastní se tedy některého druhu a formy cestovního ruchu.¹⁷

Dále se můžeme setkat s pojmem *cestující*, jež je nadřazený pojmu *návštěvník*, a ten se dále může blíže specifikovat pojmem *turista*, popř. *jednodenní návštěvník*, jehož synonymem je pojem *výletník*. Kromě výše zmíněného členění lze návštěvníky rozdělit na dvě základní skupiny, a to na *rezidenty* (domácí návštěvníky) a na *nerezidenty* (zahraniční návštěvníky). V následující tabulce (Tab. 1) jsou představeny další rozlišovací kritéria např. vztah účastníka k cílové zemi z hlediska jeho trvalého bydliště, délka jeho cesty a skutečnost, zda na cestě přespává mimo své trvalé bydliště.¹⁸

Tab. 1 Účastníci cestovního ruchu

Účastníci cestovního ruchu	Trvalé bydliště v cílové zemi	Doba, na níž účastník vycestovává	Přenocování
Návštěvník v domácím CR	ANO	méně než 6 měsíců	není bezpodmínečně nutné
Návštěvník v mezinárodním CR	NE	méně než 1 rok	není bezpodmínečně nutné
Turista v domácím CR	ANO	méně než 6 měsíců	ANO
Turista v mezinárodním CR	NE	méně než 1 rok	ANO
Jednodenní návštěvník v domácím CR	ANO	1 den	NE
Jednodenní návštěvník v mezinárodním CR	NE	1 den	NE

Zdroj: Výkladový slovník CR (2012) – vlastní zpracování

Vrátíme-li se k vymezení pojmu cestovní ruch, je nejvhodnější definicí, která poukazuje na projevy a dopady turistického ruchu i na souvislosti mezi turismem, společností, její kulturou a přírodním prostředím, vlastní definice autorů výkladového slovníku Josefa Zelenky a Martiny Páskové, kteří popisují cestovní ruch jako „komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovených hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisících s narůstající mobilitou lidí,

¹⁶ Srov. WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. *Geografie cestovního ruchu a rekreace*, s. 11.

¹⁷ Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 15.

¹⁸ Srov. Tamtéž, s. 84., 244., 372., 378., 493., 578., 623., 378.

motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání, dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech. Jevovou náplní CR jsou především souhrnné aktivity jeho účastníků, procesy souvisící s budováním a provozováním zařízení poskytujícím těmto účastníkům služby, aktivity spojené s rozvojem a ochranou zdrojů pro jeho funkci, souhrn politických a veřejně správních aktivit (politika, propagace a regulace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a současně i reakce místních komunit a ekosystémů na uvedené aktivity (zpětná vazba)¹⁹.

Oproti statisticky zaměřené definici UNWTO je zde autory turismus prezentován jako proces, do kterého patří nejen poskytování služeb či propagace cestovního ruchu, ale také nezbytná vzájemná spolupráce všech zúčastněných.²⁰

Porovnáme-li definice uvedené v této kapitole, je možné konstatovat, že CR je souhrnem vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a pobytu osob mimo své bydliště a kdy tyto aktivity jsou uskutečňovány ve volném čase za účelem poznání, spojení mezi lidmi, regenerace a reprodukce svých fyzických i duševních sil. Turistický ruch se tak projevuje ve všech dimenzích lidského života.

1.2 Historie a základní předpoklady vývoje cestovního ruchu v ČR

Podle Jiřího Vystoupila a Martina Šauera se motivy cestování měnily v průběhu lidského vývoje současně s požadavky uspokojování potřeb. Na úplném počátku člověk cestoval, aby přežil. Později cestoval i kvůli obchodu, bohatství, dobývání nových území, poznání, zábavě, až došlo i na potřebu trávení volného času, rekreace a regenerace sil. Skutečné počátky turismu se datují od 19. století, kdy se začaly naplňovat základní předpoklady turismu, tj. svoboda pohybu, existence volného času, míra uspokojování potřeb či stupeň technického rozvoje. V neposlední řadě byl také „objeven“ potenciál krajiny jakožto „prostor“ pro cestovní ruch.²¹

V České republice je možné v rámci historického vývoje CR hovořit o třech etapách. První z nich je *etapa mezi dvěma světovými válkami*, kdy dochází k rozvoji hromadného cestovního ruchu a k zakládání podniků CR jako je např. Československá dopravní kancelář (ČEDOK). Dominantním trendem se pak stává také trampig (skautské a tramské hnutí), vodní turistika, horolezectví či vysokohorská turistika jakožto formy individuálního cestovního ruchu se zaměřením na pobyt v přírodě.

Druhá *etapa po II. světové válce* vedla především k posílení domácího cestovního ruchu. Uzavřely se hranice směrem na západ, proto u nás nastal boom chataření a chalupaření, protože obyvatelé měst se odjížděli rekreovat na venkov. V tomto období bylo také jednodušší vycestovat do tzv. spřátelených zemí (Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko, východní Německo, Rusko, Polsko), než za západní hranice našeho státu. Dochází tak k rozvoji závodní rekreace, organizovaných hromadných zájezdů či rekreace ROH (Revoluční odborové hnutí).

---

¹⁹ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 15.

²⁰ Srov. Tamtéž.

²¹ Srov. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*, s. 48-49.

Třetí *etapa po roce 1989* nastává s pádem socialistického politického režimu, kdy dochází k výrazným změnám i v oblasti turismu. Otevřely se hranice celého světa, byl uzavřen bezdevizový styk a zrušena vízová povinnost. Do ČR začali proudit zahraniční turisté a Češi začali jezdit do zahraničí. Došlo k privatizaci a liberalizaci trhu, což mělo za následek vznik soukromých společností působících v oblasti cestovního ruchu. Došlo k nárůstu ubytovacích zařízení i cestovních kanceláří.²² Pro samotný vývoj CR jsou v současné době nezbytné především tyto základní předpoklady:

- ✓ *svoboda pohybu* jako právo svobodně měnit místo pohybu a volně a nezávisle se pohybovat;
- ✓ *existence volného času*, se kterým může člověk disponovat;
- ✓ dostatečná míra *uspokojení základních životních potřeb*, která umožnila uspokojovat i jiné, méně důležité potřeby;
- ✓ existence potenciálu cestovního ruchu, tj. *atraktivní potenciál krajiny* pro cestovní ruch, jímž je *výskyt přírodních nebo člověkem vytvořených atraktivit*
- ✓ takový *stupeň technického rozvoje*, který umožnil výstavbu potřebných zařízení pro cestovní ruch, kromě jiného také rozvoj dopravy.²³

Současným vývojovým trendem v oblasti turismu se stává venkovská turistika jakožto nástroj udržitelného rozvoje, který vychází ze zájmu o ochranu životního prostředí. Jedná se o formu cestovního ruchu zaměřeného především na využívání přírodních a kulturních atraktivit. Dominantním motivem účasti je pobyt v přírodním prostředí a poskytování služeb spojených s venkovem např. služby ubytovací, stravovací, doplňkové či služby související s naplněním volného času účastníků CR.²⁴

Podíváme-li se do minulosti, tak již samotná první etapa vývoje turismu v naší zemi má zřejmé charakteristické znaky venkovského cestovního ruchu.

1.3 Vztah mezi volným časem a cestovním ruchem

Lidé obecně investují svůj limitovaný čas a omezené finanční prostředky do takové volnočasové aktivity, s níž spojují nějaký reálný přínos. Pokud je očekávání prožitku návštěvy v dané destinaci²⁵ dostatečně silné a atraktivní, stává se vynaložený čas druhotný. Převažují-li ovšem pochybnosti či nechuť, ovlivní to rozhodování v neprospěch návštěvy. Čas má absolutní i relativní vliv na chování turistů. Je tím nejdůležitějším, co většina turistů musí řešit. Čas na dovolenou bývá většinou pevný, s omezenou možností k prodloužení vyčleněného času. Rodiny musí plánovat veškerý

²² Srov. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*, s. 48–49.

²³ Srov. Tamtéž, s. 50.

²⁴ Srov. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*, s. 32.

²⁵ Pozn. *Destinace* je zde chápána v užším smyslu, jako cílová oblast v daném regionu, se specifickou nabídkou atraktivit.

Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 105.

čas dovolené zahrnující odjezd z domova, dovolenou i návrat v rámci omezeného počtu dní, protože musí zajistit, že se vrátí včas do práce a děti do školy. Někteří se rozhodnou věnovat větší část času na dopravu, ale výměnou za čas strávený ve vybrané destinaci. Jiní se rozhodnou maximalizovat čas strávený v destinaci s minimalizováním času na dopravu. Různí turisté využijí svůj časový plán v destinaci různým způsobem. Někteří lidé se rozhodou prožít a vidět co nejvíc, jak jen to bude možné, zatímco jiní poznají méně věcí, zato s nimi stráví mnohem více času.²⁶

Podle Wokouna a Vystoupila, se volným časem zpravidla označuje část mimopracovní doby, v níž člověk sám volí své aktivity a realizuje v nich svou osobnost. Autoři uvádějí, že další možnost využití volného času představuje také rekreace, jež zahrnuje druhy činností nebo odpočinku, které přinášejí fyziologické zotavení a psychické uvolnění.²⁷

Obecně pro realizaci řady rekreačních aktivit platí, že není nutné opouštět místo trvalého bydliště. Pokud jsou ovšem rekreační činnosti prováděny mimo místo trvalého bydliště, dochází k účasti na cestovním ruchu, a proto je rekreace současně cestovním ruchem.²⁸ Rekreace může být organizovaná i neorganizovaná, individuální i skupinová a může být vykonávána v různých prostředích i v různých časových obdobích. Rozhodující pro rozhodnutí, zda se jedná o rekreaci či nikoliv, je její motivace a smysl vykonávané činnosti.²⁹

Autoři odborné literatury se většinou shodují na tom, že volný čas v masovém měřítku vznikl v důsledku technického a technologického pokroku a že právě tehdy se stal nedostatek volného času sociálním problémem.³⁰ Alexander Fazik ve své publikaci cituje francouzského sociologa J. Dumazediera, který k tomu uvádí, že volný čas má specifické znaky charakterizující civilizaci zrozenou z průmyslové revoluce.³¹

Jaroslav Čihovský uvádí, že Dumazedier vymezuje volný čas jako souhrn činností, které může člověk provozovat s plnou libovůlí, buď pro odpočinek, nebo pro pobavení, či pro rozvoj svých znalostí nebo nezištné školení, pro svou dobrovolnou účast na společenských záležitostech nebo svobodnou tvůrčí činnost poté, když se uvolnil ze závazků pracovních, rodinných i společenských.³² Volný čas můžeme v současnosti chápat jako problém na straně jedné, ale jako fenomén a výzvu na straně druhé.³³

---

²⁶ Srov. MMR ČR. *Management kulturního cestovního ruchu*, [online]. [cit. 2014-03-03].

²⁷ Srov. WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. *Geografie cestovního ruchu a rekreace*, s. 8.

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 9–10.

²⁹ Srov. HODANĚ, B., DOHNAL, T. *Rekreologie*, s. 23.

³⁰ Srov. BAUMAN, P., ČECH, T., KAPLÁNEK, M., SVOBODOVÁ, Z. Volný čas a jeho různá pojetí v minulosti a v současnosti. In: *Čas volnosti – čas výchovy*, s. 23.

³¹ Srov. FAZIK, A.: Fond volného času, jeho struktura a funkce. In: *Aktuální problémy volného času a cestovního ruchu*, s. 12.

³² Srov. ČIHOVSKÝ, J.: K vývoji názorů na volný čas. In: *Volný čas a jeho současné problémy*, s. 15.

³³ Srov. DOHNAL, T.: Volný čas a komunální rekreace. In: *Volný čas a jeho současné problémy*, s. 119.

Tab. 2 Základní funkce volného času dle J. Dumazediera³⁴

Odpočinek	Zotavení, reprodukce pracovní síly, osvobození od únavy, odstranění fyzické a nervové poruchy vyvolané napětím, výkonem povinností a zejména práce
Zábava	Zábava, rozptýlení, kompenzace, únik od monotónnosti práce i případný únik do fiktivních činností imaginárního světa
Rozvoj osobnosti	Umožňuje širší účast na společenském dění a bezstarostnější kulturu těla i ducha, nové možnosti zapojení se do života rekreativních, kulturních a sociálních sdružení, umožňuje doplňování citových či rozumových poznatků, rozvíjení schopností
Všechny tři funkce spolu vzájemně souvisí. Existují ve střídavé míře ve všech situacích u všech lidí. Často se vzájemně překrývají, takže je dosti obtížné jejich rozlišení	

Zdroj: Čihovský (2002) – vlastní zpracování

Umíme-li využít svůj volný čas, přispíváme tím k naší celkové duševní i tělesné pohodě. Špatnou organizací práce nebo nadbytkem denních povinností se o volný čas připravujeme. Obsahem volného času může být odpočinek, rekreace, zábava, zájmová činnost, dobrovolné vzdělávání nebo dobrovolná společensky prospěšná činnost a aktivity spojené s cestovním ruchem. Dle Hofbauera mezi hlavní funkce volného času patří *odpočinek* jakožto regenerace pracovní síly, *zábava* jako regenerace duševních sil a *rozvoj osobnosti* jako spoluúčast na vytváření kultury. Dále zmiňuje, že české oficiální dokumenty za funkce volného času pokládají také *relaxaci, regeneraci, kompenzaci, sociální prevenci* a *výchovu*.³⁵ Komplexnější vymezení funkce volného času je uvedeno v následující tabulce (Tab. 3), předkládá ho německý pedagog volného času Horst W. Opaschowski.

Tab. 3 Funkce volného času dle H. W. Opaschowského³⁶

Rekreace	Zotavení a uvolnění
Kompenzace	Odstraňování zklamání a frustrací
Výchova a další vzdělávání	Učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení
Kontemplace	Hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba
Komunikace	Sociální kontakty a partnerství
Participace	Podílení se, účast na vývoji společnosti
Integrace	Stabilizace života rodiny a vrůstání do společenských organismů
Enkulturační	Kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností

Zdroj: Hofbauer (2004) – vlastní zpracování

V ČR se pravidelně provádí šetření týkající se cestování v rámci dovolených – tedy cestovního ruchu jako náplně volného času. Sledování motivů účasti na cestovním ruchu ukazuje, že tyto motivy se liší podle toho, zda se jedná o cestování v zimě nebo v létě. Nejvýznamnějším motivem pro cestování je v zimě sportování (48 %), následuje

³⁴ Srov. SPOUSTA, V. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 16.

³⁵ Srov. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas: uvedení do problematiky*, s. 13–14.

³⁶ Srov. Tamtéž, s. 15.

odpočinek (19 %) a návštěva příbuzných a známých (10 %). Nejčastějším důvodem letní dovolené je odpočinek (40 %), dále pěší turistika (15 %) a pobyt na chatě (14 %).³⁷

1.4 Typologie cestovního ruchu

Vzhledem k charakteru cestovního ruchu je jakákoliv typologizace velmi obtížná. V odborné literatuře se můžeme setkat s řadou členění cestovního ruchu podle forem a druhů (pozn. ve výkladovém slovníku je zpracováno pod samostatnými hesly více než sto typů CR). Při určování formy cestovního ruchu přihlížíme především k motivům účasti na cestovním ruchu. Podrobnější určení vlastního průběhu turismu pak udává jeho druhové určení, které zachycuje jeho průběh a vlastní realizaci v závislosti na ekonomických, sociálních, geografických či jiných podmínkách s přihlédnutím k výsledným efektům a účinkům.³⁸

Tab. 4 Přehled vybrané typologie CR

Druhy cestovního ruchu		
CR dle původu účastníků	CR dle vlivu na platební bilanci	CR dle využívání zdrojů
CR dle počtu účastníků	CR dle způsobu cestování	CR dle ročního období
CR dle věku účastníků	CR dle způsobu financování	CR dle hromadnosti
CR dle délky trvání	CR dle způsobu zabezpečení	CR dle vlivu na životní prostředí
CR dle převahy místa pobytu	CR dle teritoriálního rozmístění	CR dle způsobu ubytování
Formy cestovního ruchu		
CR rekreační	CR ekonomicky orientovaný	CR tematický
CR společensky orientovaný	CR specificky orientovaný	CR přírodní
CR sportovní	CR kongresový, veletržní	CR religiózní
CR kulturní	CR etnický	CR venkovský
CR léčebný	CR krajanský	CR incestivní
CR poznávací	CR prožitkový	Wellness, turistika
Typy cestovního ruchu		
CR aktivní, pasivní	CR neorganizovaný, organizovaný	CR klubový, příbuzenský
CR krátkodobý, dlouhodobý	CR individuální, hromadný	CR měkký, tvrdý
CR celoroční, sezónní,	CR vzdělávací	CR seniorský, mládežnický
CR domácí, zahraniční,	CR náboženský	CR, komerční, sociální
CR přeshraniční	CR nákupní	CR masově-konzumní, alternativní
CR městský, venkovský	CR politický	CR hotelový, parahotelový

Zdroj: Odborná literatura – vlastní zpracování

³⁷ Srov. KOTÍKOVÁ, H.: Cestovní ruch a volný čas. In: *Volný čas a jeho současné problémy*, s. 127.

³⁸ Srov. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*, s. 33–40. Srov. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*, s. 21–36. Srov. PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky CR*, s. 26–30. Srov. INDROVÁ, J. *Cestovní ruch (základy)*, s. 17–31. Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 15–16.

Uvedený přehled je pro nastínění různorodosti dostatečný, autoři se shodují na tom, že se druhy a formy CR neustále vyvíjejí a obohacují ať již z pohledu poptávky nebo nabídky CR. Typologie cestovního ruchu je tedy otevřenou záležitostí a nelze jednotlivé typy CR jednoznačně přiřadit k jedné formě či druhu.³⁹

Vybereme-li z tohoto výčtu některé formy či typy související s tématem této práce, pak bychom k udržitelné venkovské turistice, o které bude podrobněji psáno ve čtvrté kapitole, přiřadili pojmy: rekreační, sportovní, poznávací, prožitkový, alternativní, aktivní, individuální, krátkodobý, neorganizovaný, měkký venkovský cestovní ruch.

1.5 Co jsou UMA?

Pojem *Unikátní Místní Atraktivita*, který je v mé práci stěžejní, se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostačující. *Unikátní* je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevídané, neobvyklé, sporadické nebo osobité, přičemž *místní* je zde chápáno ve smyslu domácí, lokální, komunální či regionální a *atraktivita* jinými slovy znamená přitažlivost, lákavost, poutavost, pozoruhodnost či zajímavost.

Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martiny Páskové je *atraktivita* chápána za prvé jako schopnost destinace nebo služby cestovního ruchu přitáhnout pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu, či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v posuzovaném regionu a mírou původnosti, za druhé jako *atraktivita cestovního ruchu*. Autoři také poukazují na častou záměnu s termínem *atrakce*, který má užší význam.⁴⁰ Atraktivita cestovního ruchu je sportovní, kulturní nebo společenský objekt či událost přitahující účastníky cestovního ruchu.⁴¹

Primárním zdrojem cestovního ruchu a primární atraktivitou určité destinace ovlivňující její rozvoj je kulturní a přírodní dědictví. Martina Pásková se domnívá, že „jde o relikty minulosti i současné hodnoty, u nichž na příslušných geografických úrovních existuje společenská shoda o jejich ochraně“.⁴² Pro rozmístění a rozvoj cestovního ruchu je nezbytné stanovit základní předpoklady lokalizační, selektivní a realizační. *Selektivní předpoklady* určují, kdo a v jaké míře je účastníkem cestovního ruchu (selekce). Podle věcného charakteru se selektivní předpoklady člení na demografické, politické, sociologické, urbanizační, ekologické a personální. *Lokalizační předpoklady* rozhodují o funkčním využití konkrétní lokality v oblasti cestovního ruchu z hlediska přírodních možností, společenských podmínek či atraktivit. Patří sem přírodní podmínky, kulturně-historické podmínky, klimatické poměry, hydrologické poměry, morfologické poměry, flora a fauna, kulturně-historické památky, kulturní, společenská a sportovní zařízení a akce. *Realizační předpoklady* umožňují realizovat

³⁹ Srov. VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*, s. 33–40. Srov. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*, s. 21–36. Srov. PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky CR*, s. 26–30. Srov. INDROVÁ, J. *Cestovní ruch (základy)*, s. 17–31.

⁴⁰ Srov. ZELEŇKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 48–49.

⁴¹ Srov. Tamtéž, s. 48.

⁴² PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost cestovního ruchu*, s. 28.

zájem o cestovní ruch. Do této oblasti patří komunikační předpoklady a materiálně-technická základna.⁴³

Shrňme-li výše uvedené, tak lokalizační předpoklady určí oblast nebo místo, které má vhodné podmínky pro CR, a selektivní předpoklady vyberou samotné účastníky cestovního ruchu. Realizační předpoklady jsou důležité pro konečnou fázi uskutečňování cestovního ruchu. Poskytují možnost dopravy do míst vybraných k pobytu a trávení volného času.

Z hlediska turismu není atraktivita otázkou vnitřní hodnoty kulturního zdroje (unikátnosti), ale hodnoty vnější. Proto se při jejím posuzování zvažují jiné faktory. Dle MMR ČR je atraktivita založena na fyzikálním modelu atraktivity. Míra atraktivity [A] je tedy daná funkcí s těmito parametry: R_{utl} , T_{uziv} , C

$$A = f(R_{\text{utl}}, T_{\text{uziv}}, C)$$

kde:

- R_{utl} útlumová vzdálenost⁴⁴ je vzdálenost, kde A klesá k nule
- T_{uziv} celková doba strávená cestováním a užíváním produktu CR
- C cena, kterou turista chce a musí zaplatit za možnost užívat si produktu CR⁴⁵

Tento koncept vychází z toho, že zájem o atraktivitu je nepřímo úměrný přepravní vzdálenosti, náročnosti na čas, financím a vynaloženou námahu.⁴⁶ Hierarchie atraktivit je definována podle stupně nutkání turisty k návštěvě dané atraktivity. Podle tohoto kritéria rozlišuje teorie cestovního ruchu atraktivity *primární*, které přilákají turisty do dané destinace i z velké vzdálenosti, atraktivity *sekundární*, které vyvolají chuť k návštěvě u turistů, kteří se již nacházejí v dané destinaci, ale samotným důvodem navštívení destinace nejsou, a atraktivity *terciární*, které jsou charakterizovány svou malou vahou při rozhodování o tom, zda si např. nabízený výlet koupit. Pak se tato návštěva uskuteční spíše z hlediska nedostatku jiné alternativy anebo díky shodě okolností.⁴⁷ Ústav územního rozvoje České republiky (ÚÚR ČR) ve své závěrečné zprávě *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice*, konstruované pro každou obec v ČR, uvádí, že většina atraktivit se rozlišuje podle významu pro cestovní ruch do dvou až tří významových stupňů. Základem významové diferenciaci jsou *konkrétně zjistitelné parametry*⁴⁸ a tam, kde podobná hierarchizace

⁴³ Srov. HRALA, V. *Geografie cestovního ruchu*, s. 11–30.

⁴⁴ Pozn. *Útlumová vzdálenost* vychází z předpokladu, že většina lidí jsou racionální zákazníci a jestliže neexistuje nějaký přesvědčivý důvod jet dále, budou volit nejbližší možnost mezi dvěma podobnými zážitky. Pro obyvatele uvnitř útlumové vzdálenosti platí, že čím je vzdálenost od turistické atraktivity menší, tím více jsou lidé na ni zvyklí, a tudíž míru atraktivity podhodnocují.

⁴⁵ Srov. MMR ČR. *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu: Zážitekový CR*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁴⁶ Srov. Tamtéž, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁴⁷ Srov. MMR ČR. *Management kulturního cestovního ruchu*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁴⁸ Pozn. Tento postup je použit u historických městských a vesnických souborů (městské a vesnické památkové rezervace jsou zařazeny do vyššího stupně než městské a vesnické památkové zóny) a u hradů, zámků, archeologických památek, sakrálních, technických, vojenských památek a pietních památníků – do nejvyššího stupně jsou zařazeny objekty, které mají statut národní kulturní památky.

neexistuje, se používá *odhad obecného významu* příslušného objektu pro cestovní ruch.⁴⁹ Tato závěrečná zpráva shrnuje textové, tabelární, grafické a kartografické výstupy. Pro ilustraci jsou v příloze⁵⁰ znázorněny grafické výstupy pro obce s rozšířenou působností Český Krumlov a Kaplice. Zelenka a Pásková předkládají ve svém Výkladovém slovníku cestovního ruchu toto základní členění atraktivit ČR:⁵¹

Tab. 5 Základní členění atraktivit

Základní atraktivita		
✓ Atraktivita přírodní	✓ Atraktivita technické	✓ Atraktivita kulturní
✓ Atraktivita hmotné	✓ Atraktivita nehmotné	✓ Atraktivita lidmi vytvořené
✓ Atraktivita místního významu	✓ Atraktivita národního významu	✓ Atraktivita mezinárodního významu

Zdroj: Výkladový slovník ČR – vlastní zpracování

Přírodní prostředí spolu s přírodními atraktivitami mají relativně trvalý charakter a jsou jedním ze stavebních kamenů pro následné určení turistického významu obcí. Řadí se mezi lokalizační faktory cestovního ruchu a rozhodují o rekreačním využití území. Potenciál využívání volné krajiny pro cestovní ruch není dán jenom jejími přírodními hodnotami nebo atraktivitami. Příhodné podmínky pro náplň a využití volného času v místech cestovního ruchu vytváří zejména v kombinaci s dalšími, výše uvedenými atraktivitami (Tab. 5). Ze základního členění atraktivit cestovního ruchu, vzhledem k pestrosti možných atraktivit, můžeme odvodit i další kategorie. Jedná se zejména o atraktivita společenské, sociální, sportovní, kulturně-technické, kulturně-historické či kulturně-společenské. Do poslední uvedené kategorie patří např.:⁵²

Tab. 6 Kategorie kulturně-společenská

Kulturně-společenská atraktivita		
✓ Festivaly a přehlídky	✓ Archeologické naleziště	✓ Historické akce a představení
✓ Historická bojiště	✓ Výstavy	✓ Legendární postavy a mýty
✓ Gastronomické akce	✓ Folklorní akce	✓ Venkovní zábavné akce
✓ Letní hudební festivaly	✓ Literární dědictví	✓ Rekonstrukce bitev
✓ Koncerty a muzikály	✓ Významné parky a zahrady	✓ Recesistické akce
✓ Náboženské akce	✓ Venkovní představení	✓ Řemesla a tradiční řemeslné dílny
✓ Ohňostroje	✓ Krajské zvyky, receptury	✓ Slavnosti

Zdroj: MMR ČR – vlastní zpracování

⁴⁹ Srov. ÚÚR ČR. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁵⁰ Příloha I. Potenciál cestovního ruchu – ORP Český Krumlov a Kaplice.

⁵¹ Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 48–49.

⁵² Srov. MMR ČR. *Metodika a odpovědnost za aktualizaci dat v destinačním managementu*, [online]. [cit. 2014-03-03].

V následujícím přehledu (Tab. 7) je uvedeno celkem dvaadvacet skupin atraktivit cestovního ruchu včetně krátkého obecného popisu jednotlivých možných pozoruhodností, památek, objektů, míst, či akcí.⁵³

Tab. 7 Skupiny atraktivit

Skupina	Popis
✓ Přírodní pozoruhodnosti	Skalní útvary, jeskyně, propasti, nevhodnější rašeliniště s naučnými chodníky, krasové kaňony apod.
✓ Historické městské soubory	Městské památkové rezervace a zóny
✓ Historické vesnické soubory	Vesnické památkové rezervace a zóny
✓ Zámky	Zámky se statutem národní kulturní památky, zámky s průvodcovskými prohlídkami a jiné významné zámky
✓ Hrady, tvrze, zříceniny	Hrady, zříceniny se statutem národní kulturní památky, tvrze, zříceniny s průvodcovskými prohlídkami nebo upravené pro prohlídku
✓ Křesťanské sakrální památky	Kostely, kláštery, kaple se statutem národní kulturní památky nebo s průvodcovskými prohlídkami či upravené pro prohlídku
✓ Židovské památky	Židovské památky se statutem národní kulturní památky či židovské památky s průvodcovskými prohlídkami nebo upravené pro prohlídku
✓ Vojenské památky	Vojenské památky se statutem národní kulturní památky nebo jiné významné vojenské památky
✓ Pietní památníky	Pietní památníky se statutem národní kulturní památky nebo jiné významné pietní památníky a vojenské hřbitovy
✓ Technické památky	Technické památky se statutem národní kulturní památky či technické památky s průvodcovskými prohlídkami nebo upravené pro prohlídku
✓ Archeologické památky	Archeologické památky se statutem národní kulturní památky a jiné významné archeologické památky
✓ Historické podzemí	Podzemní areály s průvodcovskými prohlídkami
✓ Muzea, galerie	Muzea, galerie celostátního významu, popř. se statutem národní kulturní památky nebo oblastního významu s turisticky atraktivním zaměřením
✓ Muzea v přírodě, skanzeny	Muzea v přírodě, skanzeny celostátního významu a ostatní muzea v přírodě či expozice v původních objektech
✓ Lázeňská místa	Obce se statutem lázeňského místa s vyvinutou lázeňskou čtvrtí a s širším kulturním a společenským významem
✓ Zoologické zahrady, zooparky	Nejvýznamnější zoologické zahrady a areály typu safari a ostatní zoologické zahrady a zooparky
✓ Botanické zahrady, arboreta	Nejvýznamnější botanické zahrady a arboreta
✓ Aquaparky, plavecké bazény	Aquaparky, významné plavecké bazény

⁵³ Srov. ÚÚR ČR. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR*, [online]. [cit. 2014-03-03].

✓ Farmy pro hipoturistiku	Farmy umožňující jízdu na koni
✓ Golfová hřiště	Venkovní i krytá golfová hřiště
✓ Vinařský věhlas	Sídla s obecně známými vinnými sklepy
✓ Pivovarnický věhlas	Sídla s obecně známými pivovarskými restauracemi

Zdroj: ÚÚR ČR – vlastní zpracování

Výčet atraktivit není a vzhledem k rozmanitosti ani nemůže být konečný. Řada z těchto atraktivit, vyskytují-li se v daném regionu, mohou být i atraktivitami unikátními, ale jen za předpokladu, že splní podmínku ojedinělosti, jedinečnosti, vzácnosti, originality, neobyčejnosti, nevídanosti, neobvyklosti či osobitosti.

Na oficiálních stránkách města Český Krumlov je zveřejněn *Katalog turistických atraktivit*, ve kterém lze najít tipy na návštěvu různých významných akcí, památek nebo kulturních zařízení. Je zde nabízeno mnoho programů a zážitků, jsou zde uvedeny tipy na výlety, turistické trasy a další zajímavosti. Při podrobnějším zkoumání je zcela patrné, že nabídka je rozvržena nerovnoměrně. Představeny jsou zde hlavně atraktivity města a nabídka turistických atraktivit v jiných částech regionu, je až na výjimky opomíjena.⁵⁴

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření jsou ve třetí kapitole této práce zpřehledněny atraktivity vybraných malých obcí okresu Český Krumlov.

⁵⁴ Srov. Oficiální stránky města Č. Krumlov. *Katalog turistických atraktivit*, [online]. [cit. 2014-03-03].

2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Níže uvedená fakta jsou zmíněna s ohledem na povahu této bakalářské práce. Ve zkratce jsou zde uvedeny především informace o velikosti daného regionu, údaje o obyvatelstvu, historických a kulturních památkách, členění dané oblasti apod., směřující k vymezení zájmového území.

2.1 Jihočeský kraj

Podle informací Českého statistického úřadu⁵⁵ (ČSÚ) má Jihočeský kraj rozlohou 10 tis. km² a představuje 13 % území České republiky (ČR). Na obyvatelstvu ČR se podílí pouze 6 % a mezi kraji ČR má nejnižší hustotu zalidnění, 63,3 obyv./km². Jeho dva okresy Prachatice a Český Krumlov mají nejnižší hustotu zalidnění mezi všemi okresy České republiky a to pouze 38 obyv./km². Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Německem v celkové délce 323 km. Jihočeský kraj dále sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem.⁵⁶

Obr. 2 Okresy v Jihočeském kraji⁵⁷

Zdroj: Regionální informační systém – data platná ke dni 31. 12. 2012 – vlastní zpracování

V oblasti cestovního ruchu je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek. Nachází se zde dostatek lesů, vodních ploch i velký počet kulturních památek (přibližně se jedná o 6 tis. objektů) využívaných

⁵⁵ ČSÚ je ústředním orgánem státní správy České republiky vykonávající státní statistickou službu. Zabezpečuje získávání a zpracování údajů pro statistické účely a poskytuje statistické informace státním orgánům, orgánům územní samosprávy, veřejnosti a zahraničí. Zajišťuje vzájemnou srovnatelnost statistických informací ve vnitrostátním i mezinárodním měřítku.

⁵⁶ Srov. Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích. *Charakteristika kraje*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁵⁷ Srov. Regionální informační systém. *Mapy – Jihočeský kraj*, [online]. [cit. 2014-03-03].

k návštěvám a rekreaci. Z tohoto důvodu území kraje nebudí dojem průmyslově vyspělé oblasti, má charakter spíše rekreační. Snaha o zachování přírodního prostředí se odrazila ve zřízení Národního parku Šumava, chráněných krajinných oblastí Šumava a přibližně 300 maloplošných chráněných území i řady chráněných přírodních výtvarů. Celkem je chráněno 20 % území kraje.⁵⁸

Sídlní struktura Jihočeského kraje je rozdrobená. Charakter území určuje především velký počet malých obcí, což dokládá existence 1 982 částí obcí, jednak výrazně nadprůměrný počet malých obcí do 200 obyvatel. Mezi takto malé obce se řadí víc než třetina jihočeských obcí, ve kterých žijí pouze 4 % obyvatelstva kraje. Zbývající dvě třetiny obyvatel kraje žijí ve městech. Za zmínku stojí fakt, že se podíl městského obyvatelstva postupně snižuje vlivem pokračujícího hromadného stěhování obyvatel z centra měst do okrajových částí za administrativní hranice měst (tzv. proces suburbanizace). Krajským městem je statutární město České Budějovice, okresními městy jsou města Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor.⁵⁹

Tab. 8 Počet obcí do 199 obyvatel v roce 2012⁶⁰

Region	Počet obcí (do 199 obyvatel)	Počet obyvatel (v těchto obcích)
Česká republika (celkem)	1 461	181 529
Jihočeský Kraj	229	25 765
z toho:		
České Budějovice	23	2 733
Český Krumlov	4	449
Jindřichův Hradec	44	4 963
Písek	27	3 302
Prachatice	24	2 415
Strakonice	54	5 693
Tábor	53	6 210

Zdroj: Regionální informační systém (data platná ke dni 31. 12. 2012) – vlastní zpracování

Potenciál přírodních i kulturních atraktivit na území jižních Čech umožňuje rozvoj téměř všech hlavních forem turistiky, neboť celý region má opravdu velmi dobré předpoklady pro sportovní vyžití i pro poznávání historických a technických památek, kulturních zajímavostí a tradic, rozvoj venkovské turistiky, agroturistiky, hipoturistiky, aktivní cykloturistiky, vodní turistiky, pěší turistiky nebo rybolovu a myslivosti. Právě povodí Lužnice a povodí Vltavy, města Český Krumlov, Písek, České Budějovice, Tábor, Strakonice, Prachatice, Jindřichův Hradec, Třeboň, Rožmberk nad Vltavou,

⁵⁸ Srov. Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích. *Charakteristika kraje*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁵⁹ Srov. ČSÚ. *Charakteristika okresu Český Krumlov*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶⁰ Srov. Regionální informační servis. *Statistická data – Osídlení*, [online]. [cit. 2014-03-03].

Vyšší Brod a Hluboká nad Vltavou, s jejich nejbližším okolím jsou důvodem četné návštěvnosti např. kulturních památek⁶¹.

Příkladem úspěšně realizovaných produktů v cestovním ruchu jsou zejména Slavnosti pětilisté růže v Českém Krumlově, Slavnosti Zlaté solné stezky v Prachaticích či Táborská setkání. Mezi tradiční regionální produkty patří plavení dřeva na Schwarzenberském plavebním kanále, výlovy rybníků nebo Selské slavnosti v Holašovicích. Regionálními produkty s velkým potenciálem rozvoje jsou např. technické památky, plavební kanály, mlýny a hamry, mosty, staré pivovary a továrny, úzkokolejná železnice, historická jádra měst ve spojení s kulturními památkami a akcemi, selské baroko, ale i spojení různých naučných stezek s historickými a přírodními památkami, budování tematických cyklotras apod.⁶²

2.2 Okres a okresní město Český Krumlov

Okres Český Krumlov je svojí rozlohou, která činí 1 615 km², třetím největším okresem v Jihočeském kraji a šestým v celé České republice. Jeho jihozápadní, jižní a jihovýchodní hranice tvoří státní hranici s Rakouskem v délce 80 km. Je to tedy příhraniční region, který leží v nejižnějším cípu České republiky. Jak již bylo zmíněno v první kapitole (bod. 1.1), hustotu obyvatelstva má okres nejmenší nejen v Jihočeském kraji, ale i jednu z nejmenších v rámci celé České republiky. Více než polovina obyvatel okresu žije v některém ze šesti měst, z toho v samotném okresním městě Český Krumlov žije 13 290 obyvatel (ke dni 31. 12. 2013).⁶³

Mimořádnou umělecko-historickou hodnotu v okrese mají kláštery ve Zlaté Koruně a ve Vyšším Brodě. Magnetem pro návštěvníky je město Český Krumlov a mimo jiné také hrad Rožmberk nad Vltavou, gotická stavba kostela v Dolním Dvořišti, poutní kostel v Kájově, nově zrekonstruované gotické kostely v Malontech, Rychnově nad Malší a zaniklé obci Cetviny⁶⁴. Přitažlivá je i jedna z největších hradních zřícenin v Čechách – Dívčí Kámen. Známa je rovněž observatoř Klet', která ve výšce 1084 m n. m. je nejvýše položenou astronomickou observatoří v Čechách.

Prostor na území jižní části okresu, který je hojně navštěvován tuzemskými i zahraničními turisty, zaujímá region Lipenska, kde se nachází Lipenské jezero a horní tok Vltavy. Tento region z části spadá i do okresu Prachatice a svojí rozlohou dosahuje 6,19 % celkové rozlohy Jihočeského kraje. Představuje tak největší mikroregion na území jižních Čech, kde trvale žije v průměru necelých 20 obyv./km².⁶⁵ Toto území je od roku 1991 reprezentováno Svazkem Lipenských obcí, který sdružuje 11 místních

---

⁶¹ Příloha II. Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2012

⁶² Srov. Regionální informační servis. *Jižní Čechy – turistický region*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶³ Srov. ČSÚ. *Charakteristika okresu Český Krumlov*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶⁴ Pozn. V současnosti jsou *Cetviny* místní částí obce Dolní Dvořiště. V roce 1955 byla tato obec srovnána se zemí a zbylé jednotlivé objekty sloužily jednotce pohraniční strážce a státním statkům.

Srov. Obec Dolní Dvořiště. *Cetviny*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶⁵ Srov. Lipnobaví. *Charakteristika území* [online]. [cit. 2014-03-03].

měst a obcí. Ve druhé kapitole budou sdružené obce spadající do českokrumlovského okresu podrobněji vymezeny (bod 2.5).

Vojenský újezd Boletice zaujímá prostor o výměře 21 949 ha. Celý je součástí okresu Český Krumlov a tvoří přibližně 13,6 % plochy tohoto okresu a plošně je jeho největší obcí. Jeho území se dělí na osm katastrálních území: Arnoštov, Boletice, Jablonec, Maňávka, Ondřejov, Polná, Třebovice a Uhlíkov. Většina katastrů je, vzhledem k povaze využití prostoru, neosídlena. Obyvatelstvo je soustředěno ve čtyřech sídlech (útvarech): Boletice, Polná na Šumavě, Třebovice a Květušín a samotách Otice a Křišťanov. Nacházejí se zde i památky, např. zřícenina hradu Raziberk v Boleticích, keltské mohyly, kostel sv. Martina v Polné na Šumavě a kostel sv. Mikuláše v Boleticích, kde v současné době trvale žije 291 obyvatel.⁶⁶

V samotném městě Český Krumlov se nachází mnoho památek. Historický ráz města je patrný doslova na každém kroku. Toto město je městem kulturního dědictví, umění a kultury, městem mnoha zážitků, kongresové a incentivní turistiky, městem s krásnou přírodou. Český Krumlov se stal jedním z nejvýznamnějších cílů domácích i zahraničních turistů v ČR. Největším skvostem je unikátní architektonický a urbanistický celek – historické jádro města Český Krumlov a českokrumlovský hrad a zámek, zapsané od roku 1992 na seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO⁶⁷. Unikátním je také otáčivé hlediště v zámecké zahradě i barokní divadlo na pátém zámeckém nádvoří.⁶⁸

Velké finanční prostředky byly investovány do obnovy památkových objektů a díky tomu se dnes Český Krumlov řadí mezi nejhezčí města v České republice.⁶⁹ Jedním takovým aktuálním příkladem může být i českokrumlovská židovská synagoga, která byla v loňském roce po citlivé revitalizaci znovuotevřena. „*Je chápána jako místo setkávání, multifunkční kulturní, umělecký, společenský a duchovní prostor, místo příjemného spočinutí, živé místo s duší.*“⁷⁰ Primárně slouží jako centrum pro místní a regionální kulturu a vzdělanost, ale současně svým významem dalece přesahuje rámec města i regionu a nenásilně se zařazuje po bok největších návštěvnických atrakcí Českého Krumlova.⁷¹

---

⁶⁶ Srov. Vojenský újezd Boletice. Oficiální internetové stránky, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶⁷ Pozn. UNESCO je Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu založená 4. 11. 1946. Ke dni 15. 3. 2011 má 193 členských států a 7 přidružených členů. Na seznamu světového dědictví je celkem 725 kulturních, 183 přírodních, a 28 smíšených míst, přičemž 13 míst je z ČR.

Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 676.

⁶⁸ Srov. Státní hrad a zámek Český Krumlov. Oficiální stránky zámku Č. K. [online]. [cit. 2014-03-03].

⁶⁹ Srov. Městský úřad Č. Krumlov. Oficiální stránky města Český Krumlov, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁷⁰ Synagoga Český Krumlov. *Historie a současnost*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁷¹ Srov. Tamtéž.

2.3 Územní struktura okresu Český Krumlov

V okrese Český Krumlov se nachází celkem 46 obcí. Z tohoto počtu jsou dvě obce s rozšířenou působností (Český Krumlov a Kaplice), dvě obce s pověřeným obecním úřadem (Horní Planá a Vyšší Brod), čtyři obce se statutem „městys“ (Besednice, Křemže, Přídolí a Frymburk), šest obcí se statutem „město“ (Český Krumlov, Horní Planá, Rožmberk nad Vltavou, Vyšší Brod, Kaplice a Velešín) a jeden vojenský újezd (Boletice).⁷²

Postavení obcí ve správním systému je v současné době vymezeno třemi kategoriemi podle kompetencí a přidělené působnosti. Jsou jimi obce s obecním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Jednotlivé obce jsou dále děleny v šesti kategoriích podle statutu obce takto: hlavní město, statutární město, město, městys, obec a vojenský újezd.⁷³

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je to veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodář s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet, má postavení právnické osoby, pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. *Obec s rozšířenou působností* (ORP) představuje nový typ obce vykonávající státní správu v přenesené působnosti. Je to obec s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. *Obec s pověřeným obecním úřadem* (POU) je obec, na kterou stát přenáší část svých pravomocí, ovšem ne v takovém rozsahu, v jakém ji přenáší na obec s rozšířenou působností. Jsou to tedy obce menší než obce s rozšířenou působností a vždy spadají do správního obvodu obce s rozšířenou působností. *Město* je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány města jsou starosta, rada města, městský úřad a zvláštní orgány města. Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. *Městys* neboli městečko je historický typ obce stojící mezi městem a vesnicí. Status městyse (městečka) uděloval od 13. století panovník, po roce 1918 ministerská rada. Městys musel mít městský charakter a plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice. Ta obec, která byla oprávněna užívat označení městys před rokem 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. *Vojenský újezd* je vymezená část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil. Vojenský újezd tvoří územní správní jednotku.⁷⁴

V následujících tabulkách jsou zpřehledněny všechny obce okresu Český Krumlov, včetně identifikačního kódu obce, statutu a spádové obce s pověřeným obecním úřadem. Statisticky jsou zde vyjádřeny počty obyvatel, vzdálenosti od ORP, katastrální výměry i počty katastrálních území. Obce jsou rozdělené podle spádových ORP Český Krumlov

⁷² Srov. ČSÚ. *ORP Český Krumlov*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁷³ Srov. Zákon 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění platném k 13. 3. 2014.

⁷⁴ Srov. Tamtéž.

a ORP Kaplice.⁷⁵ Tyto vybrané údaje jsou stěžejní pro vymezení zájmového území a jsou dále zpracovávány v další části této práce. Souhrnná data okresu Český Krumlov jsou k dispozici v příloze.⁷⁶

Tab. 9 Seznam obcí ORP Český Krumlov

Obec s rozšířenou působností ČESKÝ KRUMLOV							
Kód obce	Název	statut	Obec s pověřeným obecním úřadem	Počet obyvatel	Vzdálenost od ORP (v km)	k. ú. výměra (ha)	k. ú. počet
536253	Bohdalovice	Obec	Český Krumlov	286	10,2	3 081	6
545422	Boletice	Voj. újezd	VÚ Boletice	291	7,5	21 950	8
545431	Brluh	Obec	Český Krumlov	1 040	20,7	4 618	6
545457	Černá v Pošumaví	Obec	Horní Planá	824	23,6	5 038	2
545392	Český Krumlov	Město	Český Krumlov	13 290	x	2 217	6
545473	Dolní Třebonín	Obec	Český Krumlov	1 293	10,0	2 043	5
545481	Frymburk	Městys	Horní Planá	1 280	23,9	5 408	1
545490	Holubov	Obec	Český Krumlov	1 050	12,9	1 556	2
545511	Horní Planá	Město	Horní Planá	2 176	28,9	9 885	4
545520	Hořice na Šumavě	Obec	Český Krumlov	830	14,8	3 191	7
536229	Chlumec	Obec	Český Krumlov	91	10,8	324	1
545546	Chvalšiny	Obec	Český Krumlov	1 235	11,7	2 795	3
545554	Kájov	Obec	Český Krumlov	1 693	6,1	4 516	4
545571	Křemže	Městys	Český Krumlov	2 775	14,9	3 810	2
545597	Lipno nad Vltavou	Obec	Vyšší Brod	658	38,3	1 948	1
545601	Loučovice	Obec	Vyšší Brod	1 690	43,1	4 201	4
536296	Malšín	Obec	Vyšší Brod	139	22,8	2 711	6
545627	Mirkovice	Obec	Český Krumlov	460	7,6	1 549	5
598623	Mojné	Obec	Český Krumlov	245	9,8	851	3
513661	Nová Ves	Obec	Český Krumlov	418	22,7	994	1
545716	Přední Výtoň	Obec	Vyšší Brod	214	47,6	7 784	5
545724	Přídolí	Městys	Český Krumlov	668	8,5	4 001	6
545732	Přísečná	Obec	Český Krumlov	208	3,7	625	1
545767	Rožmberk nad Vlt.	Město	Vyšší Brod	373	22,8	2 481	2
536245	Srnín	Obec	Český Krumlov	314	5,4	672	1
545813	Světlík	Obec	Český Krumlov	214	14,6	2 689	4
545830	Větřní	Obec	Český Krumlov	4 063	5,7	2 771	5
536300	Věžovatá Pláně	Obec	Český Krumlov	137	13,1	480	1
545848	Vyšší Brod	Město	Vyšší Brod	2 546	42,0	6 976	7
545864	Zlatá Koruna	Obec	Český Krumlov	724	8,4	882	3
545872	Zubčice	Obec	Český Krumlov	414	9,2	949	1

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

⁷⁵ Srov. ČSÚ. *ORP Český Krumlov*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁷⁶ Příloha III. Souhrnná data okresu Český Krumlov.

Tab. 10 Seznam obcí ORP Kaplice

Obec s rozšířenou působností KAPLICE							
Kód obce	Název	statut	Obec s pověřeným obecním úřadem	Počet obyvatel	Vzdálenost od ORP (v km)	k. ú. výměra (ha)	k. ú. počet
545406	Benešov nad Černou	Obec	Kaplice	1 395	11,9	5 711	9
545414	Besednice	Městys	Kaplice	863	8,3	1 611	2
545449	Bujanov	Obec	Kaplice	550	7,6	1 745	2
545465	Dolní Dvořiště	Obec	Kaplice	1 271	10,8	9 002	12
545503	Horní Dvořiště	Obec	Kaplice	491	19,3	1 359	2
545562	Kaplice	Město	Kaplice	7 219	x	4 085	6
545619	Malonty	Obec	Kaplice	1 343	9,6	6 129	9
545643	Netřebice	Obec	Kaplice	484	8,7	1 336	2
545660	Omlenice	Obec	Kaplice	524	4,8	1 382	3
545694	Pohorská Ves	Obec	Kaplice	281	16,7	8 123	4
545775	Rožmitál na Šumavě	Obec	Kaplice	413	13,8	4 289	5
545805	Soběnov	Obec	Kaplice	345	6,7	1 249	1
551538	Střítež	Obec	Kaplice	444	9,2	838	1
545821	Velešín	Město	Kaplice	3 887	13,0	1 324	4
536237	Zvíkov	Obec	Kaplice	82	11,0	290	1

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

2.4 Vymezení venkova a venkovského prostoru

Vymezit *venkovský prostor* je, z důvodu neexistující definice *venkova* jako takového, velmi obtížné. Zásadní a obtížně řešitelný problém nastává při nalezení hranice mezi venkovem a městem. I navzdory zřetelnému vnímání odlišností není dodnes určena jasná hranice mezi tím, co je ještě město, a tím, co je již venkov. Nevyskytují se totiž ani jednoznačné definice těchto dvou pojmů. K potížím při vymezování venkova přispívá i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region.⁷⁷

Venkov může být např. vhodné místo pro pohodlné bydlení, malé podnikání i řemeslnou výrobu, místo pro rekreaci a oddech nebo místo, kde nacházejí domov ti, co prchají z přelidněných měst. Zároveň to může být i místo s dobře fungující místní správou, kde se mohou uplatnit schopní lidé. Také to může být místo, kde k sobě mají lidé mnohem blíže a kteří si, v tom lepším případě, i navzájem pomáhají.⁷⁸

Pro ilustraci jsou zde uvedeny citace vybraných českých autorů, kteří se o definici venkova či venkovského prostoru pokusili. Holešinská ve své publikaci uvádí, že

⁷⁷ Srov. ČSÚ. *Postavení venkova v Jihočeském kraji*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁷⁸ Srov. PERLÍN, R., HUPKOVÁ, M. *Venkovy a venkované*, s. 9.

„venkovský prostor lze vymezit jako souhrn katastrálních ploch sídel, která jsou označena jako vesnice (venkovská sídla), což je ovšem pouze část venkovského prostoru. Tento prostor je tvořen i volnou krajinou, tedy souhrnem ploch zemědělské půdy, lesů, vodních ploch, polních cest a místních komunikací“.⁷⁹ Další vymezení venkova předkládá Perlín, který popisuje „venkov jako prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla, nezastavěná území i zastavěná území malých vesnic. Vymezení venkova je možné buď pozitivně (toto je venkov), nebo negativně (toto není v žádném případě venkov, toto je městské). V druhém případě tak vymezujeme venkov jako doplněk k městskému, venkov je to, co zbude, odečteme-li městské struktury“.⁸⁰ Majerová zdůrazňuje, že i souhrn všech intravilánů venkovských obcí spadá do venkovského prostoru. Doslova uvádí, že „jako venkovský prostor se obvykle označují vesnice (venkovské osídlení) a krajina v jejich okolí, je to souhrn katastrů venkovských obcí nebo podrobněji souhrn ploch zemědělské půdy, lesů, vodních ploch, intravilánů, venkovských sídel, polních cest a místních komunikací. Stejně tak můžeme jako venkov označit celé území mimo plochy měst“.⁸¹ Kučera a Kuldová vymezují venkov jako prostor, ve kterém žijí lidé s typickým životním stylem a s charakteristickým vnímáním vlastní identity. Z tohoto pohledu uvádějí autoři následující charakteristiky. *Venkov jako neměstský prostor*, kdy vymezení je prováděno s využitím obvyklých kritérií, jako je např. počet obyvatel, hustota zalidnění apod. *Venkov jako krajina*, tak lze vymezit prostor se specifickými rysy okolního prostředí a krajiny s ohledem na prostupnost a otevřenost prostoru oproti městské aglomeraci. *Venkov jako prostor pro zemědělství*, toto vymezení je založeno na zohlednění pouze jednoho aspektu a to, že venkov rovná se zemědělství, které nemusí být nejvýznamnější z pohledu zde realizovaných ekonomických aktivit. *Venkov jako životní styl*, kdy odlišnost životního stylu obyvatel venkova je patrná např. v uzavřenosti lokálních komunit, v rovině osobních vztahů, které mohou být úzce omezené. A konečně *venkov jako prostor rekreace a odpočinku*, kdy tato funkce venkova souvisí s rozvojem turistiky, chataření a chalupaření.⁸²

Charakter venkova, který tvoří odlehlé osady, samoty, klasické vesnice nebo příměstské obce, malá městečka a městyse, podobající se často v mnoha ohledech daleko více venkovu než městu, je jen stěží definovatelný právě pro svou variabilitu venkovského osídlení. U venkovských obcí, resp. venkovských sídel můžeme z různých hledisek vymezit následující znaky typické zejména pro tradiční venkov.⁸³

---

⁷⁹ HOLEŠINSKÁ, A.: Venkovský cestovní ruch v České republice. In IX. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách, s. 251–255.

⁸⁰ PERLÍN, R.: Vymezení venkovských obcí v Česku, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁸¹ MAJEROVÁ, V. Český venkov 2008: Proměny venkova. s. 15.

⁸² Srov. KUČERA Z., KULDOVÁ S.: Vnímání venkova: Klíčový fenomén jeho rozvoje, s. 394–402.

⁸³ Srov. PERLÍN, R.: Venkov, typologie venkovského prostoru, [online]. [cit. 2014-03-03].

Tab. 11 Charakteristika venkovského sídla

Hledisko	Jednotlivé nástroje umožňující vymezení venkovských sídel
✓ Urbanistické	Venkovské sídlo je vymezeno jako sídlo s typickou urbanistickou strukturou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů s málo vyvinutou uliční sítí s dominantním prostorem návsi jako společenského a kulturního centra sídla a vysokým podílem zeleně v sídle.
✓ Architektonické	Venkovské sídlo je vymezeno jako sídla s dominancí nízkopodlažní zástavby v individuálních rodinných domech, které nemají vybudován parter (přízemí) určený k obchodní činnosti nebo ke službám. Venkovský dům je doplněn rozsáhlejším hospodářským zázemím, které sloužilo původně pro zemědělskou prvovýrobu (chlévy, stáje) v současnosti slouží k zabezpečení provozu domu. Pro tradiční venkovský dům je typické vymezení dvora a zahrady s výrazně oddělenými funkcemi.
✓ Sociální	Venkovské sídlo je takové sídlo, kde existují mnohem užší sociální kontakty mezi jednotlivými obyvateli sídla, kde existuje dlouhodobá neformální sociální kontrola a participace.
✓ Ekonomické	Venkovské sídlo je takové sídlo, kde dominantní nebo rozhodující činností je zemědělství a primární výroba potravin a kde významný podíl ekonomicky aktivních osob vyjíždí do zaměstnání mimo toto sídlo.
✓ Historické	Sídlo, které v minulosti získalo městské práva je městem, ostatní sídla jsou vesnicemi.
✓ Administrativní	Městy jsou ty obce, které stát jako města definuje a která mají právo používat městská práva a městský znak. Toto označení nově propůjčuje měštům předseda poslanecké sněmovny a nemá žádný administrativní nebo jiný význam. Jeho jediný význam je prestižní.
✓ Statistické	Venkovské sídlo je takové sídlo, které má méně než konvenčně stanovený počet obyvatel.

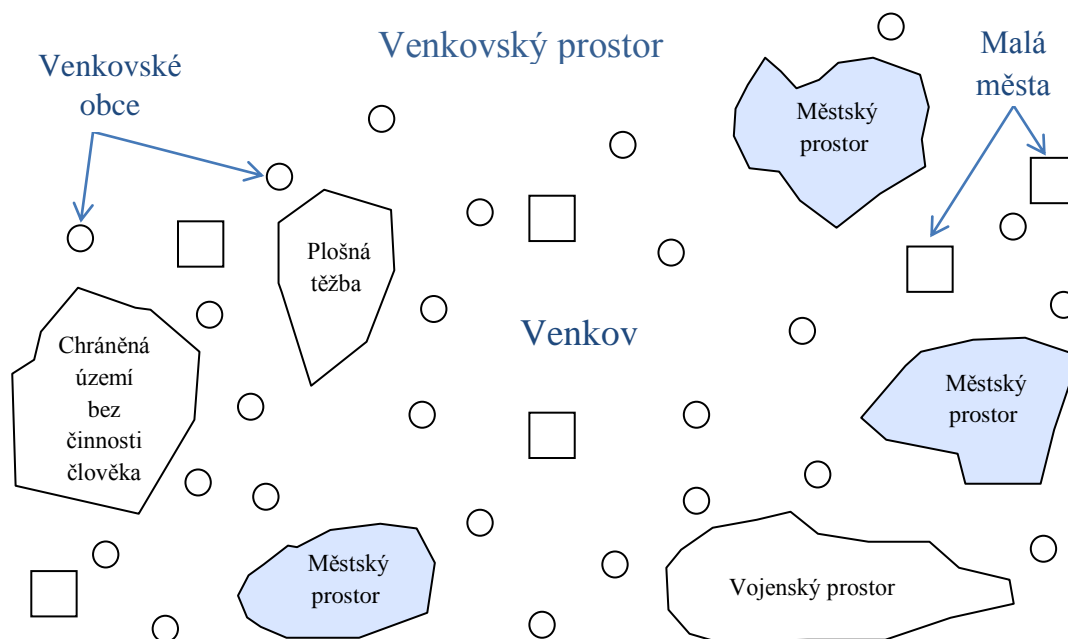
Zdroj: PERLÍN (2009) Venkov, typologie venkovského prostoru – vlastní zpracování

V publikaci *Synergie ve venkovském prostoru* vytvořené v rámci výzkumného projektu Ministerstva zemědělství ČR (označení QH82249 – Synergie v přístupu k rozvoji venkova) se uvádí, že venkovský prostor je základním prostorovým souborem, v rámci něhož nabývá krajina a sídla venkovských znaků, tj. podoby venkova. Podle autorů venkovský prostor zahrnuje venkovské obce i malá města tvořící jeden funkční celek, prostory venkovské i s venkovem jen obtížně ztotožnitelné. Venkovský prostor je tedy vše, co není prostorem městským, urbánním. Z uvedeného obrázku na str. 30 je velmi dobře patrné, že mimo města neleží jen venkov a že zmíněnými, do venkova jen s velkým nadhledem zařaditelnými oblastmi mohou být vojenské prostory, ale i území rozsáhlé těžby a území s vysokým stupněm ochrany životního prostředí, vyčleněné z kulturní krajiny.⁸⁴

Česká republika při vymezení venkova respektuje mezinárodní definici Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD), kterou používá i úřad Evropské unie pro statistiku (Eurostat) a která je založena na podílu obyvatelstva, jež žije na území

⁸⁴ Srov. BINEK, J., SVOBODOVÁ, H. a kol., *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*, s. 12–13.

s hustotou zalidnění menší než 150 obyv./km². Nejčastěji jsou venkov a periferní oblasti vymezovány na základě počtu obyvatel dané obce nebo hustoty zalidnění, statutu obce, charakteru a hustoty zástavby a architektonického rázu obce, podílu přírodních ploch nebo zastavěných ploch na celkové rozloze obce apod.⁸⁵

Obr. 3 Prostorová strukturace území – vlastní zpracování
Zdroj: Synergie ve venkovském prostoru (2009)

Při definování venkova, popř. venkovského prostoru se můžeme setkat s pojmem *sídlo*. Jedná se o seskupení sídelních jednotek (domů) a to včetně hospodářských objektů a dopravních zařízení na určitém vymezeném území. Za sídlo lze považovat každou *základní sídelní jednotku* neboli části území obce, které mají jasně určené územně technické a urbanistické podmínky, a spádová území, která sdružují objekty obytného či rekreačního významu, a každé *obydlené místo* včetně přilehlých katastrálně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. Každá obec má své teritorium vymezeno jedním či více katastrálními územími a zároveň obsahuje jedno až několik sídel. Ze vzájemného vztahu sídel a obcí tedy vyplývá, že počet sídel je vždy větší než počet obcí.⁸⁶

Pro zjednodušení budou v další části této práce pojmy *venkov* a *venkovský prostor* používána (chápána) jako synonyma.

Při definování venkova se v mnohých odborných studiích i jiných publikacích nesetkáváme pouze s pojmem *obec*, ale rovněž s pojmy *malá obec* a *venkovská obec* a mnohdy oba pojmy splývají. Nejčastějším kritériem při vymezování velikostní kategorie je vymezení dle počtu obyvatel. Na tom se shoduje řada autorů, ale z pohledu na rozmezí velikostních kategorií se jejich názory různí. Tak např. Perlín navrhuje

⁸⁵ Srov. ČSÚ. *Postavení venkova v Jihočeském kraji*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁸⁶ Srov. NUNVÁŘOVÁ, S.: *Rozvoj venkova*, s. 16.

stanovit limitní hranici pro venkovské obce až na úroveň 3 000 obyvatel,⁸⁷ přičemž Hampl a Müller definují malou obec o maximální velikostní hranici do 2 000 obyvatel.⁸⁸ V rámci projektu *Identifikace kompetencí zatěžujících výkon územní veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím*, jehož zadavatelem a garantem bylo Ministerstvo vnitra ČR, byly za malé obce považovány všechny obce do 1 000 obyvatel.⁸⁹

Autorka Maříková, jejíž specifikace bude pro tuto práci stěžejní, definuje ve svém příspěvku *Malé obce – sociologický pohled*, venkovskou obec jako obec s počtem menším než 2000 obyvatel a za malou obec označuje tu, která má méně než 500 obyvatel.⁹⁰

2.5 Zájmové území

V této části práce jsou představena čtyři kritéria stanovená pro výběr. Před samotným určením zájmového území se podíváme na velikostní kategorie všech obcí v okrese Český Krumlov, sestavené dle počtu obyvatel a vzdálenosti od příslušné (spádové) ORP.

Tab. 12 Velikostní kategorie obcí

Zájmová skupina	Velikostní kategorie obcí (dle počtu obyvatel)	Počet obcí	Počet obyvatel	Vzdálenost obce od ORP (v km)	Počet obcí	Počet obyvatel
		Celkem	Celkem		Celkem	Celkem
				0	2	20 509
1.	do 199	4	449	do 10	18	14 926
2.	200–499	17	5 895	10,1–15	13	13 666
3.	500–999	8	5 641	15,1–25	8	4 846
4.	1000 a více	17	49 246	25,1 a více	5	7 284
	součet	46	61 231	součet	46	61 231

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

1) Předmětem zájmu jsou obce, resp. malé obce se statutem obec, nacházející se ve venkovském prostoru okresu Český Krumlov. Z toho logicky vyplývá, že ze zájmového území musí být vyčleněny všechny obce se statutem *město*, *městys* a *vojenský újezd*, jelikož svým charakterem neodpovídají hlavní podmínce a to, že se musí jednat o *obec*.

⁸⁷ Srov. PERLÍN, R.: Venkov, typologie venkovského prostoru, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁸⁸ Srov. HAMPL, M., MÜLLER, J.: Jsou obce v České republice příliš malé?, s. 8.

⁸⁹ Srov. GALVASOVÁ, I., KADEČKA, S. a kol.: Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁹⁰ Srov. MAŘÍKOVÁ P.: Malé obce – sociologický pohled, [online]. [cit. 2014-03-03].

Vyčleněny jsou obce:

- ✓ Český Krumlov, Horní Planá, Rožmberk nad Vltavou, Vyšší Brod, Kaplice
- ✓ Velešín, Frymburk, Křemže, Přídolí, Besednice
- ✓ Boletice

2) Do zájmového území také nespádají obce, které jsou svou polohou v regionu předurčeny k velké návštěvnosti. Území Lipenska, svou pestrou skladbou turistických atraktivit přírodního či kulturně-historického původu, patří mezi oblasti s dominantním přírodním potenciálem a to především díky přítomnosti vodní nádrže Lipno. Obce ležící v oblasti Lipenska vytvořily v roce 1991 nepolitickou organizaci s názvem *Svaz lipenských obcí*, který sdružuje obce okresu Český Krumlov a Prachatice (Nová Pec, Stožec a Ktiš) Tento mikroregion o rozloze 849,33 km² zabírá téměř 10 % rozlohy Jihočeské kraje a je také zároveň v Jihočeském kraji mikroregionem největším.⁹¹

Vyčleněny jsou za okres Český Krumlov:

- ✓ Černá v Pošumaví, Hořice na Šumavě, Lipno nad Vltavou, Loučovice, Přední Výtoň
- ✓ *Pozn. do mikroregionu spadají i obce Frymburk, Horní Planá a Vyšší Brod, které nesplňují první kritérium*

3) Třetím vymežujícím kritériem jsou vzdálenosti od obce s rozšířenou působností, přičemž se předpokládá, že kratší útlumová vzdálenost je dostatečnou motivací pro návštěvu dané obce. Pro vymezení malých venkovských obcí se jako optimální jeví vzdálenost, kdy malé obce budou od spádové ORP vzdáleny *více než 10 km*.

Obce *neodpovídající* tomuto kritériu jsou ze zájmového území vyčleněny:

- ✓ Dolní Třebonín, Kájov, Mirkovice, Mojné, Přísečná, Smín, Větrník, Zlatá Koruna, Zubčice, Bujanov, Malonty, Netřebice, Omlenice, Soběnov, Střítež
- ✓ *Pozn. spadají sem i obce Přídolí, Besednice a Boletice, které neodpovídají již prvnímu kritériu*

4) Čtvrtým kritériem pro výběr je velikostní kategorie obcí sestavená dle počtu obyvatel. Za malou obec označujeme tu, která má *méně než 500 obyvatel*.⁹²

---

⁹¹ Srov. Lipnobaví. *Svaz lipenských obcí*, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁹² MAŘÍKOVÁ P.: Malé obce – sociologický pohled, [online]. [cit. 2014-03-03].

Obce neodpovídající této podmínce jsou ze zájmového území vyčleněny:

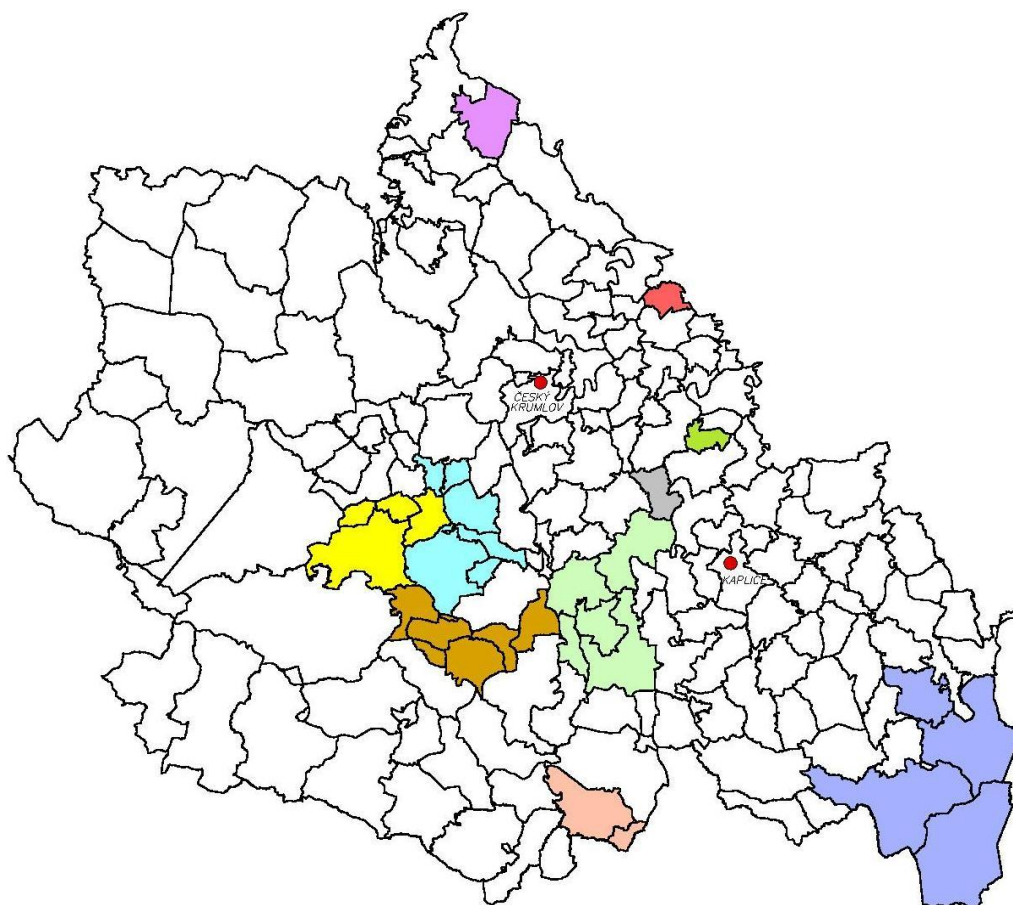
- ✓ Brloh, Holubov, Chvalšiny, Benešov nad Černou, Dolní Dvořiště
- ✓ Pozn. spadají sem i obce Černá v Pošumaví, Hořice na Šumavě, Lipno nad Vltavou a Loučovice, které neodpovídají již druhému kritériu a obce Dolní Třebonín, Kájov, Větřní, Zlatá Koruna, Bujanov, Malonty a Omlenice, které neodpovídají již třetímu kritériu

V následující tabulce jsou uvedeny všechny obce, které stanoveným požadavkům vyhověly, včetně uvedení statutu, velikostní kategorie stanovené dle počtu obyvatel a vzdálenosti od příslušné ORP. Na další straně je k dispozici mapa s přehledným grafickým zpracováním vymezeného území.

Tab. 13 Obce spadající do zájmového území

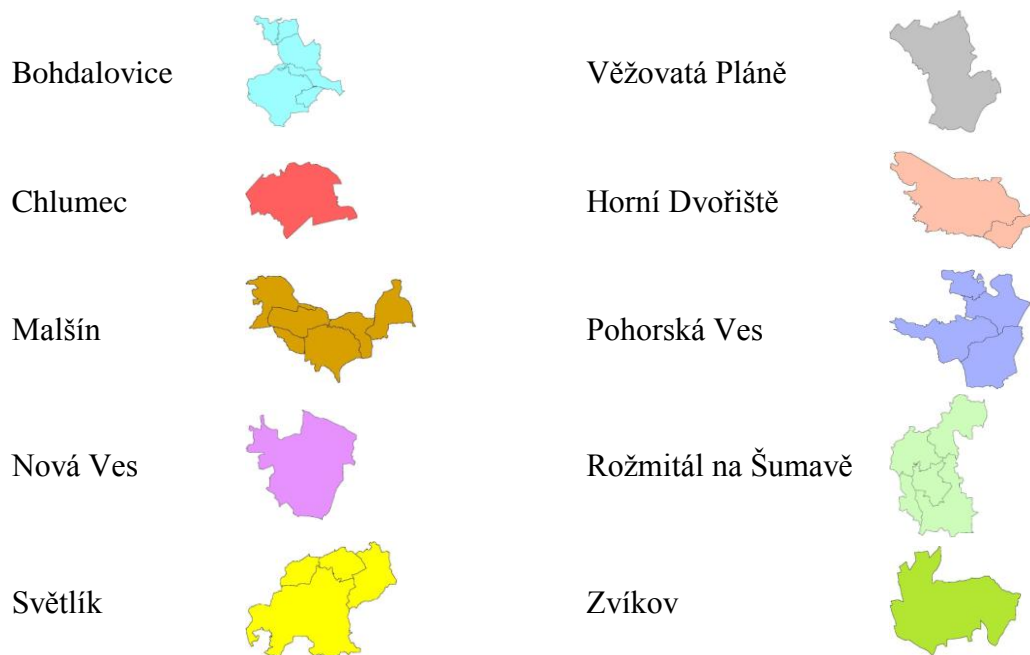
Zájmové území							
Kód obce	Název	Statut	Obec s pověřeným obecním úřadem	Počet obyvatel	Vzdálenost od ORP (v km)	k. ú. výměra (ha)	k. ú. počet
536253	Bohdalovice	Obec	Český Krumlov	286	10,2	3 081	6
536229	Chlumec	Obec	Český Krumlov	91	10,8	324	1
536296	Malšín	Obec	Vyšší Brod	139	22,8	2 711	6
513661	Nová Ves	Obec	Český Krumlov	418	22,7	994	1
545813	Světlík	Obec	Český Krumlov	214	14,6	2 689	4
536300	Věžovatá Pláně	Obec	Český Krumlov	137	13,1	480	1
545503	Horní Dvořiště	Obec	Kaplice	491	19,3	1 359	2
545694	Pohorská Ves	Obec	Kaplice	281	16,7	8 123	4
545775	Rožmitál na Šumavě	Obec	Kaplice	413	13,8	4 289	5
536237	Zvíkov	Obec	Kaplice	82	11,0	290	1

Zdroj: ČSÚ – vlastní zpracování

Obr. 4 Okres Český Krumlov – grafický přehled zájmového území
 Zdroj: Vlastní zpracování v programu ArchiCAD

Obce spadající do zájmového území – legenda ke grafickému zpracování:

3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V této kapitole jsou rozpracované hlavní i dílčí cíle práce. Je zde uvedena metodologie šetření, struktura dotazníkového šetření i informace o respondentech. Součástí kapitoly je vyhodnocení získaných údajů a přehled UMA ve vymezeném zájmovém území českokrumlovského regionu.

3.1 Metodologie šetření

Po nastudování sekundárních zdrojů došlo k vymezení zájmového území určeného pro dotazníkové šetření. Všechny tyto zdroje souviseli s cestovním ruchem a územní strukturou okresu Český Krumlov a byli potřebné k získání základních teoretických znalostí o turismu, venkovském prostoru, atraktivitách a udržitelné venkovské turistice,

Vzhledem k tomu, že hlavním cílem této práce je zmapovat unikátní místní atraktivitu ve vybraném zájmovém území a poukázat na možnosti jejich využití v oblasti udržitelné venkovské turistiky, bylo vybráno celkem deset venkovských obcí, které odpovídají stanoveným kritériím uvedeným v druhé kapitole této práce (bod 2.5). Z tohoto celkového počtu spadá šest obcí pod ORP Český Krumlov a čtyři obce pod ORP Kaplice. Dle počtu obyvatel je nejmenší obcí obec Zvíkov, největší pak obec Horní Dvořiště. Nejkratší vzdálenost od příslušné ORP mají obce Bohdalovice a Zvíkov, nejvzdálenějšími jsou obce Malšín a Nová Ves. Nejmenší možný počet katastrálních území mají obce Chlumeč, Věžovatá Pláně a Zvíkov, přičemž největší počet, tj. šest katastrálních území, mají obce Bohdalovice a Malšín. Jako podklad pro zpracování statistických informací posloužily statistické informace o obyvatelstvu a obcích na Českokrumlovsku, které poskytl Český statistický úřad na svých oficiálních stránkách.

Jako nejvhodnější metoda pro zmapování UMA venkovských malých obcí na Českokrumlovsku byla zvolena metoda dotazníkového šetření, založená na sběru dat a následném vyhodnocení získaných údajů. Samotný návrh dotazníkového šetření (formulář k vyplnění) byl zpracován samostatně, dle vlastního uvážení, a to na základě získaných poznatků uvedených v první a druhé kapitole této práce. Struktura byla volena tak, aby z pohledu respondenta tvořil formulář uzavřený logický celek. Formulář k vyplnění je členěn do tří částí, kde první část je věnována úvodu a vysvětlení pojmů souvisejících s problematikou, ve druhé části je klasifikován přehled atraktivit členěných do kategorií podle jejich významu a v závěrečné třetí části je starostům obcí věnován prostor formou otevřené otázky pro popis vybraných UMA. Starostům je k dispozici také příklad (vzor) možného vyplnění pro druhou a třetí část formuláře. Pro každou obec byl připraven samostatný formulář s předdefinovanými daty o konkrétní obci. Zobecněná grafická podoba dotazníkového šetření je uvedena v příloze.⁹³

Respondenty se stali starostové jednotlivých obcí ve vymezeném zájmovém území, přičemž se vycházelo z předpokladu, že starostové obce znají „svou“ obec dostatečně

---

⁹³ Příloha IV. Grafická podoba dotazníkového šetření (formulář k vyplnění).

a jsou tedy k vyplnění formuláře fundovanými osobami. Dotázaní starostové měli za úkol vyznačit atraktivitu nacházející se v „jejich“ obci, přičemž tři z nich, na základě jejich subjektivního vnímání, měli označit jako unikátní a v závěrečné části měli připojit stručný popis vybrané UMA. Samotné dotazování bylo uskutečněno v měsíci listopad roku 2013. Dotazníky byly předány starostům obcí osobně. Doručeny byly zpět prostřednictvím elektronické pošty v naskenované podobě, přičemž návratnost činila 100 %. V jednom případě vyplnil formulář místostarosta obce (Chlumeč).

Získaná data byla následně zpracována, vyhodnocena a použita v další části této práce. Hodnocen byl celkový počet atraktivit podle kategorií atraktivit, celkový počet UMA dle jednotlivých kategorií a celkový počet atraktivit v jednotlivých obcích. Výstupem tohoto šetření je přehled 30 unikátních atraktivit ve vymezeném zájmovém území. V závěru kapitoly (bod 3.4) je uveden také jmenný seznam všech atraktivit, vyznačených respondenty ve formulářích, nacházejících se v malých obcích ve venkovském prostoru okresu Český Krumlov.

3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Shrneme-li údaje získané z vyplněných formulářů, dostáváme se k následujícímu přehledu (Tab. 14), ve kterém jsou číselně vyjádřeny všechny atraktivitě „celkem A“ seřazené podle jednotlivých kategorií atraktivit. Součástí je také počet unikátních místních atraktivit vzešlých z celkového počtu atraktivit „z toho UMA“.

Tab. 14 Celkový počet uvedených atraktivit

Obec	Počet k. ú.	Výměra (ha)	Atraktivitě kulturní technické historické		Atraktivitě kulturně – společenské		Atraktivitě přírodní		Atraktivitě nehmotné		Atraktivitě sportovní	
			celkem A	z toho UMA	celkem A	z toho UMA	celkem A	z toho UMA	celkem A	z toho UMA	celkem A	z toho UMA
Bohdalovice	6	3 081	8	2	6	--	1	--	0	--	3	1
Chlumeč	1	324	2	1	3	1	0	--	2	--	1	1
Malšín	6	2 711	5	1	1	--	2	2	1	--	1	--
Nová Ves	1	994	9	1	5	1	5	--	0	--	6	1
Světlík	4	2 689	9	3	4	--	4	--	0	--	3	--
Věžovatá Pláně	1	480	5	1	3	1	0	--	2	--	3	1
Horní Dvořiště	2	1 359	12	3	5	--	2	--	0	--	4	--
Pohorská Ves	4	8 123	5	--	2	--	8	1	1	1	3	1
Rožmitál na Šumavě	5	4 289	15	2	14	1	7	--	3	--	5	--
Zvíkov	1	290	1	1	2	1	2	1	1	--	0	--
Celkový počet UMA			15		5		4		1		5	

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyššího celkového počtu atraktivit bylo dosaženo v kategorii kulturní, technické a historické atraktivity. Jako atraktivity byly respondenty označeny místní kaple, kostely, hřbitovy, tvrze, věže, kříže a Boží muka nebo pomníky, památníky apod. Ojediněle se v této kategorii za atraktivní považuje také archeologická lokalita (Nová Ves), viadukt a železnice (Horní Dvořiště). Ve druhé uvedené kategorii atraktivity kulturně-společenské se mimo jiné za atraktivní pokládá např. místní knihovna, náboženská akce, karneval či akce folklórní nebo recesistická. Poměrně velké zastoupení v kategorii přírodní atraktivity mají památné stromy, kterých se uvádí celkem devět a za unikátní jsou označeny tři z nich (Malšín, Pohorská Ves, Zvíkov). Zde je nutné zmínit, že v obci Pohorská Ves se za unikátní místní atraktivitu považuje celý Žofínský prales. V kategorii atraktivity sportovní je třeba říci, že uvedené cyklostezky (Rožmitál na Šumavě, Věžovatá Pláně, Světlík, Nová Ves, Pohorská Ves), hipostezky (Nová Ves, Pohorská Ves) a trasy rallye (Pohorská Ves, Malšín, Rožmitál na Šumavě, Bohdalovice) procházející konkrétní obcí a vedoucí přes respondenty vyznačená katastrální území jsou posuzovány vždy jako atraktivita vyskytující se pouze jednou. Dalšími atraktivitami v regionu jsou např. multifunkční sportovní areál (Chlumec), lyžařský vlek a sjezdovka (Věžovatá Pláně) nebo možnost sportovního rybolovu (Nová Ves, Věžovatá Pláně). V kategorii „jiné“, byla uvedena starostou obce Zvíkov atraktivita stavění májky. V hodnocení byla tato atraktivita přiřazena do kategorie kulturně-společenské atraktivity.

Nyní následuje výčet třiceti unikátních místních atraktivit a jejich stručný popis, který byl zpracován na základě dostupných informací, získaných od jednotlivých respondentů. Pro doplnění informací bylo čerpáno také z oficiálních internetových stránek jednotlivých obcí.⁹⁴ V přílohách⁹⁵ jsou k nahlédnutí všechny kopie vyplněných formulářů.

3.3 Přehled UMA v zájmovém území

UMA Bohdalovice

- ✓ *Tvrz (věž)* – jedná se o zachovanou věž z původní tvrze, která se nachází v katastrálním území. Slavkov u Českého Krumlova.
- ✓ *Závody aut (rallye)* – jedná se o každoroční automobilové závody, trasa protíná katastrální území. Bohdalovice u Větřní, Skubice a Slavkov u Českého Krumlova.
- ✓ *Boží muka* – nacházející se na začátku vesnice Bohdalovice. Kulturní památka.

⁹⁴ Pozn. Přehledný seznam obcí včetně odkazu na jejich oficiální stránky je k dispozici na internetových stránkách města Český Krumlov.

Srov. Městský úřad Č. Krumlov. Oficiální stránky města Český Krumlov, [online]. [cit. 2014-03-03].

⁹⁵ Příloha V. až XIV. Kopie vyplněných formulářů.

UMA Chlumec

- ✓ *Historický statek, stodola* – jedná se o velmi dochovanou zemědělskou usedlost ze středověku, tato národní kulturní památka se nachází v k. ú. Chlumec, část obce Krnín.
- ✓ *Recesistická akce* – v obci se každoročně koná recesistický turnaj ve fotbálku s vtipnými a originálními pravidly – název akce Chlumec Cup.
- ✓ *Sportovní areál* – jedná se multifunkční areál pod širým nebem, který je tvořen sportovním víceúčelovým hřištěm se štěrkopískovým povrchem, kde se může hrát malá kopaná, tenis, volejbal, nohejbal nebo streetball a kaskádovými zelenými plochami pro společenské akce např. dětské dny, stavění májky, apod. V areálu je též připojení na elektřinu a součástí je parkoviště, stoly a lavičky.

UMA Malšín

- ✓ *Skalní útvar* – jde o unikátní žulový masív a zbytky přirozeného a suťového lesa. Mohutné skalní útvary se nacházejí ve vrcholových partiích Luče a Čertovy stěny – je to národní přírodní rezervace o rozloze 140 ha.
- ✓ *Památný strom* – Běleňská lípa je označována za nejstarší strom v jižních Čechách. Její vysazení se datuje přibližně v roce 1200. Do roku 1951 byla i nejmohutnějším stromem na českém území s původním kmenem. V roce 1950 byl naměřen obvod kmene 1250 cm, o rok později do lípy uhodil blesk a téměř celá vyhořela. Zbylá část kmene přežila, zregenerovala se a omladila. Dnes je lípa plně vitální, byť je absence části původního kmene patrná.
- ✓ *Kaple* – kaple Panny Marie byla vystavěna v roce 1856 a nachází se na skalnatém vršku tzv. Malšínském kameni, který je zároveň nejvyšším bodem obce. Je zde krásný rozhled až na horu Sternstein v rakouské části Šumavy.

UMA Nová Ves

- ✓ *Pomník* – na území obce se nachází pomník padlých vojáků z I. a II. světové války. Již v roce 1922 byla uspořádána sbírka na stavbu pomníku padlým bojovníkům. Téhož roku byl pomník slavnostně odhalen a odevzdán veřejnosti.
- ✓ *Pouť* – každoročně se pořádá pouť na svátek Petra a Pavla, konaná vždy první víkend v měsíci červenci. Tato pouť mívá třídní program.
- ✓ *Sportovní rybolov* – v obci se každý rok provozuje sportovní rybolov na „Podnovoveském rybníce“. Doba konání je stanovena od začátku měsíce června do konce měsíce září, vždy od pátku 18.00 hodin do neděle 12.00 hodin. V sezóně se konají také tři rybářské soutěže.

UMA Světlík

- ✓ *Hřbitov* – v obci se nachází německý hřbitov, který je součástí kostela sv. Jakuba.
- ✓ *Kašna* – přímo na návsi obce se nalézá nově zrekonstruovaná kašna z roku 1895.
- ✓ *Tvrz* – v obci jsou zachovány zbytky stavby z 15. století, třípatrová věž a síň s arkýřem ve dvoře, jedná se o historický objekt.

UMA Věžovatá Pláně

- ✓ *Folklórní akce* – v obci se koná již tradičně staročeská konopická svatba, iniciátorem je místní dobročinné sdružení Obec baráčníků Vitoraz.
- ✓ *Elektrárna* – na území obce se nachází zemědělská bioplynová stanice (500 kW), výroba elektrické energie se uskutečňuje ze zemědělských výpěstků a odpadů.
- ✓ *Lyžařský vlek, sjezdovka* – na území obce se nachází lyžařský areál Kozí pláň. Tento areál nabízí možnost večerního lyžování a upravené běžecké stopy. K dispozici je lyžařský vlek.

UMA Horní Dvořiště

- ✓ *Kostel* – v katastru obce se nalézá kostel sv. Michaela, v němž jsou přes 200 let staré unikátní varhany. Kostel dvakrát vyhořel a prolínají se v něm různé architektonické styly. První zmínka o kostele byla dříve než o obci.
- ✓ *Pomník* – po I. světové válce byl v obci, přímo na návsi, vystaven památník k uctění památky padlých.
- ✓ *Železnice* – resp. nádraží, jedná se o hraniční přechod, kde v roce 1918 vstoupil do vlasti první prezident republiky T. G. Masaryk.

UMA Pohorská Ves

- ✓ *Památný strom (prales)* – Žofínský prales je nejstarší rezervace u nás (1838). Území o ploše 100 hektarů je už přes 20 let oploceno, aby zůstalo chráněno před vnějšími vlivy. Spolu s nedaleko ležícím pralesem Hojná Voda jsou nejstaršími rezervacemi střední Evropy. Žofínský prales je od roku 1933 národní přírodní rezervace.
- ✓ *Genius loci (duch místa)* – neuvěřitelná místní atmosféra ve výšce cca 940 m n. m. Do oblasti k. ú. Pohoří na Šumavě vede jedna silnice a není zde signál pro mobilní telefony. Tato část obce má tři stálé obyvatele a do Rakouska je to pět set metrů.
- ✓ *Cyklostezka* – obcí prochází cyklotrasa č. 1192 Pohorská Ves - Pohoří na Šumavě. Trasa vede přes místní hluboké lesy.

UMA Rožmitál na Šumavě

- ✓ *Kostel* – v obci se nachází kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je bohatě vyzdoben, jsou v něm umístěny varhany z roku 1910. První zmínka o tomto kostele je z roku 1259.
- ✓ *Kaple* – uprostřed místního lesa se nachází barokní poutní kaple Panny Marie Pomocné. Vztahuje se k ní legenda o zázračném léčivém prameni.
- ✓ *Masopust* – v obci byl masopust obnoven v roce 2008 ve spolupráci s obcí Dolní Dvořiště.

UMA Zvíkov

- ✓ *Kaple* – v obci se nachází historická kaplička, která je unikátní pouze tím, že je jediná v celém katastrálním území Chodeč-Zvíkov.
- ✓ *Památný strom* – přímo na návsi můžeme spatřit památný strom – lípu srdčitou, která má prasklý kmen a nachází se v blízkosti unikátní kapličky.
- ✓ *Májka* – v obci se koná kulturně společenská akce tradiční stavění májky.

3.4 Jmenný seznam atraktivit v zájmovém území

Kompletní jmenný přehled a počet atraktivit vyskytujících se na území jednotlivých obcí nabízí následující tabulka (Tab. 15). Tento přehled byl sestaven na základě vyhodnocených údajů z formulářů získaných od jednotlivých respondentů.

Tab. 15 Jmenný seznam atraktivit

Atraktivita	Obec									
	Bohdalovice	Chlumec	Malšín	Nová Ves	Světlík	Věžovatá Pláně	Horní Dvořiště	Pohorská Ves	Rožmitál na Šumavě	Zvíkov
počet atraktivit na území obce										
archeologická lokalita				1						
elektrárna				1		1				
historický statek, stodola		1		1			1		1	
hřbitov	2		1		1	1	1		1	
jiná sakrální stavba				1						
kaple	1		1	1			1		4	1
kašna					1		1		1	
kostel	2		1		1	1	1	2	1	
kříž, Boží muka	1	1	1	1	4	1	2		3	
památník				1			1		1	
pomník			1	1			1	2	2	
studna				1	1				1	

Atraktivita	Obec									
	Bohdalovice	Chlumeč	Mašín	Nová Ves	Světlík	Věžovatá Pláně	Horní Dvořiště	Pohorská Ves	Rožmítal na Šumavě	Zvíkov
	počet atraktivit na území obce									
tradiční řemeslná dílna								1		
tvrz	1				1		1			
věž	1					1				
viadukt							1			
železnice							1			
divadelní představení									1	
folklórní akce		1				1				
historická akce, představení									1	
karneval	1			1			1		1	1
knihovna	1			1	1		1		1	
koncerty a muzikály									1	
masopust		1		1					1	
muzeum									1	
náboženská akce	2								1	
ohňostroj					1				1	
pouť	2			1	1	1		2	1	
poutní místo			1		1		1		1	
recesistická akce		1								
slavnosti						1	1		1	
soutěže									1	
venkovní představení							1		1	
výstava				1						
hora (kopec)					1			1	1	
lom							1			
louka										1
močál, bažina								1		
památný strom	1		1	1	1		1	1	2	1
park, zahrada				1					1	
pramen, minerální pramen								1		
rybník				1	2			3	2	
skalní útvar			1	1				1		
studánka				1					1	
genius loci (duch místa)								1		
krajinná scenérie		1							1	1
místní lidová řemesla						1				
rodné místo známé osoby									1	
vyhlídka do údolí			1			1			1	
životní styl		1								
hřiště	1			1	1		1		1	
sportoviště				1			1		1	
sportovní areál		1					1			
sportovní turnaje	1			1	1		1		1	
závody aut (rallye)	1		1					1	1	
cyklostezka				1	1	1		1	1	
hipostezka				1				1		
lyžařský vlek, sjezdovka						1				
možnost sport. rybolovu				1		1				
stavění májky										1

Zdroj: Vlastní zpracování

4 UDRŽITELNÁ VENKOVSKÁ TURISTIKA

Nové formy turismu vedou často k větší udržitelnosti krajiny, jelikož jsou realizovány v souladu s místním životním prostředím, společností a kulturou, aniž by ji zároveň ohrožovaly. Vznikají v rámci konceptu udržitelného rozvoje cestovního ruchu a jejich cílem je tento koncept naplňovat a dále rozvíjet.

4.1 Udržitelná venkovská turistika

Produkty udržitelného cestovního ruchu, mezi které patří i udržitelná venkovská turistika, vycházejí z koncepce trvale udržitelného rozvoje, jenž definuje UNWTO, jako „*takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby*“.⁹⁶ Opisně můžeme říci, že jsme Zem nezdělali po našich předcích, ale že jsme si ji půjčili od našich dětí.⁹⁷

Česká legislativa, a to zejména Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, představuje trvale udržitelný rozvoj společnosti jako takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.⁹⁸

V současnosti termín trvale udržitelný rozvoj nejlépe vystihuje definice Ivana Ryndy, když ho označuje za komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů.⁹⁹

Všechny tyto definice obsahují základní a všeobecný princip trvalé udržitelnosti, a to odpovědnost vůči budoucím generacím.

S nově vzniklou koncepcí *měkkého cestovního ruchu*, který představuje protiklad *masovému cestovnímu ruchu*, se začaly objevovat další termíny pro nové způsoby cestování např. *přátelský k životnímu prostředí*, *zodpovědné cestování* a *trvale udržitelný cestovní ruch*. Tyto pojmy měly podobný význam a byly používány souběžně, protože neexistovala jasná a všeobecně přijímaná definice.¹⁰⁰

Trendy v cestovním ruchu se v posledních letech vyznačují odklonem od masových forem turismu. Naopak jsou charakteristické svou specifičností, zaměřením pouze na určitou část poptávky nebo na individuálního spotřebitele s individuálními požadavky. Výsledkem jsou nové typy, které jsou charakteristické svým individualismem, environmentálním vědomím, kulturní ohleduplností a touhou po dobrodružství. K novým druhům cestovního ruchu patří například venkovsky šetrný turismus, agroturistika, ekoagroturistika nebo ekologicky šetrný turismus, tzv. ekoturismus. K relativně mladým environmentálně příznivým druhům turismu patří také provozování

⁹⁶ ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 591.

⁹⁷ Srov. KOSTKOVÁ, M. *Rozvoj místního cestovního ruchu – udržitelný rozvoj CR*, s. 9.

⁹⁸ Srov. Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění platném k 13.3.2014

⁹⁹ Srov. RYNDA, I. *Trvale udržitelný rozvoj. Geografické rozhledy*, s. 10–11.

¹⁰⁰ Srov. KOSTKOVÁ, M. *Rozvoj místního cestovního ruchu – Udržitelný rozvoj CR*, s. 6.

geoturismu, který je v posledních letech často spojován s novou formou podporující koncept udržitelnosti – s geoparky.¹⁰¹

Udržitelnou venkovskou turistiku nejlépe představíme pomocí jejich typických znaků, které jsou blíže popsány v následující tabulce (Tab. 16).

Tab. 16 Charakteristické rysy udržitelné venkovské turistiky¹⁰²

Charakteristické rysy UVT
UVT se zaměřuje na kvalitu zážitku
UVT je zdrojem pro budoucí požitek
UVT podporuje sociální a ekonomickou prosperitu
UVT efektivně řídí odpadové hospodářství, recykluje
UVT podporuje zájem turistů o komunitu a životní prostředí
UVT umožňuje turistovi seznámit se s navštíveným regionem
UVT nelimituje ostatní odvětví při uplatňování principů udržitelnosti
UVT zohledňuje sociální rovnost, respektuje potřeby místní komunity
UVT je založena na aktivitách, které reflektují charakter místa a regionu
UVT zaměstnává místní obyvatele a zapojuje je do plánování a rozhodování
UVT je integrována do místního, regionálního či národního rozvojového plánu
UVT zanechá hmotné a sociální prostředí neoslabené, v ideálním případě i zkrášené
UVT zůstává v mezích možností využití místních zdrojů – minimalizuje negativní vlivy, spotřebu energie
UVT zachovává celou šířku rekreačních, vzdělávacích a kulturních možností v rámci a napříč generacemi
UVT minimalizuje nepříznivé dopady na místní společenství, kulturní dědictví, krajinu, zvyky a živočišné druhy

Zdroj: Cestovní ruch a životní prostředí – vlastní zpracování

Z uvedeného výčtu unikátních místních atraktivit v kapitole třetí (bod. 3.3) je zřejmé, že malé obce v regionu mají lokalizační předpoklady pro využití v oblasti udržitelné venkovské turistiky. Jak již bylo uvedeno, těmito předpoklady jsou zejména kulturní, společenská a sportovní zařízení nebo akce, přírodní podmínky a kulturně-historické podmínky (viz. bod 1.5).

Tak například starosta obce Pohorská Ves uvedl jako jediný respondent atraktivitu zařazenou do kategorie atraktivita nehmotné. Touto atraktivitou se stává samotné *genius loci* – duch místa katastrálního území Pohoří na Šumavě, které je ve spojení s další uvedenou přírodní atraktivitou *památný strom (prales)* a sportovní atraktivitou *cyklostezka* ideálním místem pro vyznavače cykloturistiky, hipoturistiky či turistiky pěší, jenž se řadí mezi turistiky udržitelné. Téměř všichni respondenti, výjimkou je starosta zmíněné obce Pohorská Ves, uvedly zajímavosti v kategorii kulturní-technické-historické atraktivity, které mohou zájemci, kteří se chtějí seznámit s navštíveným regionem, využít např. v rámci rekreace v pronajatých objektech či farmách. Napříč regionem se vyskytují ojedinělé *kašny, hřbitovy, kaple, kostely, pomníky, věže a tvrze*. Ze získaného

¹⁰¹ Srov. MMR ČR. *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu: Cestovní ruch, udržitelný rozvoj a životní prostředí*, [online]. [cit. 2014-03-03].

¹⁰² Srov. MOUREK, D.: *Cestovní ruch a životní prostředí: Sborník k udržitelnému rozvoji ČR*, s. 52.

přehledu UMA je rovněž patrné, že převažují atraktivity vytvořené našimi předky. Současnost v této kategorii představuje obec Věžovatá Pláně, kde byla v souladu s udržitelným rozvojem venkova s možností využití místních zdrojů vystavěna *elektrárna* (zemědělská bioplynová stanice) která je v obci právem považována za místní unikátní atraktivitu. V rámci jakéhokoliv typu provozované venkovské turistiky si lze místní elektrárnu prohlédnout. Tato malá obec disponuje také atraktivitou *lyžařský vlek a sjezdovka*, což ocení zejména vyznavači zimních sportů. Sportovní využití nabízí rovněž obec Nová Ves, kde místní unikátní atraktivitou je *možnost sportovního rybolovu* nebo obec Chlumecko kde se nachází venkovní *sportovní areál*, který je unikátní svou multifunkčností. Chceme-li poukázat na další možné využití UMA udržitelnou venkovskou turistikou, nesmíme opomenout návštěvníky vydávající se na venkov za účelem provádět turistiku lyžařskou. Je to jedna z možných aktivit reflektující charakter místa a regionu, při které lze poznávat atraktivní českokrumlovský venkovský prostor.

Venkovská turistika bezprostředně souvisí s přírodou a ve všech svých formách patří mezi velmi významné znaky současného způsobu života obyvatel vyspělých zemí. Vzhledem k prostředí, kde převážně aktivity turistů probíhají, je udržitelná venkovská turistika často označována jako tzv. *turistika zelená, alternativní* nebo *odpovědná*. Jedním z hlavních cílů udržitelné venkovské turistiky je dodržení vyváženosti zájmů mezi rozvojem podnikatelských aktivit a ochranou životního prostředí.¹⁰³

4.2 Role a využití UMA

Role UMA, v prostoru tvořeném malými venkovskými obcemi a krajinou mezi nimi, je pro provozování venkovské turistiky nezpochybnitelná. Atraktivity obecně přitahují pozornost návštěvníků na jejich cestách za poznáním či za účelem rekreace nejen ve venkovském prostoru. Potenciál malých venkovských obcí tak vytváří prostor pro využití konkrétních aktivit cestovního ruchu návštěvníky a to v souladu s udržitelným rozvojem venkova a s udržitelným rozvojem cestovního ruchu. UMA jsou určitým „lákadlem“ dané lokality a jejich účelnou propagací vhodnými subjekty nebo promyšleným podnikatelským záměrem mohou přispět k hospodárnému využití volného času návštěvníků venkova či různých zájmových skupin a k oživení venkovského prostoru.¹⁰⁴

Následující tabulka (Tab. 17) nabízí obecný přehled aktivit cestovního ruchu, které lze realizovat ve venkovském prostoru. Návštěvníci venkova mohou využít při těchto činnostech, v případě jejich zájmu, také pestrou nabídku unikátních místních atraktivit. Pojem *kulturní*, v protikladu k *přírodním*, je zde chápán v širokém významu, jako *lidmi vytvořený*.¹⁰⁵

---

¹⁰³ Srov. MOUREK, D.: Cestovní ruch a životní prostředí: Sborník k udržitelnému rozvoji ČR, s. 52.

¹⁰⁴ Pozn. Další informace o *oživení venkovského prostoru* – bod 4.3 a 4.4 této práce.

¹⁰⁵ Srov. MMR ČR. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu*, [online]. [cit. 2014-03-03].

Tab. 17 Aktivity cestovního ruchu

Aktivity cestovního ruchu v rámci přírodního subsystému	
Cesty za přírodními pozoruhodnostmi	Cesty za rekreací typu lesy/hory
Cesty s účelem provádět pěší turistiku	Cesty za rekreací u vody
Cesty s účelem provádět cykloturistiku	Cesty s účelem provádět vodní turistiku
Cesty s účelem provádět sjezdové zimní sporty	Cesty s účelem provádět lyžařskou turistiku
Cesty s účelem rekreace v pronajatých objektech	Cesty s účelem rekreace na farmách
Cesty s účelem provádět horolezectví	Cesty s účelem provádět sportovní myslivost
Cesty s účelem provádět sportovní rybolov	Cesty s účelem provádět závěsné létání
Aktivity cestovního ruchu v rámci kulturního subsystému	
Cesty za poznáváním kulturně historických památek	Cesty do skanzenů a muzeí
Cesty na kulturní akce	Cesty za příhraniční akce
Cesty na církevní akce	Cesty na sportovní akce
Cesty za nákupem místních produktů	Cesty na tematické trhy

Zdroj: MMR ČR – vlastní zpracování

Přírodní subsystém zahrnuje aktivity založené na aktivní turistice, rekreaci, poznávání přírody nebo takové, které přírodu využívají jako prostředí pro specializované sportovní činnosti. Kulturní subsystém zahrnuje aktivity vyjádřené cestami za kulturním poznáním či za zábavnými i jinými akcemi.¹⁰⁶

Atraktivita venkova jsou hodnoty, které jsou považovány za typické venkovské prvky a jevy cenné pro společnost. V rovině environmentální jsou to hlavně přírodní ekosystémy, člověkem vytvořené krajinné prvky a harmonicky přetvořená území. V rovině sociální se jedná o tradice, folklor či tradiční hospodářská řemesla.¹⁰⁷

4.3 Oživení venkovského prostoru

V současnosti je na Ministerstvu zemědělství ČR zpracován dokument PRV¹⁰⁸, kterým se pro budoucí programové období řeší politika rozvoje českého venkova. Dokument je jedním ze základních dotačních nástrojů v ČR, který má mimo jiné podporovat rozšiřování a rozmanitost ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově. Zároveň obsahuje různé dotační tituly, které s rozvojem venkova bezprostředně souvisí. Jedná se např. o pozemkové

¹⁰⁶ Srov. BINEK, J., SVOBODOVÁ, H. a kol., *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*, s. 31.

¹⁰⁷ Srov. Tamtéž.

¹⁰⁸ Pozn. Jedná se o návrh nového programového dokumentu pro programové období let 2014–2020 s označením *Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020* (PRV). Existence a realizace PRV přispěje k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.

Srov. MZe ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020*, [online]. [cit. 2014-03-03].

úpravy, ochranu a rozvoj kulturního dědictví venkova, podporu zahájení činnosti mladých zemědělců, podporu zakládání podniků a jejich rozvoj, obnovu a rozvoj vesnic, občanského vybavení a služeb, ale především o podporu cestovního ruchu.¹⁰⁹

Důležitými principy rozvoje venkova jsou prostupnost krajiny, společenské vazby a přímý podíl obyvatel na vytváření prostředí pro život. Autoři Binek a Svobodová hovoří také o tom, že procesy člověka by neměly vést k narušení procesů přírody.¹¹⁰

V nejvíce zjednodušeném pojetí lze rozvoj venkova ztotožnit s rozvojem venkovských obcí, kde místní samospráva usiluje nejen o fungování a prosperitu daného sídla, ale většinou pečuje i o stav okolní krajiny.¹¹¹

Důležitým znakem i hodnotou je krajinný ráz, kterým rozumíme zejména přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti a který by měl být chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu.¹¹²

K oživení venkovského prostoru může přispět i venkovský cestovní ruch a jeho specifické formy, kterými jsou ekoturistika, ekoagroturistika nebo agroturistika.

4.4 Agroturistika jako specifická forma venkovské turistiky

Agroturistika jako specifická forma venkovské turistiky přispívá k oživení venkovského prostoru. Slouží podnikatelům jako vedlejší finanční zdroj k udržení, nebo rozšíření jeho pracovních činností. Je bezprostředně spjata s přírodou, krajinou a venkovským prostředím. Marie Stříbrná dále ve své knize uvádí, že agroturistika v regionech i celém státě snižuje nezaměstnanost a vytváří pracovní příležitosti v zemědělství, ale i v jiných oborech, jejichž služeb turisté využívají.¹¹³

Němčanský představuje agroturistiku jako formu venkovské turistiky, která je provozována podnikateli v zemědělské výrobě a slouží jim jako dodatečný nebo další finanční zdroj k udržení či rozšíření hlavního podnikatelského programu. Na farmách se zemědělci obvykle věnují rostlinné výrobě a chovu jednoho druhu zvířat a jejich hospodářskému využití.¹¹⁴

Hlavním společným tématem týkající se agroturistiky je tedy podnikání v zemědělské výrobě, příroda, atraktivní prostředí venkova, a ve spojitosti s využíváním volného času i samotné prostředí a související provoz zemědělské usedlosti – farmy.

Nejčastější důvody, proč lidé jezdí na dovolenou právě na venkovské farmy, jsou uvedeny v následujícím přehledu (Tab. 18).

---

¹⁰⁹ Srov. MZe ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020*, [online]. [cit. 2014-03-03].

¹¹⁰ Srov. BINEK, J., SVOBODOVÁ, H. a kol., *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*, s. 31.

¹¹¹ Srov. Tamtéž, s. 24.

¹¹² Srov. Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění platném k 13.3.2014

¹¹³ Srov. STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*, s. 11.

¹¹⁴ Srov. NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*, s. 27.

Tab. 18 Nejčastější důvody pobytu na farmě¹¹⁵

Vznik a upevnění vztahů
Snaha být více s rodinou, vzkříšení pohasínajícího vztahu, noví přátelé, začátek nového vztahu...
Zlepšování zdraví a celkové pohody, odpočinek a relaxace
Zlepšení celkového fyzického a duševního zdraví, příjemně strávený čas, únik od shonu a stresu...
Dobrodružství, zažít něco nevšedního
Touha po vzrušujících zážitcích, emoce, dobrodružství, rozmary počasí, bouře, romantické západy slunce...
Únik z reality
Únik ze šedi všedních dnů, stereotypu a starostí, pomalejší tempo života, čistší vzduch, tišší prostředí...
Poznávání
Objevování nové gastronomie, poznání tradice, zvyklostí a folklóru. Duchovní prožitky, touha po sebepoznání...
Nové příležitosti
Nový vztah, svatba, narozeniny, profesní úspěchy, oslava životních mezníků...
Úspora peněz nebo času
Výběr místa ovlivní náklady, čas a peníze jsou jedním z hlavních faktorů při výběru...
Vzpomínky
Připomenutí si zážitků, vzpomínky na dětství, nostalgie...

Zdroj: Agroturistika v nápadech – vlastní zpracování

Zájmové skupiny, nebo také cílové skupiny, jsou nejdůležitějším aspektem v tomto druhu podnikatelské činnosti. Každý návštěvník má své specifické požadavky, přání a představy o tom, jak svůj drahocenný volný čas v tomto prostředí využije. Pro agroturistiku a potažmo i pro celou venkovskou turistiku je podstatné složení klientely a tudíž i důkladná znalost toho, co od dovolené na venkově očekávají. Volný čas návštěvníků i veškeré volnočasové aktivity se volí právě s ohledem na to, o jakou zájmovou skupinu se jedná. Pro využití volného času návštěvníků využívají farmáři ve svých nabídkách hlavně atraktivní prostředí samotné farmy a také např. vzácnou flóru a faunu v okolí objektu. Většinou jde také o sportovní aktivity a různé další aktivity, které vedou k aktivní rekreaci.¹¹⁶

¹¹⁵ Srov. VÁCLAVÍK, T. *Agroturistika na ekofarmách*, s. 2–3.

¹¹⁶ Srov. Tamtéž, s. 4–6.

Tab. 19 Zájmové skupiny a možné aktivity¹¹⁷

Rodiny s dětmi
Seznámení se a kontakt s hospodářskými zvířaty, hraní venkovních a společenských her, večery u táboráku, dětské zábavy, soutěže, karnevaly, hra na pískovišti, v bazénu, na prolézačkách, cyklistické výlety...
Děti v doprovodu dospělých, skupina dětí (škola v přírodě)
Vzdělávací aktivity, návštěvy hradů a zámků, cyklistické výlety, jazykové kurzy, jízdy na koni, pasení zvířat, ošetřování zvířat, úklid stájí a chlévů, výlety do okolí, noční pochody, práce se dřevem, koupání, hry ve vodě...
Sportovně založení lidé
Trénování, jezdeckví, závodění, pěší turistika, orientační běhy, střelba (vzduchovka, sportovní pistole), rybaření, tenis, turistika na kolech, plavání, lyžování, bruslení...
Milovníci přírody
Pěší turistika, pozorování zvěře, sbírání lesních plodů, hledání zkamenělin, sledování ptactva, návštěva naučných stezek v okolí, chovatelských výstav i přírodovědných přednášek v okolí...
Hosté s dietou
Návštěva kulturních památek, samostatná příprava speciální stravy (např. ze zdrojů farmy), četba knih, novin a časopisů, relaxace, návštěva bylinkáře, léčitele či homeopata v okolí, návštěva lázní...
Tělesně postižení
Seznámení se a kontakt se zvířaty, využití prostoru farmy (speciální požadavky na provoz), jízda na koni (hipoterapie), vyjížďky v kočáře, či na saních tažených koňmi, hry, soutěže...
Starší lidé (dosud v pracovním poměru)
Relaxace, četba knih, novin a časopisů, práce na zahradě a v prostoru farmy, pěší turistika, účast na různých doprovodných programech, sportovní aktivity, fotografování, zdravá výživa...
Důchodci
Využití klidného prostředí farmy k relaxaci, pěší turistika, četba knih, novin a časopisů, práce na zahradě a v prostoru farmy, návštěva místní knihovny, výlety na místní slavnosti, společné večery, kulturní program...
Absolventi kurzů
Výuka cizích jazyků, rekvalifikační kurzy, nabídka různých kurzů podle zaměření (výtvarné, keramické, sochařské apod.) Relaxace, práce na statku, sportovní vyžití...
Kluby a spolky
Úklid stájí a chlévů, cyklistické výlety, pěší túry, plavání, běhy na lyžích, jízdy na koni, návštěvy vesnických zábav, různé soutěže, hry, závody...
Ostatní volnočasové aktivity pro širokou veřejnost
Výroba krajků a různých ozdob, šití krojů, drhání, výroba kachlových kamen, výroba mříží a zábradlí, výroba šperků, keramika, čalounictví, košíkářství, včelařství, zahradnictví, sedlářství, vaření a pečení...

Zdroj: Agroturistika v nápadech – vlastní zpracování

Rozmanité složení zájmových skupin, vyžaduje i pestrou nabídku volnočasových aktivit. Farmáři na svých agrofarmách nabízejí dostatek inspirace k využití volného času. Mnohdy se činnosti na farmě vzájemně prolínají, přičemž nikde není jasně definované, co kdo smí a nesmí. Lidé touží seznámit se prostřednictvím těchto aktivit s kulturou, krajinou, lidmi a se samotným životem na statku.¹¹⁸

¹¹⁷ Srov. MIKULA, P. *Agroturistika v nápadech*, s. 15–22.

¹¹⁸ Srov. STŘÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*, s. 31.

Kromě činností souvisejících přímo s farmou, se může jednat i o tzv. *doprovodné programy*¹¹⁹, které jsou součástí turistiky a kde v mnoha případech může agroturistika navázat i na produkty turistiky venkovské.¹²⁰

Tab. 20 Doprovodné programy¹²¹

Doprovodné programy
Letní sporty a zimní sporty
Zemědělské činnosti
Cykloturistika, In-line bruslení
Rybaření, sportovní a rekreační rybolov
Návštěvy vinařské oblasti, vinařské stezky
Různé formy relaxace, cvičení, fitness, wellness
Koupání (rybník, pískovna, zatopený lom, řeka)
Prohlídky místních pamětihodností (hrady, zámky, kláštery)
Projížďky na koních a jezdecká škola, hiporehabilitace, hipoturistika
Ukázky tradičních řemesel (mlýny, kovárny, sklářské hutě, krajkářství)
Prohlídky místních přírodních lokalit (přírodní útvary, památné stromy, obory se vzácnou zvěří apod.)
Procházky v lese, houbaření a sběr lesních plodin, lov zvěře, honitba, myslivost, péče o zvěř a lesní porosty
Vesnické zábavy, hasičské bály, chovatelské či zemědělské výstavy, dožínky, dočesná, vinobraní, zabijačka
Exkurze do pekáren, vodáren, skláren, porcelánek, provozoven uměleckých řemesel či šperkařských podniků

Zdroj: Různí autoři – vlastní zpracování

Autoři publikací se shodují na tom, že nemusí jít vždy jen o programy organizované přímo ubytovatelem. Jedná se zejména o zprostředkované aktivity ve vazbě na okolí s využitím UMA nebo o sportovní či rekondiční akce provozované v blízkém okolí jinými podnikateli. Mezi doprovodné programy charakteristické pro venkovskou turistiku a agroturistiku patří také stravování. Provozovatelé často nabízí svým návštěvníkům biopotraviny nebo typickou venkovskou pestrou stravu (zelenina, ovoce, luštěniny, maso, mléčné výrobky, vejce, čerstvý chléb, sýr, šťávy z čerstvého ovoce apod.).¹²²

Doprovodný program by měly mít vztah k venkovské mentalitě, měly by prezentovat historické, kulturní a přírodní zázemí venkova a měl by těžit ze specifík daného venkovského území. Takto pojatý program pak dotváří celkový nabízený produkt cestovního ruchu a dává mu jakousi reklamní známku. Doprovodný program umožňuje podnikateli i určitou specializaci a tedy i výjimečnost v nabídce.¹²³

¹¹⁹ Pozn. *Doprovodný program* je program nabízený účastníkům akce před vlastní akcí, v jejím průběhu, nebo po jejím skončení (možnosti UMA, exkurze, zájezd, kulturní, sportovní či poznávací akce atd.).

Srov. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, s. 120.

¹²⁰ STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*, s. 31.

¹²¹ Srov. ŠKODOVÁ PARMOVÁ, D. *Agroturistika*, s. 23., STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*, s. 29., NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*, s. 33–34., VANĚČEK, D. *Agroturistika*, s. 29.

¹²² Srov. Tamtéž.

¹²³ Srov. STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*, s. 30., NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*, s. 33–34.

ZÁVĚR

Základním úkolem bakalářské práce bylo zjistit, jaké unikátní místní atraktivity nabízí malé obce nacházející se ve venkovském prostoru českokrumlovského regionu a zároveň také poukázat na možnosti využití těchto UMA v oblasti udržitelné venkovské turistiky. Za tímto účelem byl definován základní cíl spolu s dílčími cíly, ke kterým se prakticky celý kontext práce obracel. K jejich dosažení bylo zapotřebí zformovat celou strukturu práce tak, aby co nejlépe seznámila čtenáře s konkrétní problematikou a umožnila tak postupně nahlédnout do centra zájmu a posléze se dobrat ke kýženému výsledku. Práce má popisný a přehledový charakter a je koncipována do čtyř kapitol, které spolu navzájem korespondují.

První kapitola je svým zaměřením koncipována jako úvod do problematiky cestovního ruchu. Představuje jednotlivé aktéry působící v oblasti cestovního ruchu v České republice a nezbytné nástroje pro jejich činnost založené na filozofii udržitelného rozvoje společnosti. Definuje samotný pojem cestovní ruch, prezentuje jednotlivé účastníky cestovního ruchu a po krátkém nahlédnutí do historie CR také představuje základní předpoklady vývoje a vývojové trendy v oblasti turismu. Vysvětluje také vztah mezi volným časem a cestovním ruchem a pro reálnější představu o rozmanitosti cestovního ruchu je posléze prezentována typologie cestovního ruchu a představen pojem UMA, který je pro tuto práci pojmem stěžejním. Je zde také okrajově představena udržitelná venkovská turistika zasazená do kontextu cestovního ruchu.

Druhá kapitola seznamuje čtenáře se základními pojmy souvisejícími s územní strukturou regionu, venkovem a venkovským prostorem nezbytnými pro vymezení zájmového území. Jsou zde uvedeny především informace o velikosti regionu, údaje o obyvatelstvu, historických a kulturních památkách a členění dané oblasti. Přiblížen je zde částečně pojem venkov, resp. venkovský prostor a pojem malá obec. Představena je také územní struktura okresu Český Krumlov a postavení obcí ve správním systému našeho státu. V uvedených tabulkách jsou zpřehledněny všechny obce okresu Český Krumlov. Na závěr kapitoly jsou uvedena nezbytná vymežující kritéria pro výběr zájmového území. Je představeno, tabelárně i graficky, celkem deset malých obcí nacházejících se ve venkovském prostoru českokrumlovského regionu, které se staly zájmovým územím pro potřeby této práce.

Pakliže cílem práce bylo zmapovat unikátní místní atraktivity ve vymezeném zájmovém území, popisuje kapitola třetí nezbytnou metodologii šetření. Pro potřeby této práce se respondenty stali starostové jednotlivých obcí v určeném zájmovém území. Jejich úkolem bylo vyplnit předdefinovaný formulář, vymežit atraktivity členěné do kategorií podle jejich významu a připojit krátký popis vybraných UMA. Po vyhodnocení doručených formulářů byl zpřehledněn celkový počet atraktivit i jejich jmenný seznam. Zároveň byl představen výčet třiceti unikátních místních atraktivit nacházejících se ve venkovském prostoru českokrumlovského regionu. Nutno podotknout, že subjektivní hodnocení respondentů mělo za následek rozdílný přístup při

vyplnění formulářů. V budoucnu by jistě stálo za to udělat výzkum komplexnější, má práce v tomto jen udává směr, kterým by se mělo vzhledem k UMA uvažovat.

Závěrečná čtvrtá kapitola nabízí několik možností jak UMA využít v oblasti udržitelné venkovské turistiky. Jsou zde představeny nové formy turismy vznikající v rámci konceptu udržitelného rozvoje cestovního ruchu, které zároveň přispívají k oživení venkovského prostoru. Jednou z těchto forem turismu je agroturistika. Uvedeny jsou charakteristické rysy udržitelné venkovské turistiky a obecný přehled možných aktivit cestovního ruchu, které lze realizovat ve venkovském prostoru a při kterých návštěvníci venkova mohou využít unikátní místní atraktivity.

Udržitelná venkovská turistika má velkou zásluhu na rozvoji venkovského prostoru. Propojuje služby cestovního ruchu s přírodním, historickým, kulturním a společenským zázemím venkova a tím zvyšuje úroveň obce a celého regionu. Vzhledem k tomu, že se na venkově rozrůstá široká nabídka podnikatelských aktivit, souvisejících s možností využití volného času, může si každý z nás právě zde najít svůj zdroj zábavy a odpočinku. Venkovský cestovní ruch, ve všech svých podobách, nenabízí turistům „jen“ atraktivní prostředí našeho venkova současně s využitím všech přírodních podmínek, historických i kulturních památek k relaxaci a oddechu, ale nabízí jim také pobyt u obětavých, zaujatých a pracovitých lidí, kteří se snaží o vytvoření příjemné atmosféry a dobré nálady. Jejich osobním přístupem a potažmo i osobním příkladem dávají agroturistice ten pravý smysl. Návštěvníci si tedy mohou pobyt na farmě zpříjemnit pomocnými pracemi, nebo si mohou odpočinout v souznění s poklidným životem na vsi. Možnost věnovat se některým aktivitám na farmě, je dobrý způsob jak využít volný čas. Agroturistika je pro českou populaci stále jen okrajovou záležitostí, očekává se, že zájem o dovolenou na českém venkově postupně poroste. Zejména komunikační dostupnost a ekonomická výhodnost nabízených služeb jsou pro české turisty dobrým „lákadlem“.

Jestliže tedy cílem práce bylo zmapovat unikátní místní atraktivity ve vybraném zájmovém území a zároveň poukázat na možnosti jejich využití v oblasti udržitelné venkovské turistiky, tak zjištěním reálných možností a prostřednictvím právě zhodnocené struktury práce osvětlující konkrétní významy jednotlivých kapitol, lze zkonstatovat, že tímto byl daný cíl splněn a práce dosáhla svého naplnění.

Seznam použitých zdrojů:

Zdroje tištěné

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H. a kol. *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2009. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.

ČÍHOVSKÝ, J.: K vývoji názorů na volný čas (Od Aristotela k Dumazedierovi). In: *Sborník příspěvků Volný čas a jeho současné problémy*. Olomouc: Hanex, 2002, 188 s. ISBN: 80-85783-37-1.

DOHNAL, T.: Volný čas a komunální rekreace. In: *Sborník příspěvků Volný čas a jeho současné problémy*. Olomouc: Hanex, 2002, 188 s. ISBN: 80-85783-37-1.

FAZIK, A.: Fond volného času, jeho struktura a funkce. In: *Aktuální problémy volného času a cestovního ruchu*. Praha: Nová tiskárna Pelhřimov, 2013. 198 s. ISBN 978-80-7415-076-0.

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas: uvedení do problematiky*. Praha: Portál, 2004. 176 s. ISBN 80-717-8927-5.

HAMPL, M., MÜLLER, J.: Jsou obce v České republice příliš malé?. In: *Geografie. Sborník České geografické společnosti*. Praha: Česká geografická společnost, 1998. ISSN: 1212-0014.

HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2001, ISBN: 978-80-7373-107-6.

HODAŇ, B., DOHNAL, T. *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978-80-244-2197-1.

HOLEŠINSKÁ, A.: Venkovský cestovní ruch v České republice. In *IX. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: ESF MU, 2006. ISBN 802-10-4155-2.

HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb*. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.

HRALA, V. *Geografie cestovního ruchu*, 4. vydání, Praha: Idea servis, 2002. 176 s. ISBN 80-85970-36-8.

INDROVÁ, J. *Cestovní ruch (základy)*. Praha: Vysoká škola ekonomická: Fakulta mezinárodních vztahů, 2009. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.

BAUMAN, P., ČECH, T., KAPLÁNEK, M., SVOBODOVÁ, Z. Volný čas a jeho různá pojetí v minulosti a v současnosti. In: Kaplánek, M. (ed.). *Čas volnosti – čas výchovy. Pedagogické úvahy o VČ*. 1. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0450-3.

KOSTKOVÁ, M. *Rozvoj místního cestovního ruchu – udržitelný rozvoj CR*, Vrbno pod Pradědem: Město Vrbno pod Pradědem, 2007. ISBN neuvedeno.

KOTÍKOVÁ, H.: Cestovní ruch a volný čas. In: *Sborník příspěvků Volný čas a jeho současné problémy*. Olomouc: Hanex, 2002. 188 s. ISBN: 80-85783-37-1.

KUČERA Z., KULDOVÁ S. Vnímání venkova: Klíčový fenomén jeho rozvoje. In: *Sborník příspěvků Venkov je náš svět, Český Krumlov 2006*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2006. 568 s. ISBN 80-213-1539-3.

MAJEROVÁ, V. a kol. *Český venkov 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009. 187 s. ISBN 978-80-213-1911-0.

MALÁ, V. *Cestovní ruch (vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. ISBN 80-7079-443-7.

MIKULA, Pavel. *Agroturistika v nápadech*. 1.vyd. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 1995, 40 s. ISBN 80-7105-099-7.

MOUREK, D.: Cestovní ruch a životní prostředí. In: *Sborník příspěvků k udržitelnému rozvoji České republiky: vytváření podmínek*. Svazek II. Hospodářské sektory a environmentální integrace. Centrum pro otázky životního prostředí, Univerzita Karlova v Praze, 2002.

NĚMČANSKÝ, M. *Agroturistika*. Karviná: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné Slezské univerzity Opava, 1996. ISBN 80-85879-36-0.

NUNVÁŘOVÁ, S. *Rozvoj venkova*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2007. 211 s. ISBN 978-80-210-4314.

PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN neuvedeno.

PERLÍN, R., HUPKOVÁ, M. *Venkovy a venkované*. Praha: MMR ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-27-6.

PETRŮ, Z. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1999. 107 s. ISBN 80-85970-29-5.

RYNDA, I. Trvale udržitelný rozvoj. *Geografické rozhledy*, 2000, ročník 10, č. 1. ISSN 1210-3004.

SPOUSTA, V. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. Brno: MU PF, 1994. 184 s. ISBN 80-210-1007-X.

STRÍBRNÁ, M. *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press, 2005. ISBN 80-86726-14-2.

ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. *Agroturistika*. České Budějovice: Ekonomická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2007. ISBN 978-80-7394-009-6.

VÁCLAVÍK, T. *Agroturistika na ekofarmách*. Brno: Mze ČR, 2008. ISBN neuvedeno.

VANĚČEK, D. *Agroturistika*. České Budějovice: Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 1997. ISBN 80-7040-222-9.

VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. a kol. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 80-210-4167-6.

WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. *Geografie cestovního ruchu a rekreace*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně, 1987. 250 s. ISBN neuvedeno.

Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění platném k 13. 3. 2014.

Zákon 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění platném k 13. 3. 2014.

ZELENKA, J., PÁSKOVÁ, M. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 768. ISBN 978-80-7201-880-2.

Zdroje elektronické

Agentura CzechTourism. *Marketingová strategie CR 2013–2020*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/strategie-a-koncepce/>>.

Agentura CzechTourism. *Základní informace*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>>.

ČSÚ. *Charakteristika okresu Český Krumlov*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/okres_cesky_krumlov>.

ČSÚ. *ORP Český Krumlov*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/orp_cesky_krumlov>.

ČSÚ. *ORP Kaplice*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/orp_kaplice>.

ČSÚ. *Postavení venkova v Jihočeském kraji*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/41004812EF/\\$File/31136109.pdf](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/41004812EF/$File/31136109.pdf)>.

GALVASOVÁ, I., KADEČKA, S. a kol.: *Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím – Závěrečná zpráva*. Praha: MV ČR, 2010. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/identifikace-kompetenci-zatezujicich-vykon-verejne-spravy-se-zvlastnim-prihlednutim-k-malym-obcim-zaverecna-zprava.aspx>>.

Obec Dolní Dvořiště. *Cetviny*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.dolnidvoriste.cz/cetviny/d-1023/p1=60>>.

PERLÍN, R.: Venkov, typologie venkovského prostoru. Praha: MV ČR, [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf.aspx>>.

PERLÍN, R.: Vymezení venkovských obcí v Česku. Praha: MV ČR, 2009. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6384068>>.

Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích. *Charakteristika kraje*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

Lipnobaví. *Charakteristika území*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.lipno.info/region/charakteristika-uzemi/>>.

MAŘÍKOVÁ P.: Malé obce – sociologický pohled. Praha: MV ČR, 2004 [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/priloh-1-pdf.aspx>>.

MMR ČR. *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu: cestovní ruch, udržitelný rozvoj a životní prostředí*, [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/cc80193b-e4e8-4694-8a65-728df70a5fd8/GetFile14_2.pdf>.

MMR ČR. *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu: zážitkový cestovní ruch*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/f00fb5f5-0898-44fc-b88e-3c58d682908b/GetFile_3.pdf>.

MMR ČR. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://vyzkumy.czechtourism.cz/0529_/hodnoceni-potencialu-cestovniho-ruchu>.

MMR ČR. *Management kulturního cestovního ruchu*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/efcd9671-4737-427b-bab5-1b6be507e800/GetFile10_1.pdf>.

MMR ČR. *Metodika a odpovědnost za aktualizaci dat v destinačním managementu*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/7e3ddbdf-ccb7-4ef2-8633-a99b05b1eb1b/GetFile9_3.pdf>.

MMR ČR. *Spolupráce veřejné správy a privátního sektoru v cestovním ruchu*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mmr.cz/getmedia/18d504b8-c3db-4d9e-aba8-7f6acfa2ee38/GetFile3_1.pdf>.

MMR ČR. *Usnesení vlády České republiky*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.mmr.cz/getmedia/21b7a10c-4bf4-4b58-a2cc-6ed191a62619/Usneseni-vlady-CR-c-220-ze-dne-27-3-2013.pdf>>.

MZe ČR. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020*, [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>>.

NIPOS-CIK. *Návštěvnost památek v krajích České republiky v roce 2012*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2013/05/navstevnost_pamatek_2012.pdf>.

Městský úřad Český Krumlov. Oficiální stránky Města Český Krumlov. Český Krumlov: © 2006–2014 město Český Krumlov. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.ckrumlov.info/docs/cz/zakinf.xml>>.

Oficiální stránky města Český Krumlov. *Katalog turistických aktivit*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.ckrumlov.info/php/katalog/atr/select.php?lang=cz>>.

Regionální informační servis. *Jižní Čechy – turistický region*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/jizni-cechy/>>.

Regionální informační systém. *Mapy – Jihočeský kraj*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihocesky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/uzemni-cleneni-mapy/>>.

Regionální informační servis. *Statistická data – Osídlení*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/statisticka-data/>>.

Státní hrad a zámek Český Krumlov. Oficiální stránky zámku Český Krumlov, © 2014 [online]. [cit. 2014-03-03]. Poslední aktualizace: 13. 1. 2014. Dostupné na WWW: <<http://www.zamek-ceskykrumlov.eu/>>.

Synagoga Český Krumlov. *Historie a současnost*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.synagoga-krumlov.cz/index.php?page=synagoga>>.
Vojenský újezd Boletice. *Oficiální internetové stránky*. [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.vojujezd-boletice.cz/index.asp>>.

ÚÚR ČR. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR*, [online]. [cit. 2014-02-09]. Dostupné na WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=3690>>.

Seznam příloh:

Příloha I.	Potenciál cestovního ruchu – ORP Český Krumlov a Kaplice	str. 60
Příloha II.	Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2012	str. 62
Příloha III.	Souhrnná data okresu Český Krumlov	str. 63
Příloha IV.	Grafická podoba dotazníkového šetření (formulář k vyplnění)	str. 65
Příloha V.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Bohdalovice	str. 69
Příloha VI.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Chlumeč	str. 70
Příloha VII.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Malšín	str. 71
Příloha VIII.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Nová Ves	str. 72
Příloha IX.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Světlík	str. 73
Příloha X.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Věžovatá Pláně	str. 74
Příloha XI.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Horní Dvořiště	str. 75
Příloha XII.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Pohorská Ves	str. 76
Příloha XIII.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Rožmitál na Šumavě	str. 77
Příloha XIV.	Kopie vyplněného formuláře – Obec Zvíkov	str. 78

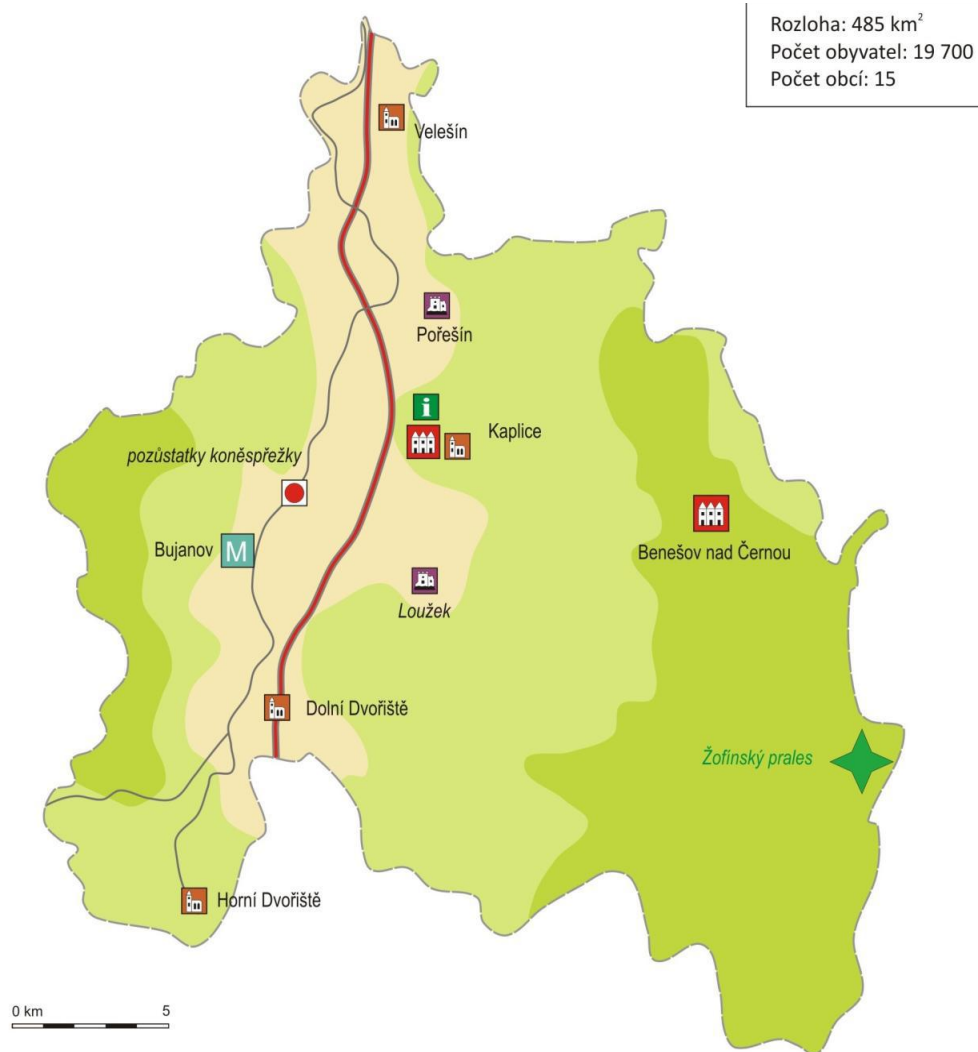
Seznam tabulek:

Tabulka č. 1	Účastníci cestovního ruchu	str. 10
Tabulka č. 2	Základní funkce volného času dle J. Dumazediera	str. 14
Tabulka č. 3	Funkce volného času dle H. W. Opaschowského	str. 14
Tabulka č. 4	Přehled vybrané typologie CR	str. 15
Tabulka č. 5	Základní členění atraktivit	str. 18
Tabulka č. 6	Kategorie kulturně-společenská	str. 18
Tabulka č. 7	Skupiny atraktivit	str. 19
Tabulka č. 8	Počet obcí do 199 obyvatel v roce 2012	str. 22
Tabulka č. 9	Seznam obcí ORP Český Krumlov	str. 26
Tabulka č. 10	Seznam obcí ORP Kaplice	str. 27
Tabulka č. 11	Charakteristika venkovského sídla	str. 29
Tabulka č. 12	Velikostní kategorie obcí	str. 31
Tabulka č. 13	Obce spadající do zájmového území	str. 33
Tabulka č. 14	Celkový počet uvedených atraktivit	str. 36
Tabulka č. 15	Jmenný seznam atraktivit	str. 40
Tabulka č. 16	Charakteristické rysy udržitelné venkovské turistiky	str. 43
Tabulka č. 17	Aktivity cestovního ruchu	str. 45
Tabulka č. 18	Nejčastější důvody pobytu na farmě	str. 47
Tabulka č. 19	Zájmové skupiny a možné aktivity	str. 48
Tabulka č. 20	Doprovodné programy	str. 49

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1	Spolupráce veřejné správy a privátního sektoru	str. 8
Obrázek č. 2	Okresy v Jihočeském kraji	str. 21
Obrázek č. 3	Prostorová strukturace území	str. 30
Obrázek č. 4	Okres Český Krumlov – grafický přehled zájmového území	str. 34

Obr. 2 ORP Kaplice
Zdroj: ÚÚR ČR. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR

Legenda kartogramů

Atraktivity cestovního ruchu:

přírodní pozoruhodnost	historické podzemí	jiná atraktivita CR
historický městský soubor	muzeum, galerie	přidána hodnota: památka UNESCO
historický vesnický soubor	muzeum v přírodě, skanzen	
zámek	lázeňské místo	
hrad, tvrz, zřícenina	zoologická zahrada, zoo	
křesťanská sakrální památka	botanická zahrada, arboretum	
židovská památka	aquapark, plavecký bazén	
vojenská památka	golfové hřiště	
pietní památník	farma pro hipoturistiku	
technická památka	vinařský věhlas	
archeologická památka	pivovarnický věhlas	

Velikost symbolu (bodová hodnota):

	do 20
	25 - 35
	40 - 50
	55 - 75
	100

Plochy a linie ovlivňující cestovní ruch:

rekreační a turistická krajina typ I	břeh vodní plochy typ I
rekreační a turistická krajina typ II	břeh vodní plochy typ II
rekreační a turistická krajina typ III	řeka vhodná ke splouvání
rekreační a turistická krajina typ IV	silnice I. třídy
urbanizovaný prostor	železnice typ I
průmyslový a těžební prostor	železnice typ II
dálnice a R-silnice se sjezdem	přidána hodnota: národní park
areál dálniční dostupnosti typ I	přidána hodnota: chráněná kraj. oblast
areál dálniční dostupnosti typ II	

Obr. 3 Legenda kartogramů
Zdroj: ÚÚR ČR. Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v ČR

Příloha II. Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2012¹²⁵

Údaje byly získány na základě statistického zjišťování, kterým je NIPOS-CIK (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu – Centrum informací a statistik kultury) pověřen Ministerstvem kultury ČR.

Památky	Místo	Návštěvnost v roce 2012
okres České Budějovice		
Klášter Borovany	Borovany	2 248
Černá věž	České Budějovice	24 838
Státní zámek Hluboká nad Vltavou	Hluboká nad Vltavou	252 082
Hrad Nové Hrady	Nové Hrady	16 838
Klášter sv. Petra a Pavla	Nové Hrady	není uveden údaj o návštěvnosti
Buškův hamr – skanzen	Trhové Sviny	4 248
okres Český Krumlov		
Státní hrad a zámek Český Krumlov	Český Krumlov	315 979
Hrad Rožmberk nad Vltavou	Rožmberk nad Vltavou	48 497
Klášter Zlatá Koruna	Zlatá Koruna	21 155
okres Jindřichův Hradec		
Státní zámek Dačice	Dačice	13 291
Věž Dačice	Dačice	2 816
Státní zámek Červená Lhota	Kardašova Řečice	69 114
Schwarzenberská hrobka	Domanín	32 064
Zámek Jemčina	Třeboň	není uveden údaj o návštěvnosti
Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec	59 379
Luteránská modlitebna	Slavonice	67
Hrad Landštejn	Slavonice	38 529
Státní zámek	Třeboň	40 304
okres Písek		
Zámek Orlík	Orlík nad Vltavou	není uveden údaj o návštěvnosti
Hrad Písek	Písek	není uveden údaj o návštěvnosti
Hrad Zvíkov	Záhoří	35 106
okres Prachatice		
Státní zámek Kratochvíle	Netolice	32 624
okres Strakonice		
Hrad Helfenburk u Bavorova	Bavorov	12 027
Zámek Blatná	Blatná	není uveden údaj o návštěvnosti
Zámek Lnáře	Lnáře	4 115
Hrad Strakonice	Strakonice	není uveden údaj o návštěvnosti
okres Tábor		
Zámek Bechyně	Bechyně	není uveden údaj o návštěvnosti
Hrad Choustník	Choustník	11 240
Kozí Hrádek, zřícenina hradu	Sezimovo Ústí	není uveden údaj o návštěvnosti
Zámek Měšice	Tábor	530
Zřícenina hradu Šelmbek	Mladá Vožice	3 953

Zdroj: NIPOS-CIK – vlastní zpracování

¹²⁵ Srov. NIPOS-CIK. *Návštěvnost památek v krajích ČR v roce 2012*, [online]. [cit. 2014-03-03].

Příloha III. Souhrnná data okresu Český Krumlov

Charakteristika obcí a podnikatelská sféra ORP Český Krumlov¹²⁶

Název obce	Výměra v ha	Nadmořská výška	První písemná zpráva	Počet katastrů	Počet částí obce	Počet základních sídelních jednotek	Vzdálenost od krajského města v km	Vzdálenost od obce s rozšířenou působností v km	Počet registrovaných subjektů				
									celkem	zemědělství, lesnictví, rybářství	průmysl	stavebnictví	obchod
SO ORP Český Krumlov celkem	112 994	x	x	113	139	204	x	x	10 906	792	1 147	1 453	1 748
v tom obce:													
Bohdalovice	3 081	533	1310	6	6	6	34,5	10,2	68	22	6	15	8
Boletice	21 950	620	1263	8	1	8	30,1	7,5	39	4	1	10	5
Brluh	4 618	568	1310	6	7	10	24,6	20,7	233	39	38	52	33
Černá v Pošumaví	5 038	728	1268	2	6	7	46,2	23,6	250	20	26	25	35
Český Krumlov	2 217	492	1253	6	10	21	24,3	x	3 876	104	386	411	613
Dolní Třebonín ¹²⁷	2 043	424	1375	5	8	8	14,5	10,0	290	17	24	44	47
Frymburk (městys)	5 408	708	1270	1	4	4	49,5	23,9	481	37	31	79	54
Holubov	1 556	512	1379	2	3	6	18,6	12,9	231	13	37	33	35
Horní Planá	9 885	776	1332	4	8	13	51,5	28,9	556	60	41	71	68
Hořice na Šumavě	3 191	674	1272	7	6	7	37,4	14,8	206	38	33	34	21
Chlumec	324	525	1483	1	2	2	15,6	10,8	29	2	2	1	4
Chvalšiny	2 795	570	1281	3	4	6	31,2	11,7	285	27	36	51	59
Kájov	4 516	540	1263	4	9	11	28,7	6,1	429	34	54	58	67
Křemže (městys)	3 810	521	1351	2	10	10	17,9	14,9	663	61	96	95	108
Lipno nad Vltavou	1 948	776	1530	1	2	3	54,3	38,3	253	7	15	17	14
Loučovice	4 201	663	1361	4	2	9	59,0	43,1	326	40	29	49	60
Malšín	2 711	794	1339	6	2	7	47,1	22,8	40	13	1	5	4
Mirkovice	1 549	540	1362	5	6	7	24,8	7,6	117	17	24	16	21
Mojné	851	550	1315	3	3	3	19,1	9,8	59	9	4	6	8
Nová Ves	994	558	1379	1	2	3	23,5	22,7	70	4	15	11	9
Přední Výtoň	7 784	755	1377	5	1	6	63,5	47,6	78	27	2	8	3
Přídolí (městys)	4 001	670	1220	6	8	9	32,2	8,5	155	24	21	37	24
Prácheň	625	535	1400	1	1	1	20,6	3,7	67	12	5	5	10
Rožmberk nad Vlt.	2 481	528	1250	2	2	2	47,1	22,8	110	15	4	17	15
Srnín	672	540	1400	1	1	1	21,7	5,4	99	7	8	17	10
Světlík	2 689	776	1258	4	1	4	38,9	14,6	66	12	6	18	4
Větřní	2 771	592	1347	5	8	10	30,0	5,7	763	32	99	152	137
Věžovatá Pláně	480	695	1366	1	2	2	27,1	13,1	45	10	9	4	5
Vyšší Brod	6 976	571	1259	7	8	11	52,8	42,0	758	62	61	74	232
Zlatá Koruna	882	473	1263	3	3	4	21,2	8,4	168	10	23	19	20
Zubčice	949	620	1358	1	3	3	23,3	9,2	96	13	10	19	15

Zdroj: ČSÚ (data platná ke dni 31. 12. 2012) – vlastní zpracování

¹²⁶ Srov. ČSÚ. *ORP Český Krumlov* [online]. [cit. 2014-03-03].

¹²⁷ Pozn. Správně má být uvedeno: nadmořská výška 574 m n.m.

Srov. Oficiální stránky Obce Dolní Třebonín, [online]. [cit. 2014-03-03]. Srov. Regionální informační systém. *Mapový server – Dolní Třebonín*, [online]. [cit. 2014-03-03].

Charakteristika obcí a podnikatelská sféra ORP Kaplice¹²⁸

Název obce	Výměra v ha	Nadmořská výška	První písemná zpráva	Počet katastrů	Počet částí obce	Počet základních sídelních jednotek	Vzdálenost od krajského města v km	Vzdálenost od obce s rozšířenou působností v km	Počet registrovaných subjektů				
									celkem	zemědělství, lesnictví, rybářství	průmysl	stavebnictví	obchod
SO ORP Kaplice celkem	48 472	x	x	63	76	98	x	x	4 566	520	609	604	837
v tom obce:													
Benešov nad Čer.	5 711	661	1332	9	13	11	33,4	11,9	330	76	53	36	62
Besednice	1 611	575	1395	2	2	2	26,7	8,3	184	23	30	28	27
Bujanov	1 745	670	1347	2	4	5	36,1	7,6	139	30	20	21	23
Dolní Dvořiště	9 002	618	1279	12	8	14	39,3	10,8	287	52	24	51	41
Horní Dvořiště	1 359	651	1278	2	2	2	47,8	19,3	114	21	14	20	15
Kaplice	4 085	537	1257	6	11	20	30,2	x	1 778	82	244	217	406
Malonty	6 129	681	1360	9	8	9	39,1	9,6	289	72	33	50	36
Netřebice	1 336	635	1358	2	3	3	22,5	8,7	112	12	22	21	11
Omlenice	1 382	675	1358	3	5	6	33,1	4,8	122	30	13	17	14
Pohorská Ves	8 123	760	1541	4	3	5	42,7	16,7	93	36	5	5	10
Rožmitál na Šum.	4 289	623	1259	5	5	8	42,1	13,8	69	21	8	8	9
Soběnov	1 249	632	1359	1	3	3	30,3	6,7	73	11	8	13	11
Střítež	838	675	1358	1	3	3	24,8	9,2	108	12	17	18	19
Velešín	1 324	548	1266	4	5	6	18,6	13,0	849	35	116	96	152
Zvíkov	290	578	1371	1	1	1	21,7	11,0	19	7	2	3	1

Zdroj: ČSÚ (data platná ke dni 31. 12. 2012) – vlastní zpracování

¹²⁸ Srov. ČSÚ. *ORP Kaplice* [online]. [cit. 2014-03-03].

Příloha IV. Grafická podoba dotazníkového šetření (formulář k vyplnění)

Téma bakalářské práce: **UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY – JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY**

Jmenuji se Vlasta Laisková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Proším Vás, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (tzv. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec XXXXX

Označte písmenem **A** atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž **tři** z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem **U** jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martiny Páskové (2012) je *atraktivita* chápána za prvé, jako schopnost destinace ČR nebo služby ČR přitáhnout pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v posuzovaném regionu a mírou původnosti a za druhé, jako *atraktivita cestovního ruchu*.

Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenský objekt či událost přitahující účastníky cestovního ruchu“.

Pojem *Unikátní Místní Atraktivita* se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostačující. *Unikátní* je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevídané, neobvyklé, sporadické nebo osobité, přičemž *místní* je zde chápáno ve smyslu domácí, lokální, komunální či regionální a *atraktivita* jinými slovy znamená přitažlivost, lákavost, poutavost, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	katastrální území 1	katastrální území 2	katastrální území 3	katastrální území 4
KLÁŠTER	A			
HAMR			A	
TVRZ				A U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		1	2	3	4	5	6
Atraktivita kulturní – historické – technické	archeologická lokalita						
	elektrárna						
	hamr, kovárna						
	historické bojiště						
	historický statek, stodola						
	hrad						
	hřbitov						
	hvězdárna						
	jiná sakrální stavba						
	kanál						
	kaple						
	kašna						
	klášter						
	komín						
	kostel						
kříž, Boží muka							

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		1	2	3	4	5	6
Atraktivita kulturní – historické	lanovka (vlek)						
	místní lidová architektura						
	mlýn (větrný, vodní)						
	most						
	památník						
	pevnost						
	pila						
	pivovar						
	podzemní areál						
	pomník						
	přehrada						
	rozhledna						
	studna						
	továrna						
	tradiční řemeslná dílna						
	tunel						
	tvrz						
	věž						
	viadukt						
	vojenská památka						
	zámek						
	zřícenina						
železnice							
židovská památka							
Atraktivita kulturně – společenské	divadelní představení						
	divadlo (amfiteátr)						
	festival						
	folklórní akce						
	muzeum, galerie						
	gastronomická akce						
	historická akce, představení						
	hudební festival						
	karneval						
	knihovna						
	koncerty a muzikály						
	masopust						
	místní (krajové) zvyky						
	muzeum						
	muzeum – rodný dům						
	muzeum – skanzen						
	náboženská akce						
	ohňostroj						
	pouť						
	poutní místo						
	přehlídka						
	recesistická akce						
	rekonstrukce voj. události						
slavnosti							
soutěže							
venkovní představení							
výstava							

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		1	2	3	4	5	6
Atraktivita přírodní	hora (kopec)						
	jeskyně						
	lom						
	louka						
	močál, bažina						
	památný strom						
	park, zahrada						
	pískovna						
	pramen, minerální pramen						
	propast						
	přírodní koupaliště						
	přírodní úkaz						
	rybník						
	skalní útvar						
	studánka						
Atraktivita nehmotné	viklan (zaoblený kámen)						
	vodopád						
	genius loci (duch místa)						
	krajinná scenérie						
	legendární postavy a mýty						
	literární dědictví						
	místní (krajové) receptury						
	místní lidová řemesla						
	místní lidové tance						
	rodné místo známé osoby						
Atraktivita sportovní	vyhlídka do údolí						
	životní styl						
	golfové hřiště						
	hřiště						
	jiné závody						
	sportoviště						
	sportovní areál						
	sportovní turnaje						
	závody aut (rallye)						
	lezecká stěna						
	in-line stezka						
	cyklostezka						
	hipostezka						
	naučná stezka						
	jiné...	lyžařský vlek, sjezdovka					
možnost závěsného létání							
možnost sport. rybolovu							
pozorování vodních ptáků							
možnost horolezectví							

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
závody aut (rallye)	naši obcí vede trať automobilového závodu Rallye Český Krumlov – měsíc květen
kostel	v našem kostele (název) se nachází unikátní varhany...
hřiště	v naší obci je k dispozici moderní víceúčelové hřiště určené pro širokou veřejnost

Název UMA	Popis UMA
První	
Druhá	
Třetí	

Za Obec xxxxx vyplnil:

Příloha V. Kopie vyplněného formuláře – Obec Bohdalovice

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce Ing. Kočíř.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
Téma bakalářské práce: UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITA - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY
Jmenuji se Vlasta Laišková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Plánuji Váš a vyplnění metodického dotazníkového šetření (viz. anketu). Jdeť se o smpovězení unikátních místních atraktivit (UMA) a Vaši obel. Získaná informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Bohdalovice

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž tři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martyiny Plákové (2012) je atraktivita chápána za prvě, jako sebezpout destínace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu příslušnou pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností vjakyta či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v poměrovém regionu a mírou plovodnosti a za druhé, jako erodativní cestovního ruchu. Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události přitahující návštěvníky cestovního ruchu“.
Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotný výrazný pojem dostačující. Unikátní je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, originální, neobyčejné, nevidané, neobvyklé, sportovníké nebo osobité, přičemž místní je zde chápáno ve smyslu domáckí, lokální, komunitní či regionální a erodativní třetí slovy znamená příslušnost, lákavost, postavitost, pozorovatelnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	lokální (v rámci obce)	regionální (v rámci kraje)	státní (v rámci ČR)	mezinárodní (v rámci světa)
zámek	A			
tvrz			A	U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bohdalovice u Větrní	Služba	Slavkov u Českého Krumlova	Světlá	Světlá u Větrní	Větrná-Kalibě
Atraktivita kulturní - technické - historické	archeologická lokalita						
	elektrárna						
	hamr, kovárna						
	historické koupaliště						
	historický stánek, vjezd						
	hrad						
	hřbitov						
	hrádčák						
	jiná sakrální stavba						
	kanál						
	kaple						
	káňka						
	káňka						
	komín						
	kostel						
miz, Boží muka	A	U					

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bohdalovice u Větrní	Služba	Slavkov u Českého Krumlova	Světlá	Světlá u Větrní	Větrná-Kalibě
Atraktivita kulturní - technické - historické	lanovka (vlak)						
	místní lidová architektura						
	mlyn (větrný, vodní)						
	mout						
	panáček						
	pevnost						
	pila						
	průmysl						
	požární areál						
	pomník						
	přehradna						
	ručičková						
	sklepa						
	továrna						
	tradiční řemeslná dílna						
tunel							
hráz							
věž				A	U		
viadukt							
vojenská památka							
zámeček							
zřícenina							
železnice							
židovská památka							
čtrnáctník představení							
divadlo (amfiteátr)							
festivál							
folklorní akce							
muzeum, galerie							
gastronomická akce							
historická akce, představení							
hudební festival							
karavana							
knihovna							
koncert a muzikály							
masopust							
místní (řezávků) zvyky							
muzeum							
muzeum - rodný dům							
muzeum - stáncen							
náboženská akce							
ohňostroj							
pořá							
pořádní místo							
plechovka							
rekonstrukční akce							
rekonstrukce voj. udělostí							
slavnosti							
souboje							
venkovní představení							
výstava							

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bohdalovice u Větrní	Služba	Slavkov u Českého Krumlova	Světlá	Světlá u Větrní	Větrná-Kalibě
Atraktivita přírodní	hora (kopce)						
	jeskyně						
	ka						
	louka						
	mečba, bařina						
	parníkový strom						
	park, zahrada						
	plávkovna						
	pramen, minerální pramen						
	propast						
	přírodní koupaliště						
	přírodní úkaz						
	rybník						
	skalní útvar						
	skalní útvar						
Vlčák (zaboblený kámen)							
vodopád							
genius loci (duch místa)							
krájinná scenerie							
legendární postavy a mýty							
literární dědictví							
místní (řezávků) recopulury							
místní lidová řemesla							
místní lidové tance							
rodné místo známé osobty							
vyhlídka do údolí							
životní stý							
golfové hřiště							
hřiště							
jiné závody							
sportoviště							
sportovní areál							
sportovní kumleje							
závody aut (rallye)							
lezecká stěna							
in-line skáňka							
cyklostezka							
hipostezka							
recreační stezka							
lyžařský vleč, sjezdovka							
možnost závěsného létání							
možnost sport, rybolovu							
pozorování vodních ptáků							
možnost horolezectví							

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?
Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
zámek	nejstarejší objekt v obci
hráz	zámek v blízkosti hráz, která byla postavena v 18. století
hráz	v blízkosti hráz, která byla postavena v 18. století

Název UMA	Popis UMA
První TURK-VEZ	ZACHOVANA VEZ SE ZBHYTKU TURZE
Druhá BALLU ČV	AUTOMOBILOVE ZAVODY KTERE KAŽDOROK NE PŘINÁŠÍ VELEKÉ MNOŽSTVÍ NAVŠTĚVNÍKŮ
Třetí BOŽÍ MUKA BOHDALOVICE	KULTURNÍ PAMÁTKA

Za Obec Bohdalovice vyplnil: ING. KOČIŘ JAROSLAV

OBEC BOHDALOVICE
 Bohdalovice 33
 381 01 Český Krumlov 1

pokračování na následující straně... 3

Příloha VI. Kopie vyplněného formuláře – Obec Chlumec

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil místostarosta obce Ing. Mojžiš.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
 Téma bakalářské práce: **UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITA - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY**
 Jmenuji se Vlasta Laisková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prosim Vás, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (zvl. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely výpravné bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Chlumec

Označte písmenem **A** atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž **F** ji z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem **U** jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Marthey Pískové (2012) je směrnicí chápána za prvotní, jako schopnost destičnat cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přilákat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, kromě výskytu či dokonce unikátnosti daného typu lokality, objektu či služby v pozorovaném regionu a mírou přívodnosti a to dle toho, jako **atraktivita cestovního ruchu**. Atraktivita cestovního ruchu je „sporné, kulturní nebo zotročené objekty či události přitahující návštěvníky cestovního ruchu“.
 Pojem **Unikátní místní atraktivita** se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotnou výmownost pojmu dostatečné. Unikátní je synonymem pro jedinečné, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevídané, neobvyklé, sporadické nebo osobité, přičemž **místní** je zde chápáno ve smyslu domnělé, lokální, komunální či regionální a **atraktivita** jinými slovy znamená přitažlivost, lákavost, poutavost, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	unikátní (F)	nacházející v obci (A)	unikátní (F)	nacházející v obci (A)
starý rybník		A		U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území
		Chlumec
Atraktivita kulturní - historická	archeologická lokalita	
	elektrárna	
	hamr, kovárna	
	historická budova	
	historický statek, sídlo	A
	hrad	U
	hrbitov	
	hřbitovní	
	jiná sakrální stavba	
	kaple	
	kašna	
	kámen	
	kostel	A
kláš. bud. muka	A	

1

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území
		Chlumec
Atraktivita kulturní - historická	lanovka (vlek)	
	místní lidová architektura	
	mlýnský náhon, vodní	
	most	
	parkoviště	
	pavlovna	
	pila	
	řivnice	
	podzemní galerie	
	ponik	
	průmysl	
	rozhledna	
	střední	
továrna		
tradiční řemeslná dílna		
lynč		
brz		
větr		
vládní		
vojenská památka		
zámek		
železnice		
železnice		
Atraktivita kulturní - společenská	židovská památka	
	divadelní představení	
	divadlo (amfiteátr)	
	festivál	
	folklorní akce	A
	muzeum, galerie	
	gastronomická akce	
	historická akce, představení	
	tudební festival	
	kámen	
	koncert a muzikly	A
	masopust	
	místní (kraje) zvyky	
muzeum		
muzeum - rodiny čim		
muzeum - skansen		
náboženská akce		
ohrožený		
pořá		
poštní místo		
plechovka		
recreační akce	A	
rekreativní akce, události	U	
slavnost		
soutěže		
venkovní představení		
výstava		

2

V čem spatřujete **unikátnost** uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Kategorie UMA	Popis UMA
starý rybník	malý oblouk ve tvaru zámku, který má vlnitý tvar - nádh. pohled
kaple	kaple s velmi krásnou klenbou a s velmi krásnou výzdobou
střední	vzácný strom a jeho stín, který je velmi krásný a příjemný

Název UMA	Popis UMA
První STATEK Z.P.S V KOLIVĚ	NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA, VEŠKÍ DO CHOVÁNÍ ZEM. UMĚNOST ZE STÁTE DOUŠEK
Druhá CHLUMEC ČUP	RECREAČNÍ TURAN VE ZOTÁČKOVÉ S PAVILONY KAKO KAPLE. ORIGINALNÍ VILAZŮVŮ, KAKO KVAŤ PAV. BÍT NAMA, RUDNOS, ČIÁSEK, ATO. (U)
Třetí VĚŇCOVINA CHLUMEC	MULTIFUNKČNÍ AREÁL POD ŠIRŤA MEŠKŤ TVOŘENÍ UMV. HRŤEŤ, PAVILONŮ PLOCHŤMŤ, ŽÁZENŤMŤ, PAVILONŮŤMŤ A DOPROVODNŮVŤMŤ. VŠE KEMŤSILNĚ ZAPŤRŤEŤ DO KVAŤMŤ.

Za Obec Chlumec vyplnil: Ing. JAN MOJŽIŠ, MÍSTOSTAROSTA

OBEC CHLUMEC
 Chlumec 10, 382 32 Chlumec
 okr. Český Krumlov
 IČ: 00655073
 www.obec-chlumec.cz

4

pokračování na následující straně...

3

Příloha VII. Kopie vyplněného formuláře – Obec Mašín

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce Ing. Fatura.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
Téma bakalářské práce: UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY
Jmenuji se Vlasta Lašková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prosim Vás, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (tov. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Mašín

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž tři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martina Pískavce (2012) je atraktivita chápána za prvě, jako schopnost účinně působit prostřednictvím svého estetického působení prostřednictvím přirozenosti, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či složky v pouzovém regionu a mírou původnosti a za druhé, jako atraktivita cestovního ruchu.
Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události přitahující účastníky cestovního ruchu“.
Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu důležité. Unikátní je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevidané, neobvyklé, sporné či nové, přičemž místní je zde chápáno ve smyslu domněl, lokální, komunitní či regionální a atraktivita jinými slovy znamená přitahivost, líbavost, poutavost, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	katastrální území 1	katastrální území 2	katastrální území 3	katastrální území 4
hrad	A			
kaple			A	
tvrz				A, U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bíláň	Bořšov u Loučovic	Horní Dvořítka	Horní Otava	Ortův na Šumavě	Šatbův
Atraktivita kulturní – technická – historická	archeologická lokalita						
	elektrárna						
	hrmiz. kovárna						
	historické hradb.						
	historický státek, studňa						
	hrad						
	hřbitov					A	
	hřbitovní						
	jiná sakrální stavba						
	kanál						
	kaple					A, U	
	kašna						
	klošter						
kornič						A	
kostel							
mláz, Boží muka	A						

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bíláň	Bořšov u Loučovic	Horní Dvořítka	Horní Otava	Ortův na Šumavě	Šatbův
Atraktivita kulturní – technická – historická	lanovka (vlak)						
	místní lidová architektura						
	mýln (větrný, vodní)						
	můst						
	panáček						
	pevnost						
	pila						
	přehrad						
	podzemní areál						
	pannice					A	
	přehrad						
	rozhledna						
	stupa						
	studna						
	tradiční řemeslná dílna						
	luneň						
	tvrz						
	věž						
	věšák						
	vojenská památka						
	zámeček						
	zřezanka						
	železnice						
	židovská památka						
	divadelní představení						
	divadlo (amfiteátr)						
	festivál						
	folklór akce						
	múzeum, galeria						
	gastroonomická akce						
	historická akce, představení						
	hudební festival						
	karneval						
	knihovna						
	koncert a muzikály						
masopust							
místní (krájevé) zvyky							
múzeum							
múzeum – rodný dům							
múzeum – skanzen							
náboženská akce							
ohňostroj							
pořad							
poštovní místo						A	
přehlička							
recreační akce							
rekonstrukce voj. údělů							
slanost							
soukromí							
venkovní představení							
vyhlásk							

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území					
		Bíláň	Bořšov u Loučovic	Horní Dvořítka	Horní Otava	Ortův na Šumavě	Šatbův
Atraktivita přírodní	hora (kopeček)						
	jeskyně						
	lom						
	louka						
	močál, bažina	A, U					
	památný strom						
	park, zahrada						
	práskovna						
	pramen, minerální pramen						
	propast						
	přírodní koupaliště						
	přírodní úkaz						
	rybník						
	stešň úžvar						A, U
	studánka						
viklan (zabraný kámen)							
vodopád							
genius loci (duch místa)							
Atraktivita vědní	krajinná scenérie						
	legendární postavy a mýty						
	literární dílo						
	místní (krájevé) receptury						
	místní lidová řemesla						
	místní lidové lano						
	rodná místo známé osobty						A
	vyhlásk do dědi						
	životní styl						
	golfové hřiště						
hřbit							
jiné závody							
sportovní areál							
sportovní turnaje							
závodní areál (trajlay)							
lezcská sílna	A						
in-line stezka							
cyklostezka							
hipotezka							
mušlná stezka							
lyžařský vlek, sjezdovka							
možnost závěsného létání							
možnost sport. rybníku							
poopovní vodních písků							
možnost horolezství							

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?
Příklad vyplnění:

atraktivita	Popis UMA
kaple	malá obětní kaple, autorská stavba, jedinečný vzhled, krásná okolní krajina
tvrz	včetně zámečku a parku, jedinečný vzhled, krásná okolní krajina

Název UMA	Popis UMA
První	UNIKÁTNÍ ZÁKLADY PRVNÍ A ŽBYTKY PŘIRODOPŮSOBNÉ A KULTURNÍHO LESA ČERNÝCH STROMŮ – LIT
Druhá	BOŽENEC LHO – JE DOPROVÁDĚNA ZA NEJSTŘEDÍ LHO V NĚJICH OČEKÁVAT. 14. 12. 2014 12. 12. 200
Třetí	NEJLEPŠÍ ROD → MALÝNOSY KŘÍDEN

Za Obec Mašín vyplnil: Ing. JUDr. Fatura

Příloha VIII. Kopie vyplněného formuláře – Obec Nová Ves

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce Ing. Hüttner.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Téma bakalářské práce: **UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY**

Jmenuji se Vlasta Latková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prosim Vás, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (tzn. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Nová Ves

Označte písmenem **A** atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, písmenem **ř** z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem **U** jako unikátní.

Pozn: Ve výkřídlovém slovníku Jozefa Zelenky a Mariny Páiskové (2012) je *atraktivita* chápána za prvé, jako schopnost dodávace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přilákat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v ponukovaném regionu a mírou původnosti a za druhé, jako *atraktivita cestovního ruchu*.

Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události přitahující účastníky cestovního ruchu“.

Pojem *Unikátní Místní Atraktivita* se odlišuje od tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostatečné. *Unikátní* je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, nezvyklé, nevídané, neobvyklé, sportovní nebo osobité, přičemž *místní* je zde chápáno ve smyslu domáci, lokální, komunitní či regionální a *atraktivita* jinými slovy znamená přitahovat, lákat, poutat, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplněného:

atraktivita	unikátní	ř	U
hůrka	A		
mořina			
výhled			

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území
		Nová Ves u Břoch
Atraktivita kulturní - historická	archeologická lokalita	A
	elektrárna	A
	hamr, kovárna	
	historické bojiště	
	historický sládek, sládkovna	A
	hrad	
	hrbitov	
	hvezdárna	
	jiná sakrální stavba	A
	kaple	A
	kašna	
	klášter	
	komin	
kocbal		
kláš. Boží muka	A	

1

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území
		Nová Ves u Břoch
Atraktivita kulturní - historická	lanovka (vlek)	
	místní lidová architektura	
	mlýn (větrný, vodní)	
	moř	
	mušník	A
	pevnost	
	plá	
	původ	
	podzemní areál	
	pomník	A
	prácheň	
	rozhledna	A
	sklepy	
lovárna		
tradiční řemeslná dílna		
tunel		
tzv.		
věž		
viadukt		
vojenská památka		
zánek		
zářnicovna		
železnice		
židovská památka		
živobití přecházení		
živobití (přecházení)		
festival		
folklórní akce		
muzeum, galerie		
muzeologická akce		
historická akce, představení		
hudební festival		
karnaval	A	
karneval	A	
koncerty a muzikály		
masopust	A	
místní (krajské) zvyky		
muzeum		
muzeum - rodný dům		
muzeum - škola		
náboženská akce		
ohňostroj		
posil	A	
posil místo	U	
prehlička		
recreační akce		
recreační akce vs. události		
slavnosti		
soutěže		
venkovní představení		
výstava	A	

2

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území
		Nová Ves u Břoch
Atraktivita přírodní	hora (kopce)	
	jeskyně	
	lezná	
	močál, bažina	A
	památný strom	A
	park, zahrada	
	příkop	
	pramen, minerální pramen	
	propast	
	přírodní koupaliště	
	přírodní úkaz	
	rybník	A
	skalní útvar	A
skudanka		
višňák (zakopaný kámen)		
vodopád		
genius loci (duch místa)		
krájinná scenerie		
legendární postavy a mýty		
lísterní dleč		
místní (krajské) receptury		
místní lidová řemesla		
místní lidové tance		
rodinná místo známé osobly		
výhledy do údolí		
životní styl		
peřivá hřiště		
hřiště	A	
jiné záruky		
sportovní	A	
sportovní areál		
sportovní turnaje	A	
závodní areál (výhled)		
lezecká stěna		
in-line sjezdka		
cyklosjezdka	A	
hiposjezdka	A	
naučná sjezdka		
vířákový vlek, sjezdovka		
možnost závěšeného ležení		
možnost sport. rybníku	A	
počínání vodních příkáz	U	
možnost horolezecké		

3

V čem spatřujete *unikátnost* uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplněného:

Název UMA	Popis UMA
hůrka	velikost území a zvláštní vzhled území
mořina	vzhled hůrky (hůrky) se nachází v blízkosti vesnice
výhled	vzhled území a výhledu z místa

Název UMA	Popis UMA
První Pomník	Pomník padlých vojáků z 1. a 2. světové války z naší obce a okolí. Z roku 1922.
Druhá Touč	kazdoročně se pořádá tradiční pouť na řeku a Pavla, která má tři denní programy.
Třetí Sportovní tygřolov	každý rok od začátku června do konce září se pořádá tygřolov od počtu 1000 do několika tisíc lidí za sezony tygřolovské soutěže.

Za Obec Nová Ves vyplnil: MILOŠ HÜTTNER

Obec NOVÁ VES
382 03 Křemže
Miloš Hüttner

pokračování na následující straně...

4

Příloha IX. Kopie vyplněného formuláře – Obec Světlík

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce Ing. Zahorák.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
 Téma bakalářské práce: UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY
 Jmenuji se Vlasta Laláková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prvním Váš, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (tj. soubor). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Světlík

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, písmenem Tři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martiny Plákové (2012) je atraktivita chápána za prv, jako schopnost destínace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přilákat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, číselnosti výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v pozorovaném regionu a mírou přívodnosti a za druh, jako atraktivita cestovního ruchu.
 Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenský objekt či událost přitahující účastníky cestovního ruchu“.
 Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostačující. Unikátní je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevídané, neobvyklé, sporadické nebo osamělé, přičemž místní je zde chápáno ve smyslu domácké, lokální, komunální či regionální a atraktivita jinými slovy znamená přitahovat, lákat, posouvat, pozorovatelnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	katastrální území 1	katastrální území 2	katastrální území 3	katastrální území 4
KLÁŠTER	A		A	
mlýn				A
tvrz				A U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území			
		Dřevčín	Pasovany	Světlík	Velké Stráně
Atraktivita kulturní - historická	archeologická lokalita				
	elektrárna				
	hamr, kovárna				
	historické budovy				
	historický statek, stodola				
	hráz				
	hřbitov				
	hřbitovní stěna				
	kanál				
	kaple				
Atraktivita kulturní - sportovní	kašna				
	klášter				
	komin				
	kočár				
	KVZ, Boží muka	A	A	A	A

1

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území			
		Dřevčín	Pasovany	Světlík	Velké Stráně
Atraktivita kulturní - historická	lahůvka (vln)				
	místní lidová architektura				
	mlýn (vlnný, vodní)				
	most				
	pannice				
	pevnost				
	pila				
	přívod				
	podzemní areál				
	průhled				
	rohlažna				
	služna				
	travná				
	tradiční řemeslná dílna				
	tunel				
	tvrz				
	váž				
	viadukt				
	vojenská památka				
	zámeček				
	zřícenina				
	železnice				
	židovská památka				
	divadelní představení				
	divadlo (amfiteátr)				
	festivál				
	folklórní soubor				
	muzeum, galerie				
	gastronomická akce -				
	historická akce, představení				
hudební festival					
kameval					
knihovna					
koncerty a muzikály					
minipost					
místní (krajině) zvyky					
muzeum					
muzeum - rodný dům					
muzeum - státní					
nabídková akce					
ohroženost					
pošť					
poštovní mlýnská					
plešnice					
recreační akce					
rekonstrukce voj. události					
slavnosti					
sovětské					
venkovní představení					
výhledy					

2

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
zboží na jízdu	místní oblíbené tzv. zvonkové zboží (Báňe, Český Mlýnský - mlýnský kámen)
travná	travná louka (oblast) se zvláštní přírodní hodnotou
travná	v okolí obce Tř. & Dřevčín existují rozlehlé travné plochy pro koně a velkou vlnovost

Název UMA	Popis UMA
První	Hřbitov němácký hřbitov
Druhá	kašna z roku 1895 (v konstr.)
Třetí	Tvrz Pasovany historický objekt

Za Obec Světlík vyplnil:

OBEC SVĚTLÍK
 382 16 Světlík 27
 IČ: 00246165 tel.: 380 737 102

pokračování na následující straně...

3

4

Příloha X. Kopie vyplněného formuláře – Obec Věžovatá Pláně

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce Ing. Mach.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
 Téma bakalářské práce: **UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY**
 Jmenuji se Vlasta Lašková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Průběh Vě, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (viz. stránky). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vali obcí. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec **Věžovatá Pláně**

Označte písmenem **A** atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž **ffí** z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem **U** jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martyny Páskové (2012) je atraktivita chápána za prv. jako schopnost destínace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přilákat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v porovnání regionu a mírou přívodnosti a za druhé, jako atraktivita cestovního ruchu. Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události přilákalující návštěvníky cestovního ruchu“.
 Pojem *Unikátní Místní Atraktivita* se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostatečné. *Unikátní* je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobvyklé, zvláštní, neobvyklé, sporadické nebo osobité, přičemž *místní* je zde chápáno ve smyslu domácí, lokální, komunitní či regionální a *atraktivita* jinými slovy znamená přilákovost, lákavost, postavit, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

atraktivita	kategorií	kategorií	kategorií	kategorií
elektrárna	A			
muzeum			A	
výhled				A U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Kvalitativní území	Věžovatá Pláně
Atraktivita kulturní – historická	archeologická lokalita		A U
	elektrárna		
	hory, kovárna		
	historická budova		
	historický stánek, stánek		
	hrad		A
	hřbitov		
	hřbitovní		
	jiná sakrální stavba		
	kámen		
	kaple		
	kašna		
Atraktivita kulturní – technická	klášter		
	komin		
	kostel		
	kvě, Bažl miska		A

Kategorie	ATRAKTIVITA	Kvalitativní území	Věžovatá Pláně
Atraktivita kulturní – historická	lanovka (vlak)		
	místní lidová architektura		
	mlyn (větrný, vodní)		
	muzeum		
	panáček		
	pevnost		
	pila		
	průmysl		
	rodinný areál		
	romník		
	rozhledna		
	státní		
Atraktivita kulturní – technická	tradiční řemeslná dílna		
	hmel		
	hráz		
	věš		A
	výhled		
	vojenská památka		
	zámeček		
	závěsná		
	železnice		
	železná památka		
	divadelní představení		
	divadlo (amfiteátr)		
Atraktivita kulturní – společenská	festivál		
	folklorní sbo		A U
	muzeum, galerie		
	gastronomická plze		
	historická sídla, představení		
	hudební festival		
	karneval		
	knihovna		
	koncert a muzikály		
	měsopust		
	místní (hrázové) zvyky		
	muzeum		
muzeum – rodný dům			
muzeum – sídlo			
náboženská sídla			
obřadní		A	
pozdí			
pozdí místo			
plešidka			
romantická sídla			
rekonstrukce voj. události		A	
sídlo			
soušata			
venkovní představení			
výstava			

Kategorie	ATRAKTIVITA	Kvalitativní území	Věžovatá Pláně
Atraktivita přírodní	hora (kopce)		
	jeskyně		
	jeřm		
	kašna		
	močál, bažina		
	romantický sborn		
	park, zahrada		
	průmysl, měřič, pramen		
	propast		
	přírodní koupaliště		
	přírodní úkaz		
	řeka		
Atraktivita rekreační	skláň úkaz		
	studánka		
	viklan (zaoblený kámen)		
	vodopád		
	cesta (druh místa)		
	krájinná scenerie		
	legendární postavy a myty		
	litrami oděvní		
	místní (hrázové) receptury		
	místní lidová řemesla		A
	místní lidové tance		
	rodině známé osoby		
vyhládky do údolí		A	
životní styl			
Atraktivita sportovní	cyklová hřiště		
	hřiště		
	jiné závody		
	sportoviště		
	sportovní areál		
	sportovní lumaje		
	zábavní areál (tržiny)		
	tradiční sídla		
	in-line sjezdka		A
	cyklostojka		
	hřiště		
	místní sídla		
hrázský vlak, sjezdovka		A U	
možnost závažného láhání		A	
možnost sport. rybolovu			
pozorování vodních ptáků			
možnost horolezečství			

V čem spatřujete **unikátnost** uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
zámek	zámek v obci
kaple	kaple v obci
močál	močál v obci

Název UMA	Popis UMA
První FOLKLORNÍ AREÁL	STAROČESKÁ KONVIVNÍ SVAZBA OBEC BADEŇŮKŮ
Druhá ELEKTRÁRNA	ZEMĚDĚLSKÁ BUDYNOVÁ STANICE VÝROBA EL. ENERGIE ZE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝPĚTKŮ A ODPADŮ 500 KW
Třetí SJEZDOVKA	AREÁL KOZÍ PLÁNĚ VEČERNÍ LYŽOVÁNÍ VLEK

Za Obec Věžovatá Pláně vyplnil: **JOSEF MACH**
 OBECNÍ ÚŘAD
 Věžovatá Pláně
 382 32 Volečín

pokračování na následující straně...

Příloha XI. Kopie vyplněného formuláře – Obec Horní Dvořiště

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce p. Kemény.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
Téma bakalářské práce: UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITA - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY

Jmenuji se Vlasta Lukšová a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prosim Vás, o vyplnění následujícího dotazníkového listu (zuv. anedý). Jedná se o souhrnné ucelené místní atraktivitě (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely výzkumné bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Horní Dvořiště

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž ři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výzkumném šetření Josefa Zelánky a Martiny Pákové (2012) je atraktivita chápána za prvě, jako schopnost destínace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přitahovat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v porovnání regionu a mírou pátvátosti a za druhé, jako atraktivita cestovního ruchu. Atraktivita cestovního ruchu je „spornost, kulturní nebo společenský objekt či služba přitahující návštěvníky cestovního ruchu“.

Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dotazující. Unikátní je synonymem pro epizodní, jedinečné, výjimečné, vzácné, ojedinělé, vzácné, neobvyklé, neobvyklé, sporadické nebo osobité, přičemž místní je zde chápáno ve smyslu domněl, lokální, komunitní či regionální a atraktivita jinými slovy znamená přitahovost, líkavost, poutavost, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

Kategorie	Kategorie	Kategorie	Kategorie	Kategorie
KLASIK			A	
NOVÁ				A U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území	
		Česky Hradištk	Horní Dvořiště
Atraktivita kulturní - historická	archeologická lokalita		
	dělná		
	hamr, kovárna		
	historická bojště		
	historický státek, stodola	A	
	hrad		
	hřbitov		A
	hřbitovní		
	jiná sakrální stavba		
	káma		
Atraktivita kulturní - technická	káma		
	kaple		A
	kašna		A
	káštore		
	komín		A
	košata		A
	košata		A
	košata		A
	košata		A
	košata		A

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území	
		Česky Hradištk	Horní Dvořiště
Atraktivita kulturní - historická	lanovka (vlak)		
	místní lidová architektura		
	mlyn (větrný, vodní)		
	mlyn		
	panátník		A
	pevnost		
	pila		
	zámek		
	podzemní areál		
	sonník		A U
	přehradě		
	rozhledna		
	státní		
	kovárna		
	tradiční lerměná dílna		
	lanat		
	tvrz	A	
	vlk		
	vodáck	A	
	vojenská památka		
zámeček			
zřetina			
železnice		A U	
Atraktivita kulturní - společenská	židovská památka		
	divadelní představení		
	divadlo (amfiteátr)		
	festivál		
	fotokmáto		
	muzeum, galerie		
	gastronomická síce		
	historická síce, představení		
	hudební festival		
	kameral	A	A
	koncert		
	koncert a muzikály		
	mesopot		
	místní (tržní) zvyky		
	muzeum		
	muzeum - rodný dům		
	muzeum - skanzen		
	náboženská síce		
	občasn		
	pošt		
poštovní místo		A	
preházka			
tradiční síce			
rekonstrukce voz, učilost			
slavnost		A	
soutěž			
venkovní představení			
výstava			

1

2

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území	
		Česky Hradištk	Horní Dvořiště
Atraktivita přírodní	hora (kopce)		
	jeskyna		
	lout		A
	loutka		
	močál, bažina		
	panátný slon	A	
	park, zahrada		
	plávkovna		
	pramen, minerální pramen		
	praporek		
	přírodní koupaliště		
	přírodní úkaz		
	rybník		
	sklápná úvár		
	sklápná úvár		
Atraktivita památková	viklan (zablýžený kámen)		
	vodopád		
	genius loci (duch místa)		
	krápná sporek		
	legendární postavy a mýty		
	literární dědičiny		
	místní (tržní) receptury		
	místní lidová řemesla		
	místní lidové tance		
	rodině místo známé osoby		
vyhládky do údolí			
Atraktivita sportovní	žvýčkárná		
	golfová řiště		
	místě		A
	jiné závody		A
	sporek		A
	sporek areál		A
	sporek turnaje		
	závody aut (rallye)		
	lezovká sílna		
	in-line sílna		
cyklostroka			
hipostroka			
načiná sílna			
lyžácký vlak, sílna			
močnlost závěřeného létání			
močnlost sport. rybolovu			
pozorování vodních ptáků			
močnlost horolezečství			

pokračování na následující straně...

3

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
první na světě	malé dílo, které je zápisem o životě v době první světové války - unikátní kulturní památka
historie	vlastní dílo je v blízkosti osady v blízkosti řeky, která je v blízkosti osady

Název UMA	Popis UMA
První KOSTEL	2x VYHOŘEL, PROLNÁSI, ČK ZDE AŽ PŘEŠE STYL ARCHITECTURY PAMÁTKA JEDINEJ ZDĚLNÉ, O OCCI AŠS, PŘEŠE LODET STARÁ VMAHANY
Druhá POMNÍK	PŘÍMO NA NÁVĚI VYSTAVEN PO I. SVĚTOVÉ VÁLCE K ÚČIN PAPATKY ZADLIT.
Třetí ŽELEZNIČNÍK (NADRAŽE.)	HAJNÍČNÍ PŘECHOD V KOC 1848 ZDE VSTOUPIL DO VLASTI MUN' PAK ŽEJENT ATRAKTIVIT T. G. 17.

Za Obec Horní Dvořiště vyplnil: *KEMÉNY*

OBEC
Horní Dvořiště

4

Příloha XII. Kopie vyplněného formuláře – Obec Pohorská Ves

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnil starosta obce p. Kříklava.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
Téma bakalářské práce: UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY – JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY
Jmenuji se Vlasta Laisková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Prvním Váš, o vyplnění následujícího dotazníkového šetření (viz. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Pohorská Ves

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž Ť ři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výkladovém slovníku Josefa Zelenky a Martiny Páskové (2012) je atraktivita chápána za prvé, jako sdílaná poznání estetického ruchu nebo slasti estetického ruchu přírodního pozacepot návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či slasti v pozicepotném regionu a mírou původnosti a za druhé, jako atraktivita estetického ruchu. Atraktivita estetického ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události příslušující sdílanému estetickému ruchu“.
Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samotné vymezení pojmu dostatečné. Unikátní je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobyčejné, nevídané, neobvyklé, sportovní nebo společenské, přičemž měřit je zde chápáno ve smyslu domnět, lokalit, komunistů či regionálních a atraktivita jinými slovy znamená příznivost, lákavost, postavení, pozoruhodnost či zajímavost.

Příklad vyplnění:

Kategorie	Katastrální území 1	Katastrální území 2	Katastrální území 3	Katastrální území 4
ARTEKSTY	A		A	
TRAV				A U

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území			
		Dolní Přibram	Lučnice u Pohorské Vsi	Pivonice u Pohorské Vsi	Pobříží na Šumavě
Atraktivita kulturní – historická	archeologická lokalita				
	elektrárna				
	hamr, kovárna				
	historická stavba				
	historický stánek, studňa				
	hrad				
	hřbitov				
	hrobčárna				
	jiná sakrální stavba				
	kanál				
Atraktivita kulturní – technická	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
	kaple				
Atraktivita kulturní – sportovní	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				
	hřbitov				

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území			
		Dolní Přibram	Lučnice u Pohorské Vsi	Pivonice u Pohorské Vsi	Pobříží na Šumavě
Atraktivita kulturní – historická	lanovka (lék)				
	místní lidová architektura				
	mlyn (větrný, vodní)				
	most				
	parkoviště				
	parkoviště				
	pila				
	přehrad				
	podzemní areál				
	parkoviště				
Atraktivita kulturní – technická	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
Atraktivita kulturní – sportovní	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				
	průmysl				

1

2

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území			
		Dolní Přibram	Lučnice u Pohorské Vsi	Pivonice u Pohorské Vsi	Pobříží na Šumavě
Atraktivita přírodní	hora (kopc)				
	jeskyně				
	lom				
	louka				
	močál, bažina, rašelina				
	parkoviště				
	park, zahrada				
	parkoviště				
	pramen, minerální pramen				
	pramen				
Atraktivita kulturní – historická	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
Atraktivita kulturní – technická	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
Atraktivita kulturní – sportovní	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				
	pramen				

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
hřbitov	nejstarší hřbitov v okolí
kaple	unikátní kaple s dřevěnou věžičkou
močál	v rázích rázů je k dispozici moderní stavba hřbitov s dřevěnou věžičkou

Název UMA	Popis UMA
První Žofínský prales	Nejstarší v naš (1138), Sice uzavřen, ale cenná lokalita
Druhá Pohoří p. Š. Genius 1001	Histní atmosféra 900/pa
Třetí Cyklostezka	Hruboké kasy, čistý vzduch

Za Obec Pohorská Ves vyplnil:
H. Kříklava

OBECNÍ KNIHOVNA
INFORMAČNÍ CENTRUM
382 83 POHORSKÁ VEŠ

pokračování na následující straně...

3

4

Příloha XIII. Kopie vyplněného formuláře – Obec Rožmitál na Šumavě

V této příloze se nachází kopie formuláře, který vyplnila starostka obce p. Ševčíková.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ
Téma bakalářské práce: **UNIKÁTNÍ MÍSTNÍ ATRAKTIVITY - JEJICH ROLE A VYUŽITÍ V OBLASTI UDRŽITELNÉ VENKOVSKÉ TURISTIKY**
Jmenuji se Vlasta Laisková a jsem studentkou Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Průběh VŠ, a vyplnění následujícího dotazníkového šetření (tzn. sondy). Jedná se o zmapování unikátních místních atraktivit (UMA) ve Vaší obci. Získané informace budou použity pro účely vypracování bakalářské práce a budou v bakalářské práci zveřejněny. Za čas, věnovaný vyplnění, Vám děkuji...

Obec Rožmitál na Šumavě

Označte písmenem A atraktivitu nacházející se ve „Vaší“ obci, přičemž tři z nich, na základě Vašeho subjektivního vnímání, označte písmenem U jako unikátní.

Pozn.: Ve výhledovém stovniku Josefa Zelinky a Martiny Plákové (2012) je atraktivita chápána za prv, jako schopnost destinace cestovního ruchu nebo služby cestovního ruchu přilákat pozornost návštěvníků, kdy je určena mírou jedinečnosti, četností výskytu či dokonce unikátností daného typu lokality, objektu či služby v posuzované oblasti a mírou přívětivosti a snadnosti, jako cestovního ruchu. Atraktivita cestovního ruchu je „sportovní, kulturní nebo společenské objekty či události přitahující návštěvníky cestovního ruchu“. Pojem Unikátní Místní Atraktivita se skládá ze tří slov, přičemž každé z těchto slov je pro samostatný výrazní pojem dostatečný. Unikátní je synonymem pro ojedinělé, jedinečné, vzácné, originální, neobvyklé, nevidané, neobvyklé, sportovní nebo osobité, přičemž místní je zde chápáno ve smyslu domácké, lokální, komunitní či regionální a atraktivita jasnými slovy znamená přilákat, lákat, povídat, zaujmout, zaujímat, zaujmout či zaujmout.

Příklad vyplnění:

atraktivita	katastrální území 1	katastrální území 2	katastrální území 3	katastrální území 4
KLÁŠTER	A		A	
MLÁŽ				A
TVRZ				A

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území				
		Čejčín	Hájem	Koryta u Hřebenova	Rožmitál na Šumavě	Zahrádka
Atraktivita kulturní - historická	archeologická lokalita					
	elektrárna					
	hamr, kovárna					
	historické bojiště				A	
	historický stánek, stodola					
	hrad					
	hřbitov				A	
	hvezdárna					
	jiné sakrální stavba					
	kanál					
Atraktivita kulturní - dočasná	kaple	A	A	A	A	U
	kašna				A	
	klášter					
	korník					
	kotel				A	U
	kříž, Boží muka	A			A	A

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území				
		Čejčín	Hájem	Koryta u Hřebenova	Rožmitál na Šumavě	Zahrádka
Atraktivita kulturní - historická	lanovka (lůžko)					
	místní lidová architektura					
	mlyn (větrný, vodní)					
	most					
	pomník				A	
	sestava					
	pila					
	plavárna					
	podzemní areál		A		A	
	pomník					
	přehradna					
	rozhledna					
	státní				A	
	studna					
	tradiční řemeslná dílna					
	tunel					
	tvrz					
	věž					
	věšák					
	vojenská památka					
	zámek					
	železnice					
	židovská památka					
	divadelní představení					A
	divadlo (amfiteátr)					
festivál						
folklórní obec						
muzeum, galerie						
geografická atrakce						
historická atrakce, představení					A	
hudební festival						
karneval					A	
knihovna					A	
koncerty a muzikály					A	
masopust					U	
místní (travní) zvyky					A	
muzeum						
muzeum – rodinný dům						
muzeum – skanzen					A	
náboženská atrakce					A	
obřadostroj					A	
pošť					A	
posádni mlýnská					A	
plešanka						
recreační atrakce						
rekonstrukce voj. události					A	
slamotička					A	
sklářské					A	
venkovní představení					A	
výstava						

Kategorie	ATRAKTIVITA	Katastrální území				
		Čejčín	Hájem	Koryta u Hřebenova	Rožmitál na Šumavě	Zahrádka
Atraktivita přírodní	hora (kopeček)					A
	jeskyně					
	koln					
	lokals			A		
	močál, bažina					
	památný strom					A
	park, zahrada					
	pískovna					
	pramen, minerální pramen					
	propast					
Atraktivita zeměpisná	přírodní koupaliště					
	přírodní úkaz					
	rybník			A		
	skalní útvar					
	střediska					A
	viklan (zaoblený kámen)					
	vodopád					
	genius loci (duch místa)					
	krajinná scénérie					A
	legendární postavy a mýty					
Atraktivita sportovní	ilustrovaná dědičství					
	místní (travní) receptury					
	místní lidová řemesla					
	místní lidové lanoce					
	rodné místo známé osobnosti					A
	výhledy do údolí	A				
	živelní stýl					
	golfová hřiště					
	hřiště					A
	jiné závody					
Jiné...	sportoviště					A
	sportovní areál					
	sportovní lumaje					A
	závodový autobus (trasy)					A
	tepecká síť	A				
	in-line sjezdka					
	cyklosjezdka	A	A	A	A	A
	hipostezka					
	houslová stezka					
	lyžařský vleč, sjezdovka					
možnost zájezdového lázně						
možnost sport. rybolovu						
pozorování vodních ptáků						
možnost horolezecké						

V čem spatřujete unikátnost uvedených Unikátních Místních Atraktivit?

Příklad vyplnění:

Název UMA	Popis UMA
stánek (mlyn)	místní lidová architektura
kaple	v rámech kaple (stánek) se nachází svatyně vyřezaná v dřevě
hřiště	v rámech hřiště (stánek) se nachází svatyně vyřezaná v dřevě

Název UMA	Popis UMA
První	
kostel	První písemná zmínka o Kostelě Nanebevzeř Panny Marie je z roku 1259. Kostel je bohatě vyzdoben, jsou v něm umístěny varhany z roku 1910.
Druhá	
kaple	Poutní kaple Panny Marie Pomocné je umístěna uprostřed lesa. Vztahuje se k ní legenda o zázračném léčivém prameni.
Třetí	
masopust	Masopust byl v obci obnoven v roce 2008 ve spolupráci s obcí Dolní Dvořiště.

Za Obec Rožmitál na Šumavě vyplnil: Alena Ševčíková starostka obce

pokračování na následující straně...

Abstrakt

LAISKOVÁ, V. *Unikátní místní atraktivita – jejich role a využití v oblasti udržitelné venkovské turistiky*. České Budějovice 2014. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce R. Macků.

Klíčová slova: unikátní místní atraktivita, cestovní ruch, volný čas, agroturistika, venkov, venkovský prostor, udržitelná venkovská turistika

Tato práce představuje udržitelnou venkovskou turistiku jako možnou alternativu způsobu trávení volného času. Práce se zabývá vymezením cestovního ruchu, zpřehledňuje typologii cestovního ruchu a popisuje vztah mezi volným časem a cestovním ruchem. V teoretické části seznamuje čtenáře se základními pojmy souvisejícími s územní strukturou regionu, venkovem a venkovským prostorem nezbytnými pro vymezení zájmového území. Představení pojmu unikátní místní atraktivita a následná kategorizace atraktivit cestovního ruchu vede, za pomoci respondentů, k praktickému zmapování třiceti unikátních místních atraktivit v celkem deseti obcích, nacházejících se ve venkovském prostoru Českokrumlovského regionu.

Abstract

Unique local attractions - their role and use of sustainable rural tourism

Key words: unique local attraction, tourism, leisure, agricultural tourism, rural, rural areas, sustainable rural tourism

This work introduces sustainable rural tourism as a possible alternative ways of spending free time. This work deals with the definition of tourism, streamline tourism typology and describes the relationship between leisure and tourism. In the theoretical part introduces the reader to the basic concepts related to the territorial structure of the region, rural and rural area necessary for the delimitation of the area. Showing a concept of unique local attraction and then categorization of tourist attraction leads with help of respondents to practical mapping of thirty unique local attraction in a total of ten villages, located in the area of the Cesky Krumlov region.